

Kaupunginvaltuusto 29.5.2017 § 105 ja 29.1.2018 § _____

Voi- 1.6.2017–, muutokset 1.2.2018–
massa:

Viite:

[Kumoaa kaupunginvaltuuston 26.10.2015 § 183 hyväksymät ympäristötoimialan ja kiinteistötoimialan johtosäännöt, 15.12.2014 § 193 hyväksymän hallintosäännön sekä kaupunginhallituksen ja vapaa-aikatoimialan johtosäännöt, 27.10.2014 § 155 hyväksymät sivistystoimialan ja hyvinvointitoimialan johtosäännöt, 17.12.2012 § 252 hyväksymän palkkiosäännön, 17.9.2007 § 193 hyväksymät valtuustoaloitteiden käsittelyohjeet, 29.8.2005 § 208 hyväksymän kestävän kehityksen ohjelman, 19.1.2004 § 8 hyväksymän kaupunginvaltuuston pöytäkirjan tarkastamista koskevan määräyksen, 9.12.2002 § hyväksymän kaupunginvaltuuston työjärjestyksen, 17.6.2002 § 159 hyväksymän helpotuksen tai vapautuksen myöntäminen kaupungille tulevan yksityisoikeudellisen maksun, korvauksen tai muun saatavan suorittamista koskevan määräyksen, 2.2.1998 § 29 hyväksymät kilpailuttamisen periaatteet ja ohjeistuksen, 18.11.1996 § 6 hyväksymän hallinnon ja talouden tarkastuksen johtosäännön, 30.3.1987 § 41 hyväksymän luontoissuoritussäännön, 16.6.1986 § 7 hyväksymän kunnallisten ilmoitusten julkaisemista koskevan määräyksen sekä kaupunginhallituksen 4.11.1996 § 1286 hyväksymän virastojen ja laitosten nimien muuttamista koskevan määräyksen.]
Kumoaa kaupunginvaltuuston 19.12.2011 § 236 hyväksymän seudullisen joukkoliikennetoimen johtosäännön, Turun kaupunkiseudun joukkoliikennelautakunnan 1.2.2012 § 5 hyväksymän seudullisen joukkoliikennetoimen toimintasäännön, kaupunginvaltuuston 15.6.2015 § 125 hyväksymän Lounais-Suomen jätehuoltolautakunnan johtosäännön sekä Lounais-Suomen jätehuoltolautakunnan 4.2.2016 § 3 hyväksymän Lounais-Suomen jätehuoltolautakunnan toimintasäännön.

Hallintosääntö

0 OSA JOHDANTO	5
1 Luku Yleiset määräykset	6
1 § Hallintosäännön soveltaminen.....	6
1 OSA KAUPUNGIN ORGANISAATIO	6
2 Luku Toimielimet	6
2 § Kaupunginvaltuusto.....	6
3 § Kaupunginhallitus	6
4 § Kaupunginhallituksen konsernijaosto	6
5 § Kaupunginhallituksen kaupunkikehitysjaosto.....	7
6 § Tarkastuslautakunta	7
7 § Kasvatus- ja opetuslautakunta	7
8 § Kasvatus- ja opetuslautakunnan suomenkielinen varhaiskasvatus- ja perusopetusjaosto	8
9 § Kasvatus- ja opetuslautakunnan suomenkielinen lukio- ja ammattiopetusjaosto.....	8
10 § Kasvatus- ja opetuslautakunnan ruotsinkielinen jaosto	8
11 § Kaupunkiympäristölautakunta	8
12 § Rakennus- ja lupalautakunta	8
13 § Turun kaupunkiseudun joukkoliikennelautakunta.....	9
14 § Lounais-Suomen jätehuoltolautakunta	9
15 § Kulttuurilautakunta	10
16 § Liikuntalautakunta.....	10
17 § Nuorisolautakunta.....	10
18 § Sosiaali- ja terveyslautakunta.....	10
19 § Varsinais-Suomen aluepelastuslautakunta	11
20 § Vaalitoimielimet	11

3 Luku	Kaupungin hallinnollinen organisaatio.....	11
	21 § Kaupunginjohtaja	11
	22 § Apulaiskaupunginjohtaja	11
	23 § Kaupunginjohtajan toimiala	11
	24 § Konsernihallinto	12
	25 § Palvelukeskukset	13
	26 § Revisiotoimisto	13
	27 § Toimialojen hallinnot.....	13
	28 § Hyvinvointitoimiala.....	13
	29 § Kaupunkiympäristötoimiala	14
	30 § Sivistystoimiala	15
	31 § Vapaa-aikatoimiala	16
2 OSA TOIMINNAN JA TALOUDEN JÄRJESTÄMINEN	16	
4 Luku	Toimielinten, luottamushenkilöiden ja johtavien viranhaltijoiden toimivalta	16
	32 § Kaupunginvaltuuston toimivalta	16
	33 § Kaupunginhallituksen toimivalta.....	17
	34 § Kaupunginhallituksen konsernijaoston toimivalta.....	18
	35 § Kaupunginhallituksen kaupunkikehitysjaoston toimivalta	19
	36 § Kaupunginhallituksen puheenjohtajan toimivalta	19
	37 § Lautakunnan yleinen toimivalta	19
5 Luku	Tarkastuslautakunnan ja kaupunginreviisorin toimivalta	20
	38 § Tarkastuslautakunnan toimivalta	20
	39 § Kaupunginreviisorin toimivalta	21
6 Luku	Johtavien viranhaltijoiden toimivalta	21
	40 § Kaupunginjohtajan toimivalta	21
	41 § Apulaiskaupunginjohtajan toimivalta.....	22
	42 § Hallintoryhmän johtajan erityinen toimivalta.....	22
	43 § Talous- ja strategiaryhmän johtajan erityinen toimivalta.....	23
	44 § Kaupunkikehitysryhmän johtajan erityinen toimivalta.....	23
	44 a § Tilapalvelujohtajan erityinen toimivalta.....	24
	45 § Toimialajohtajan yleinen toimivalta.....	24
	46 § Johtavien viranhaltijoiden sijaisuudet.....	25
7 Luku	Erityinen toimivalta hyvinvointitoimialalla	25
	47 § Viranhaltijoiden erityinen toimivalta	25
8 Luku	Erityinen toimivalta kaupunkiympäristötoimialalla.....	28
	48 § Kaupunkiympäristölautakunnan erityinen toimivalta	28
	49 § Rakennus- ja lupalautakunnan erityinen toimivalta	28
	50 § Turun kaupunkiseudun joukkoliikennelautakunnan erityinen toimivalta	29
	51 § Lounais-Suomen jätehuoltolautakunnan erityinen toimivalta	29
	52 § Kaupunkiympäristötoimialan toimialajohtajan erityinen toimivalta	30
	53 § Kaupunkiympäristötoimialan johtavien viranhaltijoiden erityinen toimivalta	31
	54 § Rakennusvalvonnan henkilökunnan sivutoimet	31
9 Luku	Erityinen toimivalta sivistystoimialalla	32
	55 § Kasvatus- ja opetuslautakunnan erityinen toimivalta.....	32
	56 § Kasvatus- ja opetuslautakunnan suomenkielisen varhaiskasvatus- ja perusopetusjaoston toimivalta	32
	57 § Kasvatus- ja opetuslautakunnan suomenkielisen lukio- ja ammattiopetusjaoston toimivalta.....	32
	58 § Kasvatus- ja opetuslautakunnan ruotsinkielisen jaoston toimivalta	33
	59 § Sivistystoimialan toimialajohtajan erityinen toimivalta.....	33
10 Luku	Erityinen toimivalta vapaa-aikatoimialalla.....	33

	60 § Kulttuurilautakunnan toimivalta	33
	61 § Vapaa-aikatoimialan toimialajohtajan erityinen toimivalta.....	33
11 Luku	Toimivallan jakoa koskevat määräykset	33
	62 § Toimivaltamääräysten tulkinta.....	33
	63 § Asian ottaminen ylemmän toimielimen käsiteltäväksi (otto-oikeus)	34
	64 § Hankintaoikaisun käsittelevä viranomainen	34
	65 § Viranhaltijan ratkaisuvallan siirtäminen.....	34
12 Luku	Taloudenhoito	34
	66 § Talousarvio ja taloussuunnitelma	34
	67 § Talousarvion täytäntöönpano	34
	68 § Talousarvion sitovuus.....	34
	69 § Talousarvion muutokset.....	35
	70 § Hankinnat ja muiden taloudellisten sitoumusten tekeminen.....	35
13 Luku	Hallinnon ja talouden tarkastus.....	35
	71 § Tietojensaantioikeus	35
	72 § Velvollisuus avustaa tilintarkastusta	35
	73 § Tarkastuslautakunnan valmistelu kaupunginvaltuustolle.....	36
	74 § Tilintarkastuksen suunnittelu ja raportointi.....	36
14 Luku	Sisäinen valvonta ja riskienhallinta.....	36
	75 § Valvonta ja riskienhallinta	36
	76 § Sisäisen tarkastuksen tehtävät.....	36
15 Luku	Henkilöstö	36
	77 § Luvun määräysten soveltaminen viranhaltijaan	36
	78 § Toimivalta viran perustamisessa, muuttamisessa ja lakkauttamisessa sekä virkanimikkeeseen muuttamisessa.....	37
	79 § Toimivalta työsopimussuhteen (toimen) perustamisessa, muuttamisessa ja lakkauttamisessa sekä toimen tehtävänimikkeeseen muuttamisessa.....	37
	80 § Henkilöstöjohtajan toimivalta eräissä asioissa	37
	81 § Viran haettavaksi julistaminen	38
	82 § Virkojen ja toimien kelpoisuusvaatimukset	38
	83 § Palvelussuhteeseen ottaminen	39
	84 § Ehdollisen valintapäätöksen vahvistaminen	40
	85 § Terveystietojen antaminen	40
	86 § Virkasuhteen muuttaminen osa-aikaiseksi	40
	87 § Viranhaltijan siirtäminen toiseen virkasuhteeseen.....	40
	88 § Viran ja toimen sekä sen haltijan siirtäminen yksiköstä toiseen	40
	89 § Lakiin ja virka- tai työehtosopimukseen perustuvien eräiden virka- tai työvapaiden ja vapaapäivien myöntäminen	40
	90 § Harkinnanvaraisen virka- tai työvapaan hakeminen ja myöntäminen	41
	91 § Sijaisen määrääminen	41
	92 § Sivutoimilupa ja -ilmoitus.....	41
	93 § Virantoimituksesta pidättämisestä päättävä viranomainen.....	41
	94 § Lomauttaminen	41
	95 § Palvelussuhteen päättyminen	42
	96 § Luontoisedut.....	42
	97 § Aiheettomasti maksetun palkan tai muun taloudellisen etuuden takaisinperintä	42
	98 § Ratkaisuvallasta eräissä henkilöstöasioissa	42
	99 § Virka- tai työtehtävien poikkeuksellista suorituspaikkaa koskevan luvan antaminen .	42
	100 § Nimikirjan pitämisestä ja henkilötietojärjestelmään kerättävistä tiedoista päättäminen	43
	101 § Päättävä viranomainen työsopimussuhteisten osalta	43

	102 § Varahenkilön, johtavassa ja itsenäisessä asemassa olevien sekä työnantajan edustajien määrääminen	43
	103 § Eräiden viranhaltijoiden asema ja toimivallan siirtäminen.....	43
16 Luku	Hallintomenettely	43
	104 § Kaupungin nimenkirjoitus ja asiakirjojen allekirjoitus	43
	105 § Asiakirjahallinnon järjestäminen.....	44
	106 § Kaksikielisyys ja palvelujen antaminen eri kielillä	44
	107 § Kokouskutsujen, toimielinten ja pöytäkirjojen kielestä	44
17 Luku	Kaupunkilaisten ja palvelunkäyttäjien osallistumisoikeus	44
	108 § Valmistelussa olevista asioista tiedottaminen	44
	109 § Aloitteiden käsittely	44
18 Luku	Päätöksenteko- ja kokousmenettely.....	45
	110 § Luvun määräysten soveltaminen	45
	111 § Kokousaika ja -paikka	45
	112 § Kokouksen koollekutsuminen	45
	113 § Jatkokokous	45
	114 § Varajäsenen kutsuminen.....	46
	115 § Kokouksen pitäminen	46
	116 § Kokouksen johtaminen.....	46
	117 § Tilapäinen puheenjohtaja.....	46
	118 § Läsnäolo ja puheoikeudet	46
	119 § Kaupunginhallituksen edustus muissa toimielimissä.....	47
	120 § Esittely	47
	121 § Esteellisyyden toteaminen	47
	122 § Pöytäkirja.....	48
	123 § Viranhaltijoiden ja luottamushenkilöiden päätöspöytäkirjat	49
	124 § Ilman päätöspöytäkirjaa tehtävät viranhaltijoiden ja luottamushenkilöiden päätökset	49
	125 § Ottokelpoisen päätöksen ilmoittaminen ja päätösten täytäntöönpano	50
	126 § Päätöksestä perittävästä maksusta päättäminen	50
3 OSA KAUPUNGINVALTUUSTOA KOSKEVAT MÄÄRÄYKSET	50	
19 Luku	Yleiset kaupunginvaltuustoa koskevat määräykset.....	50
	127 § Valtuuston toiminnan järjestelyt.....	50
	128 § Valtuustoryhmän muodostaminen ja lakkaaminen.....	50
	129 § Valtuustoryhmään liittyminen sekä siitä eroaminen tai erottaminen.....	50
	130 § Istumajärjestys	51
20 Luku	Valtuutetun aloiteoikeus.....	51
	131 § Valtuutettujen aloitteet	51
	132 § Kaupunginhallitukselle osoitettava kysymys.....	51
	133 § Kyselytunti	51
21 Luku	Kaupunginvaltuuston kokoukset	52
	134 § Kokouskutsu	52
	135 § Esityslista	52
	136 § Pöytäkirja.....	52
	137 § Kokouksesta tiedottaminen	52
	138 § Varavaltuutetun kutsuminen	52
	139 § Kaupunginhallituksen edustus valtuuston kokouksessa.....	53
	140 § Puheenjohtajan luovuttaminen varapuheenjohtajalle ja tilapäinen puheenjohtaja ...	53
	141 § Nimenhuuto	53
	142 § Läsnä olevat valtuutetut ja varavaltuutetut.....	53
	143 § Asioiden käsittelyjärjestys	53

	144 § Puheenvuorot.....	53
	145 § Puheenvuorojen kesto	54
	146 § Puheenvuorojen käyttäminen.....	54
	147 § Pöydällepanoehdotus.....	54
	148 § Ehdotukset.....	54
	149 § Äänestystapa	55
	150 § Äänestysjärjestys	55
	151 § Toivomusponsi	55
	152 § Kokouksen keskeyttäminen myöhäisen ajankohdan perusteella.....	55
22 Luku	Vaalit.....	55
	153 § Äänestyslippu	55
	154 § Kaupunginvaltuuston vaalilautakunta.....	56
	155 § Ehdokaslistojen jättäminen ja vaalitoimituksen nimenhuuto	56
	156 § Ehdokaslistojen laatiminen	56
	157 § Ehdokaslistojen tarkastus ja oikaiseminen	56
	158 § Ehdokaslistojen yhdistelmä.....	56
	159 § Vaalitoimitus.....	56
	160 § Vaalin tuloksen toteaminen	56
	161 § Ehdokkaat	57
	162 § Vaalitoimituksen avustajat	57
4 OSA	LUOTTAMUSHENKILÖIDEN TALOUDELLISTEN ETUUKSIEN PERUSTEET	57
23 Luku	Luottamushenkilöiden taloudellisten etuuksien perusteet.....	57
	163 § Soveltamisala.....	57
	164 § Vuosipalkkiot	57
	165 § Kaupunginhallituksen puheenjohtajan palkkiot	58
	166 § Kokouspalkkiot	58
	167 § Vaalilautakunnan palkkiot.....	59
	168 § Kaupungin oman organisaation ulkopuolisten toimielinten kokoukset	60
	169 § Kuntalain 82 §:n tarkoittamat korvaukset	60
	170 § Ansionmenetykskorvauksen hakeminen	60
	171 § Korvauksen hakeminen muista kustannuksista	61
	172 § Palkkioiden ja korvausten maksamisen perusteet.....	61
	173 § Matkakustannusten korvaaminen	61
	174 § Viranhaltijoiden kokouspalkkiot.....	62
	175 § Kaupunginhallituksen päätösvalta	62
	176 § Erinäisiä määräyksiä	62
24 Luku	Voimaantulo- ja siirtymäsäännökset	62
	177 § Voimaantulo	62
	178 § Kumottavat säännöt.....	63
	179 § Siirtymäsäännökset	63
Liitteet.....		63
	Varsinais-Suomen aluepelastustoimen johtosääntö	63
	Varsinais-Suomen aluepelastuslaitoksen toimintasääntö	63
	Kiinteistötoimialan johtosääntö.....	63
	Ympäristötoimialan johtosääntö.....	63
	Kaupunginhallituksen johtosääntö	63

0 OSA JOHDANTO

1 Luku Yleiset määräykset

1 § Hallintosäännön soveltaminen

Hallintosäännössä annetaan määräykset Turun kaupungin hallinnon ja toiminnan järjestämisestä, päätöksenteko- ja hallintomenettelyistä, kaupunginvaltuuston toimintaan liittyvistä asioista sekä kielellisten oikeuksien toteuttamisesta.

1 OSA KAUPUNGIN ORGANISAATIO

2 Luku Toimielimet

2 § Kaupunginvaltuusto

Kaupunginvaltuusto vastaa kaupungin toiminnasta ja taloudesta. Kaupunginvaltuustossa on 67 valtuutettua.

3 § Kaupunginhallitus

Kaupunginhallitus johtaa kaupunginvaltuuston alaisena kaupungin toimintaa, hallintoa ja taloutta. Kaupunginhallitus vastaa myös kaupungin toiminnan yhteensovittamisesta sekä kaupunginvaltuuston päätösten valmistelusta, lukuun ottamatta asioita, jotka koskevat valtuuston toiminnan sisäistä järjestelyä taikka jotka kuntalain 35 §:ssä tarkoitettu tilapäinen valiokunta tai tarkastuslautakunta on valmistellut, täytäntöönpanosta ja laillisuuden valvonnasta. Kaupunginhallitus valvoo kaupungin etua ja, jollei laissa toisin säädetä tai hallintosäännössä toisin määrätä, edustaa kaupunkia ja käyttää sen puhevaltaa laajakantoisissa ja koko kaupunkia koskevissa asioissa.

Kaupunginhallituksessa on 14 jäsentä. Jokaisella kaupunginhallituksen jäsenellä on henkilökohtainen varajäsen.

Kaupunginvaltuusto valitsee kahden vuoden toimikaudeksi kaupunginhallituksen jäsenet ja varajäsenet valtuutetuista ja varavaltuutetuista. Lisäksi kaupunginvaltuusto valitsee kahden vuoden toimikaudeksi kaupunginhallituksen puheenjohtajan sekä ensimmäisen ja toisen varapuheenjohtajan kaupunginhallituksen varsinaisista jäsenistä.

4 § Kaupunginhallituksen konsernijaosto

Kaupunginhallituksen konsernijaosto huolehtii kaupunkikonsernin konserniohjauksen ja -valvonnan täytäntöönpanosta sekä niiden toimivuudesta. Konsernijaosto tekee esityksiä omistajapolitiikan linjauksista ja konserniohjauksen periaatteista, tytäryhteisöille ja -säätiöille asetettavista toiminnallisista ja taloudellisista tavoitteista sekä muista yhteisöjen sekä säätiöiden toimintaan ja talouteen liittyvistä asioista. Lisäksi konsernijaosto ohjaa, seuraa ja valvoo kaupungin tytäryhteisöjen ja -säätiöiden toimintaa sekä niille asetettujen tavoitteiden toteutumista.

Jaostossa on 13 jäsentä. Jokaisella jäsenellä on henkilökohtainen varajäsen.

Kaupunginvaltuusto valitsee kahden vuoden toimikaudeksi jaoston jäsenet ja varajäsenet. Jaoston jäseneksi on valittava kaupunginhallituksen puheenjohtaja ja vähintään yksi varapuheenjohtaja, ja muutoin jäsenistä ja varajäsenistä $\frac{1}{4}$ voi olla muita kuin kaupunginhallituksen jäseniä ja varajäseniä.

Kaupunginvaltuusto määrää jaoston puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan jaoston jäseniksi valituista. Puheenjohtaja valitaan kaupunginhallituksen puheenjohtajistosta. Lisäksi

kaupunginvaltuusto valitsee jaoston varsinaisista jäsenistä varapuheenjohtajan, jonka on oltava kaupunginhallituksen varsinainen jäsen.

5 § Kaupunginhallituksen kaupunkikehitysjaosto

Kaupunginhallituksen kaupunkikehitysjaosto vastaa kaupungin kiinteistökehityksen, maankäytön ja tilankäytön strategisesta ohjauksesta.

Jaostossa on 13 jäsentä. Jokaisella jäsenellä on henkilökohtainen varajäsen.

Kaupunginvaltuusto valitsee kahden vuoden toimikaudeksi jaoston jäsenet ja varajäsenet. Jaoston jäseneksi on valittava kaupunginhallituksen puheenjohtaja ja vähintään yksi varapuheenjohtaja, ja muutoin jäsenistä ja varajäsenistä $\frac{1}{4}$ voi olla muita kuin kaupunginhallituksen jäseniä ja varajäseniä.

Kaupunginvaltuusto määrää jaoston puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan jaoston jäseniksi valituista. Puheenjohtaja valitaan kaupunginhallituksen puheenjohtajistosta. Lisäksi kaupunginvaltuusto valitsee jaoston varsinaisista jäsenistä varapuheenjohtajan, jonka on oltava kaupunginhallituksen varsinainen jäsen.

6 § Tarkastuslautakunta

Tarkastuslautakunta on suoraan kaupunginvaltuuston alainen, kaupunginhallituksesta ja sen alaisesta organisaatiosta riippumattomasti toimiva lakisääteinen toimielin, joka huolehtii kaupunkikonsernin hallinnon ja talouden tarkastuksen järjestämisestä, kaupungin toimintaan kohdistuvasta kuntalain mukaisesta tavoite-, tuloksellisuus- ja tarkoituksenmukaisuusarvioinnista sekä valvoo sidonnaisuuksien ilmoittamisvelvollisuuksien noudattamista. Tarkastuslautakunta valmistelee kaupunginvaltuuston päätettävät hallinnon ja talouden tarkastusta koskevat asiat, seuraa yleisesti kaupunkikonsernin hallintoa ja taloutta sekä niissä ja kaupungin toiminnassa tapahtuvia muutoksia, kehittää ulkoista valvontaa ja asettaa sille tavoitteet sekä seuraa niiden toteutumista. Lisäksi tarkastuslautakunta seuraa, että tilivelvolliset ja muut toiminnasta vastaavat henkilöt ovat ryhtyneet tarpeellisiin toimenpiteisiin niiden suositusten ja muistutusten johdosta, joihin arvioinnit ja tilintarkastus on antanut aihetta.

Tarkastuslautakunnassa on 13 jäsentä. Jokaisella jäsenellä on henkilökohtainen varajäsen. Kaupunginvaltuusto valitsee toimikaudekseen tarkastuslautakunnan jäsenet ja varajäsenet. Lisäksi kaupunginvaltuusto valitsee tarkastuslautakunnan varsinaisista jäsenistä sille puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan. Puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan tulee olla valtuutettuja.

Tarkastuslautakunnan puheenjohtaja toimii kaupunginreviisorin hallinnollisena esimiehenä.

7 § Kasvatus- ja opetuslautakunta

Kasvatus- ja opetuslautakunta vastaa sivistystoimialan tehtävistä. Lautakunta vastaa varhaiskasvatuslain, lasten kotihoidon ja yksityisen hoidon tuesta annetun lain, perusopetuslain, lukiolain, ammatillisesta [perus]koulutuksesta, [ammatillisesta aikuiskoulutuksesta] ja vapaasta sivistystyöstä annettujen lakien mukaan kunnan monijäseniselle toimielimelle kuuluvista tehtävistä, mikäli ne eivät kuulu kaupunginhallituksen tai -valtuuston tehtäviin.

Kasvatus- ja opetuslautakunnassa on 13 jäsentä. Jokaisella jäsenellä on henkilökohtainen varajäsen.

Kaupunginvaltuusto valitsee toimikaudekseen kasvatus- ja opetuslautakunnan jäsenet ja varajäsenet siten, että heidän joukossaan on vähintään kaksi suomenkielisen ja kaksi ruotsinkielisen kieliryhmän edustajaa. Lisäksi kaupunginvaltuusto valitsee kasvatus- ja opetuslautakunnan varsi-naisista jäsenistä sille puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan.

8 § Kasvatus- ja opetuslautakunnan suomenkielinen varhaiskasvatus- ja perusopetusjaosto

Kasvatus- ja opetuslautakunnalla on suomenkielinen varhaiskasvatus- ja perusopetusjaosto, jonka tehtäväalueena on suomenkielinen varhaiskasvatus, esi- ja perusopetus. Jaoston tehtävänä on vastata tehtäväalueensa osalta toiminnan järjestämisestä ja kehittämisestä.

Jaostossa on 11 jäsentä. Jokaisella jäsenellä on henkilökohtainen varajäsen.

Kaupunginvaltuusto valitsee toimikaudekseen jaoston jäsenet ja varajäsenet siten, että jaoston jäsenet ja varajäsenet ovat suomenkielisestä kieliryhmästä. Lisäksi kaupunginvaltuusto valitsee kasvatus- ja opetuslautakunnan varsinaisista jäsenistä tai varajäsenistä jaoston puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan.

9 § Kasvatus- ja opetuslautakunnan suomenkielinen lukio- ja ammattiopetusjaosto

Kasvatus- ja opetuslautakunnalla on suomenkielinen lukio- ja ammattiopetusjaosto, jonka tehtäväalueena on suomenkielinen lukiokoulutus, ammatillinen koulutus ja yleissivistävä aikuiskoulutus. Jaoston tehtävänä on vastata tehtäväalueensa osalta toiminnan järjestämisestä ja kehittämisestä.

Jaostossa on 11 jäsentä. Jokaisella jäsenellä on henkilökohtainen varajäsen.

Kaupunginvaltuusto valitsee toimikaudekseen jaoston jäsenet ja varajäsenet siten, että jaoston jäsenet ja varajäsenet ovat suomenkielisestä kieliryhmästä. Lisäksi kaupunginvaltuusto valitsee kasvatus- ja opetuslautakunnan varsinaisista jäsenistä tai varajäsenistä jaoston puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan.

10 § Kasvatus- ja opetuslautakunnan ruotsinkielinen jaosto

Kasvatus- ja opetuslautakunnalla on ruotsinkielinen jaosto, jonka tehtäväalueena on ruotsinkielinen varhaiskasvatus, esi- ja perusopetus sekä ruotsinkielinen lukiokoulutus, ammatillinen koulutus ja yleissivistävä aikuiskoulutus. Jaoston tehtävänä on vastata tehtäväalueensa osalta toiminnan järjestämisestä ja kehittämisestä.

Jaostossa on 11 jäsentä. Jokaisella jäsenellä on henkilökohtainen varajäsen.

Kaupunginvaltuusto valitsee toimikaudekseen jaoston jäsenet ja varajäsenet siten, että jaoston jäsenet ja varajäsenet ovat ruotsinkielisestä kieliryhmästä. Lisäksi kaupunginvaltuusto valitsee kasvatus- ja opetuslautakunnan varsinaisista jäsenistä tai varajäsenistä jaoston puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan.

11 § Kaupunkiympäristölautakunta

Kaupunkiympäristölautakunta vastaa kaupungin maankäytön, liikenteen ja yleisten alueiden suunnittelusta, rakennetun ympäristön sekä kulttuuri- ja luonnonympäristön tilan seurannasta, kaupungin maaomaisuuden hallinnasta sekä katujen ja muiden yleisten alueiden rakennuttamisesta ja ylläpidosta sekä tilojen rakennuttamisesta, ellei tehtäviä ole annettu muulle toimielimelle tai viranhaltijalle.

Kaupunkiympäristölautakunnassa on 13 jäsentä. Jokaisella jäsenellä on henkilökohtainen varajäsen.

Kaupunginvaltuusto valitsee toimikaudekseen kaupunkiympäristölautakunnan jäsenet ja varajäsenet. Lisäksi kaupunginvaltuusto valitsee kaupunkiympäristölautakunnan varsinaisista jäsenistä sille puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan.

12 § Rakennus- ja lupalautakunta

Rakennus- ja lupalautakunta vastaa kaupunkiympäristötoimialan viranomaistehtävistä, ellei tehtäviä ole annettu muulle toimielimelle.

Rakennus- ja lupalautakunnassa on 13 jäsentä. Jokaisella jäsenellä on henkilökohtainen varajäsen.

Kaupunginvaltuusto valitsee toimikaudekseen rakennus- ja lupalautakunnan jäsenet ja varajäsenet. Lisäksi kaupunginvaltuusto valitsee rakennus- ja lupalautakunnan varsinaisista jäsenistä sille puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan.

13 § Turun kaupunkiseudun joukkoliikennelautakunta

Turun kaupunkiseudun joukkoliikennelautakunta toimii kuntalain 51 §:n mukaisesti osana Turun kaupungin organisaatiota seudullisena joukkoliikenteen toimivaltaisena viranomaisena Turun, Kaarinan, Liedon, Naantalin, Raision sekä Ruskon kuntien alueella.

Lautakunnassa on 12 valtuustojen toimikaudekseen valitsemaa jäsentä, joista Turun kaupunginvaltuusto valitsee seitsemän (7) jäsentä ja kullekin henkilökohtaisen varajäsenen. Kaarinan, Liedon, Naantalin, Raision ja Ruskon valtuustot valitsevat kukin yhden (1) jäsenen ja kullekin henkilökohtaisen varajäsenen.

Turun kaupunginvaltuusto valitsee valituista lautakunnan jäsenistä puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan. Puheenjohtaja on valittava Turun kaupunginvaltuuston nimeämistä jäsenistä ja varapuheenjohtaja muiden kuntien nimeämistä jäsenistä.

Sopijakuntien määrän muuttuessa, lautakunnan kokoonpano muuttuu siten, että kullakin sopijakunnalla on lautakunnassa yksi (1) jäsen, yksin tai yhdessä toisen kunnan kanssa, kuitenkin niin, että Turun kaupunginvaltuusto valitsee lautakunnan jäsenistä vähintään puolet ja lautakunnan koko on aina vähintään 8 jäsentä ja enintään 20 jäsentä.

Kunkin sopijakunnan nimeämällä viranhaltijalla on läsnäolo- ja puheoikeus kokouksissa.

Turun kaupunki voi käyttää kuntalain tarkoittamaa otto-oikeutta muissa kuin lautakunnalle joukkoliikennelain ja palvelusopimusasetuksen nojalla kuuluvissa tehtävissä.

14 § Lounais-Suomen jätehuoltolautakunta

Lounais-Suomen jätehuoltolautakunta toimii kuntalain 51 §:n mukaisesti osana Turun kaupungin organisaatiota jätelain mukaisena seudullisena jätehuoltoviranomaisena Auran, Kaarinan, Kemiönsaaren, Liedon, Marttilan, Maskun, Mynämäen, Naantalin, Nousiaisten, Paimion, Paraisten, Pöytyän, Raision, Ruskon, Salon, Sauvon ja Turun kuntien alueella.

Lautakuntaan kuuluu 15 jäsentä, jotka valitaan kuntien asukasluvun mukaisesti seuraavasti: Turun kaupunginvaltuusto nimeää lautakuntaan kuusi jäsentä sekä näille henkilökohtaiset varajäsenet. Salon kaupunginvaltuusto nimeää lautakuntaan kaksi jäsentä sekä näille henkilökohtaiset varajäsenet. Kaarinan ja Raision kaupunginvaltuustot nimeävät kumpikin yhden jäsenen sekä näille henkilökohtaiset varajäsenet. Maskun ja Naantalin valtuustot nimeävät yhdessä yhden jäsenen sekä tälle henkilökohtaisen varajäsenen. Liedon ja Paimion valtuustot nimeävät yhdessä yhden jäsenen sekä tälle henkilökohtaisen varajäsenen. Mynämäen, Nousiaisten ja Ruskon kunnanvaltuustot nimeävät yhdessä yhden jäsenen sekä tälle henkilökohtaisen varajäsenen. Kemiönsaaren, Paraisten ja Sauvon valtuustot nimeävät yhdessä yhden jäsenen sekä tälle henkilökohtaisen varajäsenen. Auran, Marttilan ja Pöytyän kunnanvaltuustot nimeävät yhdessä yhden jäsenen sekä tälle henkilökohtaisen varajäsenen.

Puheenjohtaja valitaan Turun kaupunginvaltuuston valitsemista jäsenistä ja varapuheenjohtaja Salon kaupunginvaltuuston valitsemista jäsenistä.

Kunkin sopijakunnan nimeämällä viranhaltijalla on läsnäolo- ja puheoikeus kokouksissa.

Turun kaupunki voi käyttää kuntalain tarkoittamaa otto-oikeutta muissa kuin lautakunnalle jätelain nojalla kuuluvissa tehtävissä.

15 § Kulttuurilautakunta

Kulttuurilautakunta vastaa vapaa-aikatoimialan lainsäädännön mukaisista tehtävistä lukuun ottamatta liikuntalautakunnalle ja nuorisolautakunnalle määrättyjä tehtäviä.

Kulttuurilautakunnan tehtäväalueena on yleisistä kirjastoista annetussa laissa, museo-laissa, kuntien kulttuuritoiminnasta annetussa laissa, teatteri- ja orkesterilaissa ja taiteen perusopetuksesta annetussa laissa säädetyllä ja tässä hallintosäännössä määrättyllä tavalla vastata kulttuuripalvelujen kehittämisestä ja järjestämisestä sekä edistää ja tukea kaupungissa harjoitettavaa kulttuuritoimintaa.

Kulttuurilautakunnassa on 13 jäsentä. Jokaisella jäsenellä on henkilökohtainen varajäsen.

Kaupunginvaltuusto valitsee toimikaudekseen kulttuurilautakunnan jäsenet ja varajäsenet. Lisäksi kaupunginvaltuusto valitsee kulttuurilautakunnan varsinaisista jäsenistä sille puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan.

16 § Liikuntalautakunta

Liikuntalautakunta vastaa vapaa-aikatoimialan lainsäädännön mukaisista tehtävistä lukuun ottamatta kulttuurilautakunnalle ja nuorisolautakunnalle määrättyjä tehtäviä.

Liikuntalautakunnan tehtäväalueena on liikuntalaissa säädetyllä tavalla luoda edellytykset liikunnalle järjestämällä liikuntapalveluja sekä terveyttä ja hyvinvointia edistävää liikuntaa eri kohderyhmät huomioon ottaen, tukea kansalaistoimintaa mukaan lukien seuratoiminta sekä rakentaa ja ylläpitää liikuntapaikkoja.

Liikuntalautakunnassa on 13 jäsentä. Jokaisella jäsenellä on henkilökohtainen varajäsen.

Kaupunginvaltuusto valitsee toimikaudekseen liikuntalautakunnan jäsenet ja varajäsenet. Lisäksi kaupunginvaltuusto valitsee liikuntalautakunnan varsinaisista jäsenistä sille puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan.

17 § Nuorisolautakunta

Nuorisolautakunta vastaa vapaa-aikatoimialan lainsäädännön mukaisista tehtävistä lukuun ottamatta kulttuurilautakunnalle ja liikuntalautakunnalle määrättyjä tehtäviä.

Nuorisolautakunnan tehtäväalueena on nuorisolaissa säädetyllä sekä tässä hallintosäännössä määrättyllä tavalla paikalliset olosuhteet huomioon ottaen luoda edellytyksiä nuorisotyölle ja -toiminnalle järjestämällä nuorille suunnattuja palveluja ja tiloja sekä tukemalla nuorten kansalaistoimintaa. Suunnittelua ja toimeenpanon kehittämistä varten kunnassa on oltava yhteistyöryhmä, jonka kohderyhmänä ovat kaikki kunnassa asuvat nuoret. Lisäksi nuorisolautakunnan tehtäväalueena on toteuttaa lastensuojelulaissa tarkoitettua tukea ja erityistä tukea.

Nuorisolautakunnassa on 13 jäsentä. Jokaisella jäsenellä on henkilökohtainen varajäsen.

Kaupunginvaltuusto valitsee toimikaudekseen nuorisolautakunnan jäsenet ja varajäsenet. Lisäksi kaupunginvaltuusto valitsee nuorisolautakunnan varsinaisista jäsenistä sille puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan.

18 § Sosiaali- ja terveyslautakunta

Sosiaali- ja terveyslautakunta vastaa laeissa ja asetuksissa sosiaali- ja terveyslautakunnan tehtäviksi säädetyistä asioista, lukuun ottamatta psykiatrisen sairaanhoidon toimintoja. Lisäksi lautakunta vastaa pakolaisten ja paluumuuttajien vastaanottoiminnoista sekä tulkki- ja käännöspalveluista ja riita- ja rikosasioiden sovittelun järjestämisestä. Lautakunta toimii kunnan erityishuoltoviranomaisena ja ehkäisevästä päihdetyöstä sekä tartuntatautien torjunnasta vastaavana kunnan toimielimenä.

Lautakunnassa on 13 jäsentä. Jokaisella jäsenellä on henkilökohtainen varajäsen. Lautakunnan jäsenistä vähintään yksi ja hänen varajäsenensä ovat ruotsinkielisestä kieliryhmästä.

Kaupunginvaltuusto valitsee toimikaudekseen lautakunnan jäsenet ja varajäsenet. Lisäksi kaupunginvaltuusto valitsee lautakunnan varsinaisista jäsenistä sille puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan.

19 § Varsinais-Suomen aluepelastuslautakunta

Varsinais-Suomen aluepelastuslaitos ja Varsinais-Suomen aluepelastuslautakunta toimivat pelastuslain 26 §:n sekä kuntalain 49 §:n ja 51 §:n mukaisena alueen seudullisena pelastustoimen pelastusviranomaisina. Sen lisäksi, mitä laissa tai muualla on säädetty tai määrätty, Varsinais-Suomen aluepelastuslaitoksen ja Varsinais-Suomen aluepelastuslautakunnan tehtäväalue, erityiset tehtävät ja toimivalta, lautakunnan kokoonpano ja nimeäminen määritellään liitteessä 1 (Varsinais-Suomen aluepelastustoimen johtosääntö, Kv 16.11.2009 § 250).

20 § Vaalitoimielimet

Keskusvaalilautakunnasta, vaalilautakunnista ja vaalitoimikunnista säädetään vaalilaissa.

3 Luku Kaupungin hallinnollinen organisaatio

21 § Kaupunginjohtaja

Kaupunginjohtaja johtaa ja valvoo kaupunginhallituksen alaisena kaupungin hallintoa ja taloutta sekä toimielinten ja laitosten toimintaa ja muuta kaupungin toimintaa.

Kaupunginjohtaja johtaa kaupunginjohtajan toimialaa, kaupungin edunvalvontaa ja kansainvälisiä suhteita. Kaupunginjohtaja vastaa kaupungin yleisestä elinkeinopolitiikasta, tiedottamisesta sekä tarpeellisen vieraanvaraisuuden ja huomaavaisuuden osoittamisesta. Kaupunginjohtaja edustaa kaupunkia koti- ja ulkomaisissa sidosryhmätilaisuuksissa ja neuvotteluissa.

Kaupunginjohtaja huolehtii siitä, että kaupunginhallituksen puheenjohtajalla on ajantasaiset ja riittävät tiedot kaupunginhallituksen käsiteltäväksi tulevista olennaisista asioista sekä raportoi kaupungin toiminnasta ja taloudesta kaupunginhallitukselle.

22 § Apulaiskaupunginjohtaja

Apulaiskaupunginjohtaja avustaa kaupunginjohtajaa tämän tehtävissä ja toimii kaupunginjohtajan varahenkilönä sekä edustaa kaupunkia koti- ja ulkomaisissa sidosryhmätilaisuuksissa ja neuvotteluissa.

23 § Kaupunginjohtajan toimiala

Kaupunginjohtajan alaisuudessa toimivan kaupunginjohtajan toimialan muodostavat konsernihallinto, sisäinen tarkastus, kaupunkitasoiset matriisitoiminnot ja palvelukeskukset.

24 § Konsernihallinto

Konsernihallinto vastaa kaupunginvaltuuston, kaupunginhallituksen sekä sen konsernijaoston ja kaupunkikehitysjaoston päätöksenteon valmistelusta ja päätösten täytäntöönpanosta sekä avustaa kaupunginhallituksen puheenjohtajaa tälle hallintosäännössä annettujen tehtävien osalta, avustaa kaupunginjohtajaa ja apulaiskaupunginjohtajaa kaupungin hallinnon ja taloudenhoidon johtamisessa sekä toiminnan ja talouden johtamisessa.

Kaupunginjohtajan välittömässä alaisuudessa toimivat kolme konsernihallinnon ryhmää: hallintoryhmä, talous- ja strategiaryhmä sekä kaupunkikehitysryhmä. Kullakin ryhmällä on kaupunginjohtajan välittömässä alaisuudessa toimiva johtaja.

Hallintoryhmän tehtävänä on:

- 1) kaupungin yhteisten hallintopalveluiden tuottaminen,
- 2) yleinen kaupungin hallinnon kehittäminen,
- 3) päätösten tekninen valmistelu, toimeenpano ja seuranta sekä kaupunginsihteeripalvelut,
- 4) kaupungin asianhallinta ja arkistotoimi,
- 5) kaupungin oikeudelliset palvelut,
- 6) konserniohjauksen järjestäminen,
- 7) kaupunkitason asiakaspalvelun kehittäminen ja kuntalaisten osallisuustoiminnan edistäminen,
- 8) kaupungin turvallisuuden, riskienhallinnan ja varautumisen ohjaaminen,
- 9) virastopalvelut ja konsernihallinnon yhteisten palvelujen järjestäminen,
- 10) protokollapalveluiden ja kansainvälisten asioiden hallinnolliset asiat sekä
- 11) esteettömyyden edistäminen.

Talous- ja strategiaryhmän tehtävänä on:

- 1) kaupungin strategiaprosessin johtaminen ja kehittäminen,
- 2) taloushallinnon ja -prosessien johtaminen ja kehittäminen, kaupungin varojen ja velkojen hallinta,
- 3) strateginen henkilöstösuunnittelu ja henkilöstöhallinnon kehittäminen,
- 4) henkilöstön osaamisen, työhyvinvoinnin ja työsuojelun edistäminen ja kehittäminen,
- 5) kaupunkitason yhteistoimintamenettelyistä huolehtiminen sekä
- 6) hankintojen strateginen ohjaus.

Kaupunkikehitysryhmän tehtävänä on:

- 1) kaupungin elinkeino- ja innovaatiopolitiikan valmistelu ja koordinointi,
- 2) edunvalvonta ja kaupunkipolitiikka sekä sidosryhmäyhteistyö,
- 3) kaupungin vetovoimatoimintojen ja tapahtumatoiminnan valmistelu ja koordinointi,
- 4) kaupunkimarkkinointi ja tiedottaminen,
- 5) maankäytön, asumisen ja liikenteen strateginen ohjaus,
- 6) kiinteistökehityksen strateginen ohjaus,
- 7) tilankäytön ja tilojen omistajuuden strateginen ohjaus sekä tilojen hallinta,
- 8) palveluverkkojen valmistelu,
- 9) maapolitiikan ja asuntopolitiikan valmistelu ja koordinointi,
- 10) ympäristö- ja ilmastopolitiikan valmistelu ja ohjaus,
- 11) työllistämisasioiden hoitaminen sekä
- 12) maahanmuutto- ja kotouttamisasiat.

Konsernihallinnossa toimii lisäksi kaupunginjohtajan alaisuudessa oleva sisäinen tarkastus. Sisäistä tarkastusta johtaa tarkastusjohtaja.

Kaupungissa voi toimia johdon tukena kaupunginjohtajan päättämiä matriisitoimintoja.

25 § Palvelukeskukset

Palvelukeskuksen tehtävänä on tuottaa kaupunginhallituksen päättämiä palveluja kaupunkikonsernille ja ulkoisille asiakkaille.

Kaupunginjohtajan alaisuudessa toimivat kaupunginhallituksen päättämät palvelukeskukset.

Palvelukeskuksen johtaja johtaa ja valvoo kaupunginjohtajan alaisena palvelukeskusta ja vastaa sen kehittämisestä, taloudesta ja toiminnasta sekä asetettujen tavoitteiden saavuttamisesta.

Kaupunginjohtaja määrää palvelukeskusten johtajien tehtävistä sekä palvelukeskusten ohjaamisesta ja raportoinnista. Kaupunginjohtaja päättää palvelukeskuksen nettobudjetoinnista.

26 § Revisiotoimisto

Revisiotoimisto huolehtii tarkastuslautakunnan toimialaan kuuluvien asioiden valmistelusta ja täytäntöönpanosta sekä avustaa tarkastuslautakuntaa sille kuuluvien tehtävien hoitamisessa. Lisäksi revisiotoimisto valmistelee tarkastuslautakunnalle sidonnaisuusilmoituksia koskevat valvonta-asiat.

Revisiotoimisto arvioi suoraan kaupunginvaltuuston ja tarkastuslautakunnan alaisena kaupunginvaltuuston kaupunkikonsernille asettamien tavoitteiden toteutumista ja toiminnan tuloksellista ja tarkoituksenmukaista järjestämistä.

Revisiotoimistoa johtaa kaupunginrevisori, joka toimii tarkastuslautakunnan esittelijänä.

Revisiotoimistossa on lisäksi tarkastuspäälliköitä ja tarpeellinen määrä muuta henkilökuntaa. Kaupunginrevisori on revisiotoimiston muun henkilöstön esimies.

Kaupunginrevisori suorittaa tarkastuslautakunnan määräämät tehtävät.

Kaupunginrevisorin virkaan vaaditaan virkaan soveltuva ylempi korkeakoulututkinto tai ekonomin tutkinto, perehtyneisyyttä julkishallintoon ja -talouteen sekä kokemusta tarkastustehtävissä. Lisäksi vaaditaan suomen kielen erinomainen ja ruotsin kielen tyydyttävä suullinen ja kirjallinen taito.

Tarkastuspäällikön kelpoisuusvaatimuksena on virkaan soveltuva korkeakoulututkinto ja perehtyneisyyttä julkishallintoon ja -talouteen.

27 § Toimialojen hallinnot

Toimialalla voi olla palvelualueiden lisäksi toimialajohtajan alaisuudessa toimialan hallinto. Toimialan hallinto tai konsernihallinto vastaa toimialan hallinto- ja tukipalveluista kaupunginhallituksen määrittämällä tavalla.

28 § Hyvinvointitoimiala

Hyvinvointitoimiala vastaa jäljempänä tarkennetuin tavoin sosiaali- ja terveydenhuollon laeissa ja asetuksissa säädetyistä tehtävistä lukuun ottamatta psykiatrisen sairaanhoidon toimintoja.

Hyvinvointitoimialalla toimii viisi palvelualueita:

Perhe- ja sosiaalipalvelut

Palvelualueen tehtävänä on tuottaa sosiaalihuoltolain ja sosiaalihuollon erityislainsäädännön mukaisia sosiaalityön palveluja aikuisille ja lapsille, sosiaali- ja terveydenhuoltoon kuuluvia psykososiaalisia palveluja, mielenterveys- ja päihdepalveluja, terveydenhuoltolain mukaisia neuvolan ja koulu- ja opiskeluterveydenhuollon palveluja sekä oppilas- ja opiskelijahuoltolain mukaisia psykologipalveluja ja pakolaisille ja paluumuuttajille vastaanottopalveluita sekä tulkki- ja käännöspalveluita. Lisäksi palvelualueen tehtävänä on tuottaa hyvinvointia ja terveyttä edistäviä palveluja sekä vastata riita- ja rikosasian sovittelun järjestämisestä. Palvelualueetta johtaa palvelualuejohtaja.

Terveyspalvelut

Palvelualueen tehtävänä on tuottaa kansanterveyslain, erikoissairaanhoidon ja terveydenhuoltolain mukaisia perusterveydenhuollon ja erikoissairaanhoidon terveyttä edistäviä, sairauksia ehkäiseviä ja sairaanhoidollisia palveluja, sairaalapalveluja (akuuttia, kuntouttavaa ja palliativista sairaalahoitoa) sekä suun terveydenhuollon palveluja. Lisäksi palvelualueen tehtävänä on tuottaa lääkehuollon palveluja. Palvelualueetta johtaa palvelualuejohtaja.

Toimialaan kuuluva terveyskeskus muodostuu perusterveydenhuolto- ja erikoissairaanhoidon tuottavista yksiköistä.

Vanhus- ja vammaispalvelut

Palvelualueen tehtävänä on tuottaa sosiaalihuoltolain, sosiaalihuollon erityislainsäädännön, vammaispalvelulain sekä kansanterveyslain mukaisia palveluita. Palvelualue tukee, kuntouttaa ja hoitaa turkulaisia vanhuksia ja vammaisia henkilöitä sekä edistää heidän omatoimisuuttaan heidän omissa kodeissaan, asumispalveluissa, vanhainkodeissa ja pitkäaikais-sairaanhoidossa siten, että heillä on kuhunkin elämäntilanteeseen sopiva asumisvaihtoehto ja palvelut, sekä vastaa omaishoidon tuen järjestämisestä. Palvelualueetta johtaa palvelualuejohtaja.

Varsinais-Suomen sairaanhoitopiirin ohjaus

Varsinais-Suomen sairaanhoitopiiriä koskevaa palvelusuunnittelua ja resursointia ohjataan erillisenä toimintona. Toimintoa johtaa toimialajohtajan määräämä viranhaltija.

Toimialan hallinto ja yhteiset palvelut

Yhteisen hallinnon tehtävänä on huolehtia toimialan tehtäväalueeseen kuuluvan toiminnan yhteisistä kehittämis-, hallinto- ja taloustehtävistä sekä asioiden valmistelusta ja täytäntöönpanosta. Palvelualueetta johtaa talous- ja hallintojohtaja.

29 § Kaupunkiympäristötoimiala

Kaupunkiympäristötoimiala vastaa toimintaedellytysten luomisesta ja järjestämisestä vetoimaisen kaupungin kasvulle, kaupunkiympäristön kehittämiseksi, rakenteelliselle toimivuudelle ja viihtyisyydelle, sekä Toimiala vastaa myös kaupungin rakennetusta infraomaisuudesta, laadukkaan kaupunkiympäristön toteuttamisesta ja ylläpidosta sekä terveellisten tilojen toteuttamisesta. Lisäksi toimiala vastaa ympäristöön ja rakentamiseen liittyvistä viranomaispalveluista, ympäristönsuojelusta, seudullisista jätehuollon viranomaispalveluista sekä seudullisista joukkoliikenne- ja jätahuolto palveluista.

Kaupunkiympäristötoimialalla toimii neljä viisi palvelualueetta.

Kaupunkisuunnittelu ja maaomaisuus -palvelualue vastaa kaupungin maankäytön ja liikenteen suunnittelusta, kaavoitustoimesta, tonttutuotannosta sekä kaupungin maaomaisuuden hallinnasta. Palvelualueetta johtaa [palvelualuejohtaja] maankäyttöjohtaja.

Kaupunkirakentamisen palvelualue vastaa katujen ja muiden yleisten alueiden toteutus-suunnittelusta, rakennuttamisesta ja ylläpidosta sekä kaupungin toimitilojen suunnittelusta ja rakennuttamisesta. Palvelualueetta johtaa [palvelualuejohtaja] kaupunkirakentamisohtaja.

Luvat ja valvonta -palvelualue vastaa rakentamisen ja pysäköinninvalvonnan viranomais-tehtävistä, ympäristön- ja luonnonsuojelun, ympäristöterveyden[, pysäköinninvalvonnan] sekä seudullisen jätehuollon viranomaistehtävien [stä] valmistelusta sekä [niihin] palvelu-alueen tehtäviin liittyvästä neuvonnasta, ohjauksesta, valvonnasta ja asiantuntijapalveluista. Palvelualueetta johtaa [palvelualuejohtaja] valvontajohtaja.

Seudullinen joukkoliikenne -palvelualue tuottaa Turun kaupunkiseudun Föli-kunnissa kaikille avoimet joukkoliikennepalvelut. Palvelualueetta johtaa [palvelualuejohtaja] joukkoliikennepalvelujohtaja.

Paikkatieto- ja kaupunkimittaus -palvelualue vastaa tonttijaosta, kiinteistömuodostuksesta ja kiinteistörekisterin pidosta, paikkatietoaineistojen tuottamisesta ja ylläpidosta, paikkatieto-järjestelmistä sekä toimialan asiakaspalvelusta. Palvelualueetta johtaa kaupungingeodeetti.

30 § Sivistystoimiala

Sivistystoimialan tehtävänä ovat varhaiskasvatuksen, perusopetuksen sekä perusopetuksen aamu- ja iltapäivätoiminnan, lukio-opetuksen, ammatillisen koulutuksen sekä yleissivistävän [ja ammatillisen] aikuiskoulutuksen [sekä oppisopimuskoulutuksen] järjestäminen ja kehittäminen.

Sivistystoimialalla toimii [kahdeksan] seitsemän palvelualueetta.

Varhaiskasvatuksen palvelualue vastaa varhaiskasvatustilain mukaisesta, kaupungin omana tuotantona järjestettävästä suomenkielisestä varhaiskasvatuksesta (päiväkodeissa ja perhe-päivähoidossa annettava varhaiskasvatus ja muu varhaiskasvatus) sekä perusopetuslain mukaisesta, kaupungin omana tuotantona järjestettävästä suomenkielisestä esiopetuksesta.

Perusopetuksen palvelualue vastaa suomenkielisestä perusopetuslain mukaisesta koulutuksesta.

Lukiokoulutuksen ja yleissivistävän aikuiskoulutuksen palvelualue vastaa suomenkielisestä lukiolain mukaisesta koulutuksesta sekä suomenkielisestä vapaasta sivistystyöstä annetun lain mukaisesta koulutuksesta.

Ammatillisen koulutuksen palvelualue vastaa ammatillisesta koulutuksesta [ja oppisopimuskoulutuksesta] yhteistyössä ruotsinkielisen kasvatuksen ja opetuksen palvelualueen kanssa.

[Aikuiskoulutuksen palvelualue vastaa ammatillisesta aikuiskoulutuksesta yhteistyössä ruotsinkielisen kasvatuksen ja opetuksen palvelualueen kanssa sekä suomenkielisestä vapaasta sivistystyöstä annettujen lakien mukaisesta koulutuksesta.]

Ruotsinkielisen kasvatuksen ja opetuksen palvelualue vastaa [muuta] edellä olevia palvelu-alueita vastaavasta ruotsinkielisestä toiminnasta.

Yhteinen hallinto vastaa toimialan tehtävälueeseen kuuluvan toiminnan yhteisistä kehittämis-, hallinto- ja taloustehtävistä sekä asioiden valmistelusta ja täytäntöönpanosta.

Yhteiset palvelut vastaa varhaiskasvatuksen palveluohjauksesta, varhaiskasvatustilain mukaisista hankituista varhaiskasvatuspalveluista sekä perusopetuslain mukaisesta hankitusta esiopetuksesta, lasten kotihoidon ja yksityisen hoidon tuesta annetun lain määrää-

mistä kunnalle kuuluvista tehtävistä, perusopetuslain mukaisesta aamu- ja iltapäivätoiminnasta oppilas- ja opiskelijahuoltopalveluista sekä hanke- ja projektitoiminnan koordinoimisesta.

31 § Vapaa-aikatoimiala

Vapaa-aikatoimialan tehtävänä on jäljempänä tarkennetuin tavoin vastata toimialan lainsäädännön kulttuuripalvelujen, museopalvelujen, kirjastopalvelujen, liikuntapalvelujen ja nuorisopalvelujen kehittämisestä ja järjestämisestä sekä edistää ja tukea kaupungissa harjoitettavaa kulttuuritoimintaa mukaan lukien Turun Filharmoninen orkesteri.

Vapaa-aikatoimialalla toimii viisi palvelualueita ja erillinen tuotantoyksikkö.

Museopalvelut vastaa kulttuuri- ja taideperinnön, luonnontieteellisen aineiston sekä niihin liittyvän tiedon keräämisestä, säilyttämisestä, välittämisestä ja tutkimuksesta. Museopalvelut toimii Varsinais-Suomen maakuntamuseona opetus- ja kulttuuriministeriön määräämällä alueella. Museopalveluita johtaa museopalvelujohtaja.

Kirjastopalvelut vastaa tieto- ja kulttuurisisältöjen tarjoamisesta sekä niihin liittyvistä hakuvälineistä ja opastuspalveluista, ylläpitää kirjastoja sekä tarjoaa edellytyksiä asukkaiden oman tiedon ja kulttuurin tuottamiseen ja kansalaistoimintaan. Kirjastopalvelut johtaa Vaski-kirjastojen yhteistä palvelujärjestelmää ja toimii Varsinais-Suomen maakuntakirjastona opetus- ja kulttuuriministeriön määräämällä alueella. Kirjastopalveluita johtaa kirjastopalvelujohtaja.

Liikuntapalvelut luo edellytyksiä kuntalaisten liikunnalle kehittämällä paikallista ja alueellista yhteistyötä sekä terveyttä edistävää liikuntaa, tukemalla kansalaistoimintaa, tarjoamalla liikuntapaikkoja sekä järjestämällä liikuntaa ottaen huomioon myös erityisryhmät. Liikuntapalveluita johtaa liikuntapalvelujohtaja.

Nuorisopalvelut tukee nuorten kasvua ja itsenäistymistä, edistää nuorten aktiivista kansalaisuutta ja sosiaalista vahvistamista sekä parantaa nuorten kasvu- ja elinoloja. Nuorisopalveluita johtaa nuorisopalvelujohtaja.

Toimialalla toimii kulttuurilautakunnan alaisena tuotantoyksikkönä *Turun kaupunginorkesteri* (Turun Filharmoninen orkesteri), jonka tehtävänä on musiikkikulttuurin vaaliminen, edistäminen ja julkisten konserttien järjestäminen. Tuotantoyksikköä johtaa intendentti.

Yhteinen hallinto vastaa koko vapaa-aikatoimialan talous- ja henkilöstöhallinnosta, asiantuntijapalveluista, viestinnästä, lakipalveluista, arkistoinnista, tietojärjestelmistä sekä muista kaikkia palvelualueita ja lautakuntia koskevista tehtävistä. Toimialan hallintoa johtaa hallinto- ja henkilöstöpäällikkö.

2 OSA TOIMINNAN JA TALOUDEN JÄRJESTÄMINEN

4 Luku Toimielinten, luottamushenkilöiden ja johtavien viranhaltijoiden toimivalta

32 § Kaupunginvaltuuston toimivalta

Sen lisäksi, mitä erikseen on säädetty kuntalain 14 §:ssä taikka muualla lainsäädännössä kaupunginvaltuuston tehtävänä on:

- 1) vahvistaa kaupungin strategiahierarkia ja hyväksyä kaupungin ylimmän tason strategiat ja ohjelmat,
- 2) päättää merkittävistä ja taloudellisesti laajakantoisista kaupungin hallinnon järjestämisen periaatteista sekä konsernirakenteen perusteista,
- 3) hyväksyä kaupungin tilahankkeita koskevat hankesuunnitelmat ja hankekuvaukset, joiden vuosivuokra on yli 300 000 euroa tai kustannusarvio ylittää kolme miljoonaa euroa,

- lukuun ottamatta Varsinais-Suomen aluepelastuslaitoksen muun kunnan kuin Turun kaupungin alueelle suunniteltuja tilahankkeita koskevia hankesuunnitelmia, jotka hyväksyy tilahankkeen arvosta riippumatta Varsinais-Suomen aluepelastuslautakunta,
- 4) päättää kiinteän ja irtaimen omaisuuden hankkimisesta, luovuttamisesta ja vuokraamisesta sekä muista omistajahallintaansa perustuvista sopimuksista ja sitoumuksista, mikäli kauppahinta tai sopimuskorvaus on yli kolme miljoonaa euroa tai vuosivuokra ylittää 300 000 euroa,
 - 5) päättää merkittävistä muutoksista kaupungin omaan palveluverkkoon,
 - 6) päättää oppilaitoksen perustamisesta tai lakkauttamisesta,
 - 7) päättää kaupunkiseudun joukkoliikennelautakunnalle annettavasta palvelutasolausunnosta,
 - 8) hyväksyä vesihuollon kehittämissuunnitelma ja sen aluerajaukset,
 - 9) päättää taloudellisesti tai periaatteellisesti merkittävän uuden asiakasmaksun tai kunnan harkinnassa olevan tuen tai etuuden käyttöön ottamisesta taikka käytöstä luopumisesta
 - 10) päättää palveluiden ja tuotteiden hinnoittelun sekä asiakirjojen lunastuksen perusteista,
 - 11) päättää kaupungin rahaston sääntöjen hyväksymisestä ja muutoksista sekä
 - 12) hyväksyä suunnitelmapoistojen perusteet.

33 § Kaupunginhallituksen toimivalta

Sen lisäksi, mitä laissa taikka muualla on kaupunginhallituksen tehtävistä määrätty, kaupunginhallituksen tulee huolehtia seuraavista tehtävistä:

- 1) vastata kaupungin talouden ja omaisuuden hoidosta ja organisaation tuloksellisesta toiminnasta sekä seurata kaupunginvaltuuston kaupungin organisaatioille asettamien tulostavoitteiden toteutumista ja tarvittaessa täsmentää tavoitteiden asettelua,
- 2) johtaa kaupungin strategioiden, talousarvion ja -suunnitelman sekä muiden kaupunginvaltuuston päätettäväksi tulevien suunnitelmien ja ohjelmien valmistelua sekä vastata niiden täytäntöönpanosta,
- 3) linjata kaupungin johtamisjärjestelmään kuuluvia kysymyksiä siltä osin, kun niistä ei ole määrätty kaupunginvaltuuston hyväksymissä säännöissä,
- 4) johtaa kaupungin hallintoa sekä valvoo, että sen alaiset toimielimet, toimialat sekä viranhaltijat ja muut kaupungin palveluksessa olevat hoitavat tehtävänsä voimassa olevia säädöksiä ja päätöksiä noudattaen sekä toimivat kaupungin edun mukaisesti,
- 5) johtaa kaupungin viestintää ja kaupungin toiminnasta tiedottamista,
- 6) vastata kaupungin henkilöstöpolitiikasta sekä valvoo sen toteuttamista ja henkilöstöasioita koskevan päätöksenteon yhtenäisyyttä,
- 7) johtaa kaupungin elinkeinopolitiikkaa ja kaupunkikehittämistä,
- 8) johtaa kaupungin kaavoitusta ja maankäyttöä,
- 9) huolehtia kaupungin tiedottamisesta ja kuntalaisten osallistumismahdollisuuksista sekä
- 10) päättää kaupunkitasoisista seudullisista ja ylikunnallisista asioista sekä huolehtia seudullisten toimielinten ohjaamisesta.

Kaupunginhallitus ratkaisee asiat, jotka koskevat

- 1) rakennuskiellon määräämistä ja kiellon pidentämistä (maankäyttö- ja rakennuslaki MRL 53 §), asemakaavan ajanmukaisuuden arviointia silloin, kun kaava katsotaan vanhentuneeksi (MRL 60 §), kunnan lunastusoikeuden vireillepanoa (MRL 99 §) sekä kehittämisalueeksi nimeämistä silloin, kun se ei tapahdu kaavan hyväksymisen yhteydessä (MRL 111 §),
- 2) kaupungilta vaadittavien vahingonkorvausten myöntämisen periaatteita ja valtuuksia,
- 3) selityksen ja lausunnon antamista kaupunginvaltuuston päätöstä koskevan valituksen johdosta, jos kaupunginhallitus katsoo, ettei kaupunginvaltuuston päätöstä ole valituksessa esitetyillä perusteilla kumottava,
- 4) kaupungilta pyydettyjä merkittäviä ja laajamerkityksellisiä lausuntoja ja selvityksiä,
- 5) yhtiöiden ja yhteisöjen perustamista kaupunginvaltuuston linjausten mukaisesti,
- 6) kaupungin liiketoiminnan luovuttamista kolmannelle,

- 7) pysyvien vastaavien hyödykkeiden poistosuunnitelman hyväksymistä sekä tarvittavien laskentaohjeiden antamista,
- 8) kaupungin turvallisuutta ja varautumista koskevia periaatteita,
- 9) toimielinten ulkomaisia matkoja,
- 10) kaupungin kärkihankkeiden vahvistamista ja niiden ohjaamista,
- 11) tulospalkkiojärjestelmiä ja niiden käyttöönottoa,
- 12) harkinnanvaraisia palkka-asioita niiden osalta, jotka kaupunginhallitus ottaa palvelusuhteeseen,
- 13) kaupunginjohtajan toimialalla asioita, joista on lain, säännösten tai muun vastaavan mukaan päätettävä monijäsenisessä toimielimessä tai jotka kuuluvat tässä hallintosäännössä lautakunnan yleistoimivaltaan
- 14) vapauttamista kunnallisveron ja virheellisesti maksuunpannun kunnallisen maksun suorittamisesta,
- 15) helpotuksen tai vapautuksen myöntämistä kaupungille tulevasta julkioikeudellisesta maksusta tai saatavasta milloin se lain tai niiden määräysten mukaan, joihin maksu tai saatava perustuu, on sallittua, ellei asiasta päättämistä ole annettu muun toimielimen tai viranhaltijan tehtäväksi,
- 16) helpotuksen tai vapautuksen myöntämistä kaupungille tulevasta yksityisoikeudellisesta maksusta, korvauksesta tai muusta saatavasta ellei asiasta päättämistä ole annettu muun toimielimen tai viranhaltijan tehtäväksi,
- 17) kunnalle verolainsäädännön mukaan kuuluvia tehtäviä,
- 18) asiakirjojen lunastuksesta perittävien maksujen suuruutta valtuuston hyväksymien perusteiden mukaisesti,
- 19) palveluiden, tuotteiden ja asiakasmaksujen hinnoittelua valtuuston hyväksymien perusteiden mukaisesti, ellei asiaa ole annettu muun toimielimen tehtäväksi,
- 20) etuosto-oikeuden käyttämistä, ~~ja~~
- 21) etuosto-oikeuden käyttämättä jättämistä arvoltaan yli miljoonan euron kiinteistökaupoissa, ~~sekä~~
- 22) ~~jätelain 138 §:n mukaista kunnan valitusoikeutta sekä~~
- 23) muita asioita, jotka eivät kuulu kaupunginvaltuuston tai muun toimielimien tehtäviin.

Kaupunginhallituksella on oikeus siirtää toimivaltaansa muulle toimielimelle tai viranhaltijalle.

Kaupunginhallitus voi ratkaista asian, joka kuuluu alemman toimielimen tai viranhaltijan ratkaistavaksi, mikäli edellä mainittu asia on osa kokonaisuutta, josta päättäminen kuuluu kaupunginhallituksen ratkaisovaltaan.

Kaupunginhallitus voi saattaa asian, joka sillä on oikeus ratkaista, kaupunginvaltuuston päätettäväksi, mikäli asian merkittävyys sitä edellyttää.

34 § Kaupunginhallituksen konsernijaoston toimivalta

Konsernijaoston tehtävänä on vastata:

- 1) kaupungin keskitettyjen palveluiden ohjaamisesta,
- 2) omistajan puhevallan käyttämisestä ja kaupungin kannanotoista strategisten yhtiöiden yhtiökokouksissa tai muissa vastaavissa kokouksissa käsiteltäviin merkittäviin asioihin sekä ohjeiden antamisesta kaupunkia näissä yhtiöissä ja muissa yhteisöissä edustaville henkilöille,
- 3) kaupungin edustajien nimeämisestä strategisiksi yhteisöiksi määritettyjen yhteisöjen hallintoelimiin sekä tilintarkastajan nimeämisestä,
- 4) strategisiksi yhteisöiksi määritettyjen yhteisöjen toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden määrittelystä ja seurannasta sekä
- 5) kaupunkikonserniin kuuluvan ja muun yhteisön ja säätiön valvonnan järjestämisestä.

Konsernijaosto voi saattaa asian, joka sillä on oikeus ratkaista, kaupunginhallituksen käsiteltäväksi, mikäli asian merkittävyys sitä edellyttää.

Konsernijaostolla on oikeus siirtää toimivaltaansa muulle toimielimelle tai viranhaltijalle.

35 § Kaupunginhallituksen kaupunkikehitysjaoston toimivalta

Kaupunginhallituksen kaupunkikehitysjaosto päättää:

- 1) MAL-ohjelmien, liikennejärjestelmäsuunnitelman ja muiden maankäyttöön liittyvien ohjausasiakirjojen lähtökohdista ja tavoitteista,
- 2) **nimetä maankäytön strategisen hankkeen ja päättää** maankäytön strategisten hankkeiden tavoitteista,
- 3) kiinteistökehityksen, asuntopolitiikan ja maapolitiikan periaatteista sekä tuotantotavoitteista,
- 4) ilmasto- ja ympäristöpolitiikan ohjauksesta,
- 5) kaupungin omien kehityskiinteistöjen kokonaisuuden hallinnasta,
- 6) investointiohjelmien lähtökohdista ja kohteiden priorisoinnista,
- 7) maankäytön kumppanuus- ja yhteistyösopimuksista sekä tontinluovutuskilpailujen järjestämisestä,
- 8) kiinteän ja jaoston toimivaltaan kuuluvan irtaimen omaisuuden hankkimisesta, luovuttamisesta ja vuokraamisesta sekä muista omistajahallintaansa perustuvista sopimuksista ja sitoumuksista, mikäli kauppahinta tai sopimuskorvaus on 0,5–3 miljoonaa euroa tai vuosivuokra on 150 000–300 000 euroa,
- 9) maankäytösopimuksista,
- 10) omakotitonttien luovutusperiaatteista ja vyöhykehinnoista,
- 11) tilankäytön periaatteista sekä yli kahden miljoonan euron tai vuosivuokraltaan yli 200 000 euron tilahankkeiden tarveselvityksistä,
- 12) 1–3 miljoonan euron tai vuosivuokraltaan 100 000–300 000 euron suuruisten tilahankkeiden hankesuunnitelmista **ja hankekuvauksista,**
- 13) **strategisen infrahankkeen nimeämisestä ja päättää niiden tarveselvityksistä ja hankesuunnitelmista, [yli kahden miljoonan euron infrastruktuurihankkeiden tarveselvityksistä ja yli kolmen miljoonan euron suuruista hankesuunnitelmista sekä]**
- 14) **liikenteen ja infrastruktuurin kehittämishankkeista niiltä osin mitkä eivät kuulu kaupunginhallituksen tai kaupunginvaltuuston toimivaltaan sekä**
- 15) kaupunkiseudun joukkoliikennelautakunnalle annettavista lausunnoista, jotka koskevat kaupungin sisäisen joukkoliikenteen järjestämistä.

Kaupunkikehitysjaosto voi saattaa asian, joka sillä on oikeus ratkaista, kaupunginhallituksen käsiteltäväksi, mikäli asian merkittävyys sitä edellyttää.

Kaupunkikehitysjaostolla on oikeus siirtää toimivaltaansa muulle toimielimelle tai viranhaltijalle.

36 § Kaupunginhallituksen puheenjohtajan toimivalta

Sen lisäksi, mitä erikseen on säädetty kuntalain 40 §:ssä kaupunginhallituksen puheenjohtajan tehtävänä on:

- 1) johtaa kaupunginvaltuuston ja kaupunginhallituksen asettamien strategisten tavoitteiden toteuttamisen edellyttämää poliittista prosessia. Siinä tarkoituksessa hänen tulee pitää yhteyttä valtuustoryhmiin, seurata kaupunginhallituksen konsernijaoston ja kaupunkikehitysjaoston, kaupungin muiden toimielinten sekä luottamushenkilöiden ja viranhaltijoiden toimintaa, niiden päätösten laillisuutta ja tarkoituksenmukaisuutta sekä huolehtia kaupungin edunvalvonnasta ja kansainvälisistä suhteista yhteistyössä kaupunginjohtajan kanssa,
- 2) edustaa kaupunkia koti- ja ulkomaisissa sidosryhmätalaisuuksissa,
- 3) johtaa asioiden käsittelyä kaupunginhallituksen kokouksissa sekä
- 4) päättää kaupunginjohtajan lomista, koulutuksista, virkamatkoista sekä kaupunginjohtajaa henkilökohtaisesti koskevien menojen hyväksymisestä.

37 § Lautakunnan yleinen toimivalta

Lautakunta kehittää, ohjaa ja valvoo alaisensa organisaation toimintaa.

Lautakunnan tehtäviin tehtäväalueellaan kuuluu:

- 1) päättää talousarvioesityksen tekemisestä kaupunginhallitukselle,
- 2) hyväksyä henkilöstösuunnitelma,
- 3) raportoida taloudesta ja toiminnasta kaupunginhallitukselle ja valtuustolle,
- 4) päättää avustusten myöntämisestä kaupunginhallituksen määräämien periaatteiden mukaisesti,
- 5) päättää viranhaltijoiden hankinta- ja sopimusvaltuuksista kaupunginhallituksen määräämien periaatteiden mukaisesti,
- 6) päättää asiakasmaksujen, palveluiden ja tuotteiden hinnoittelusta valtuuston hyväksymien perusteiden mukaisesti,
- 7) päättää yksittäisten toimipaikkojenmuutoksista valtuuston ja kaupunginhallituksen hyväksymien palveluverkkoa koskevien periaatteiden mukaisesti,
- 8) päättää sopimusohjaukseen kuuluvista strategisista palvelusopimuksista,
- 9) päättää toimialajohtajan välittömien esimiesasemassa olevien alaisten ottamisesta virkaan ja toimeen,
- 10) hyväksyä tilahankkeiden tarveselvitykset, mikäli hankkeen vuosivuokra on 100 000–200 000 euroa tai hankkeen kustannusarvio on 1–2 miljoonaa euroa,
- 11) päättää **käytössään olevien tilojen [tiloista]** luopumisesta,
- 12) hyväksyä osaltaan tilahankkeiden **hankekuvaukset ja** hankesuunnitelmat **[ja] sekä** esittää hankkeen hyväksymistä edelleen päätösvaltaiselle tasolle,
- 13) antaa kaupungilta pyydyt merkittävät lausunnot ja selvitykset, jotka eivät edellytä toimialarajat ylittävää harkintaa tai kaupungin kokonaisnäkemysten muodostamista, sekä
- 14) päättää tehtäväaluetta koskevista laajamerkityksellisistä asioista.

Lautakunnalla on oikeus siirtää toimivaltaansa muulle toimielimelle, toimialajohtajalle tai viranhaltijalle.

Lautakunta voi saattaa asian, joka sillä on oikeus ratkaista, kaupunginhallituksen käsiteltäväksi, mikäli asian merkittävyys sitä edellyttää.

5 Luku Tarkastuslautakunnan ja kaupunginreviisorin toimivalta

38 § Tarkastuslautakunnan toimivalta

Tarkastuslautakunnalla on yleinen toimivalta kaupungin hallinnon ja talouden tarkastuksessa. Tarkastuslautakunta päättää niistä tarkastuksen ja arvioinnin sisältöön, raportointiin, lautakunnan hallintoon ja talouteen kuuluvista asioista, jotka lain mukaan eivät kuulu muiden toimielinten toimivaltaan.

Sen lisäksi, mitä kuntalaissa on säädetty ja muutoin määrätty, lautakunnan tehtävänä on

- 1) hyväksyä lautakunnan toimikauden kattavan arviointisuunnitelman ja lautakunnan vuosittaisen työohjelman,
- 2) valmistella kaupunginvaltuustolle esitys tilintarkastajan valinnasta ja valinnan valmistelun yhteydessä määritellä tilintarkastajan toimikauden pituus, joka voi olla enintään kuusi vuotta,
- 3) kilpailuttaa kaupungin tytäryhteisöjen ja säätiöiden tilintarkastuksen,
- 4) seurata tilintarkastajan tarkastussuunnitelman toteutumista ja tilintarkastajan tehtävien asianmukaista suorittamista,
- 5) tehdä tarpeen mukaan esityksiä tilintarkastuksen kehittämiseksi,
- 6) vastata siitä, että hallinnon ja talouden tarkastusta ja arviointia varten ovat tarvittavat voimavarat, jotka mahdollistavat tarkastuksen suorittamisen hyvän tilintarkastustavan edellyttämässä laajuudessa sekä arviointitoiminnan kattavuuden,
- 7) päättää revisiotoimiston viranhaltijoiden virkaan ottamisesta lukuun ottamatta kaupunginreviisoria, jonka valitsee kaupunginvaltuusto,

- 8) asettaa keskuudestaan tarvittavat toimikunnat tai työryhmät arvioinnin valmistelua varten,
- 9) tehdä aloitteita ja esityksiä lautakunnan, tilintarkastajan ja sisäisen tarkastuksen tehtävien yhteensovittamisesta mahdollisimman tarkoituksenmukaisella tavalla,
- 10) päättää lautakunnan ja sen yksittäisen jäsenen luottamustoimen hoitamiseen liittyvästä matkasta sekä osallistumisesta koulutukseen,
- 11) päättää valtuustolle valmisteltavista raporteista ja selvityksistä
- 12) valvoo kuntalain 84 §:ssä tarkoitetun sidonnaisuuksien ilmoittamisvelvollisuuden noudattamista ja saattaa ilmoitukset valtuustolle tiedoksi vuosittain, sekä
- 13) hoitaa muut lautakunnan tehtäväalueeseen kuuluvat tehtävät.

39 § Kaupunginreviisorin toimivalta

Kaupunginreviisorin tehtävänä on sen lisäksi, mitä erikseen on säädetty tai muutoin määrätty:

- 1) johtaa ja kehittää tarkastuslautakunnan alaisen revisiotoimiston toimintaa,
- 2) toimia revisiotoimiston henkilöstön hallinnollisena esimiehenä,
- 3) vastata tarkastuslautakunnan tehtäviin liittyvästä valmistelusta,
- 4) toimia tarkastuslautakunnan kokouksissa esittelijänä,
- 5) päättää tarkastuslautakunnan määrärahojen käytöstä lautakunnan vahvistamien perusteiden mukaisesti ja hyväksyä lautakunnan toimintaan liittyvät laskut ja muut menot,
- 6) päättää revisiotoimistoa koskevista sitoumuksista ja allekirjoittaa lautakunnan päätöksiin perustuvat ja revisiotoimiston sopimukset ja muut sitoumukset,
- 7) allekirjoittaa kaupunginvaltuuston päätöksen perusteella tehtävä tilintarkastuspalvelujen hankintasopimus, jonka varmentaa tarkastuslautakunnan sihteeri,
- 8) suorittaa tarkastuslautakunnan määräämät toimialaansa liittyvät muut tehtävät.

Kaupunginreviisori voi määrätä alaisensa viranhaltijan esittelemään määrättyt asiakokonaisuudet taikka yksittäisen asian.

Lautakunnan puheenjohtaja, hänen estyneenä ollessaan lautakunnan varapuheenjohtaja, päättää kaupunginreviisorin lomista, koulutuksista, opinto- ja virkamatkoista ja niihin liittyvien ja muiden kaupunginreviisoria henkilökohtaisesti koskevien menojen hyväksymisestä.

6 Luku Johtavien viranhaltijoiden toimivalta

40 § Kaupunginjohtajan toimivalta

Sen lisäksi, mitä muualla on määrätty, kaupunginjohtajan tehtävänä on:

- 1) käyttää kaupungin puhevaltaa siltä osin, kun se ei kuulu kaupunginhallituksen tehtäviin,
- 2) laatia kaupungin talousarvioesitys ja huolehtia tilinpäätöksen laatimisesta kaupunginhallitukselle,
- 3) antaa koko kaupunkia koskevia ohjeita ja määräyksiä niissä asioissa, joita ei ole annettu muun viranomaisen tehtäväksi.
- 4) antaa kaupungilta pyydytetyt lausunnot, tiedot ja selvitykset, jotka koskevat useampaa toimialaa tai muutoin edellyttävät toimialarajat ylittävää harkintaa tai kaupungin kokonaisu näkemyksen muodostamista,
- 5) nimetä kaupungin edustajat kaupungin ulkopuolisiin työryhmiin, neuvotteluihin, kokouksiin ja muihin tilaisuuksiin sekä yhteisön tai säätiön hallintoelimeen tai tilintarkastajaksi, ellei kaupunginhallitus tai sen konsernijaosto ole päättänyt asiasta,
- 6) antaa kaupungin edustajalle ohjeita kaupungin näkemyksestä yhteisöissä ja säätiöissä esille tuleviin asioihin, ellei kaupunginhallitus tai konsernijaosto ole päättänyt asiasta,
- 7) myöntää avustuksia kaupunginhallituksen alaisista määrärahoista,
- 8) myöntää kaupungin ansio- ja kunniamerkit sekä tehdä hakemus muista ansio- ja kunniamerkeistä tai arvonimistä,
- 9) päättää tuomioistuimen ja viranomaisen päätökseen tyytymisestä ja muutoksenhausta asioissa, jotka eivät kuulu toimialoille,

- 10) päättää kaupungin turvallisuutta, riskienhallintaa ja varautumista koskevista asioista sekä alueiden käyttöön liittyvistä turvallisuuskysymyksistä,
- 11) päättää keskusta-alueiden ja Ruissalon käyttämisestä merkittäviin kaupunkitapahtumiin,
- 12) huolehtia kaupungin tietoturvasta ja -suojusta sekä nimetä tietosuojavastaava,
- 13) **asettaa toimialojen johtoryhmät** sekä
- 14) päättää asioista joita ei ole annettu muun toimielimen tai viranhaltijan tehtäväksi.

Kaupunginjohtaja voi päätöksellään siirtää toimivaltaansa viranhaltijalle.

41 § Apulaiskaupunginjohtajan toimivalta

Apulaiskaupunginjohtaja tukee kaupunginjohtajaa vastaten osaltaan erityisesti seuraavista kokonaisuuksista:

- 1) maankäytön, asumisen ja liikenteen strategisesta ohjauksesta,
- 2) kiinteistökehityksen strategisesta ohjauksesta,
- 3) tilankäytön ja tilojen omistajuuden strategisesta ohjauksesta,
- 4) palveluverkkojen valmistelun ohjauksesta sekä
- 5) konserniyhteisöjen omistajaohjauksesta ja valvonnasta.

Apulaiskaupunginjohtajan erityisenä tehtävänä on:

- 1) päättää yleishyödylliseltä yhteisöltä tai säätiöltä perittävän huoneen- tai maanvuokran alentamisesta vuokrasopimuksessa määrätystä, jollei vuokra perustu valtuuston yhdistystä koskevaan nimenomaiseen päätökseen, sekä perimättä jätettävän vuokran hyvittämisestä asianomaiselle toimialalle sekä
- 2) antaa määräys liikenteen päästöjen rajoittamisesta ilman pilaantumisen ehkäisemiseksi ja ilmanlaadun parantamiseksi, jos valtioneuvoston antamia määräysluontoisia ilmanlaadun raja-arvoja ei saavuteta.

42 § Hallintoryhmän johtajan erityinen toimivalta

Hallintoryhmän johtajan erityiseen toimivaltaan konsernihallinnossa ja koko kaupungin tasolla kuuluu:

- 1) päättää kaupunginjohtajan toimialalla 45 §:ssä tarkoitetuista asioista ellei niiden päättäminen kuulu tämän säännön nojalla kaupunginjohtajan tehtäviin
- 2) myöntää helpotus tai vapautus sopimuksen tai sitoumuksen perusteella määräytyvän veloitteen pääomaan 10 000 euroon saakka, **[suoritusaikatauluun,] viivästyskorkoon ja perintäkuluihin[,] sekä myöntää helpotus tai vapautus sopimuksen tai sitoumuksen perusteella määräytyvän veloitteen tai aiheettomasti maksetun palkan tai muun palvelusuhteesta johtuvan taloudellisen etuuden takaisinperinnän suoritusaikatauluun,**
- 3) päättää sitoumuksen tai sopimuksen vakuudeksi kaupungille annetun omaisuuden luovuttamisesta ilman täyttä korvausta,
- 4) päättää kaupungin vaakunakuvion käytöstä,
- 5) käyttää kaupungin puhevaltaa tuomioistuimissa, viranomaisissa ja missä muutoin on kyse kaupungin juridisesta edunvalvonnasta,
- 6) päättää perintöjen ja testamenttien vastaanottamisesta kaupungille,
- 7) päättää toimenpiteisiin ryhtymisestä vahingonkorvauksen perimiseksi vahingon aiheuttaneelta kaupungin palveluksessa olevalta sekä korvausvaatimuksen jättämisestä osittain tai kokonaan esittämättä kaupungin palveluksessa olevalle, kun vahinkoa ei ole aiheutettu tahallaan tai törkeällä tuottamuksella,
- 8) käyttää kaupungille veronsaajana kuuluvaa puhevaltaa verotuksessa ja verotusta koskevassa muutoksenhaussa,
- 9) anoa valtionperinnöt kaupungille,
- 10) myöntää palkkiosäännössä määrätty etuus yksittäiselle luottamushenkilölle,
- 11) päättää yksittäisen luottamushenkilön luottamustoimen hoitamiseen liittyvästä matkasta maan rajojen ulkopuolelle sekä osallistumisesta koulutukseen ulkomailla,
- 12) tehdä sovinto- ja akordisopimus,

- 13) myöntää helpotus tai vapautus kaupungin palveluksessa olevan viranhaltijan tai työntekijän velvollisuudesta korvata kaupungille aiheutunut vahinko, mikäli vahinkoa ei ole aiheutettu tahallisesti tai törkeällä tuottamuksella eikä viranhaltija ei ole tilivelvollinen,
- 14) myöntää vahingonkorvaus kaupunginhallituksen vahvistamissa rajoissa,
- 15) päättää saatavan ulosottoon siirtämisestä lukuun ottamatta kaupunkiympäristötoimialan vuokrasaatavia sekä
- 16) päättää saamisten tileistä poistamisesta lukuun ottamatta kaupunkiympäristötoimialan vuokrasaatavia.
- 17) [päättää konsernihallinnon ja palvelukeskusten hallinnoiman alle 0,5 miljoonan euron arvoisen omaisuuden luovuttamisesta ja hankkimisesta tai alle 150 000 euron vuosivuokran arvoisen omaisuuden vuokraamisesta sekä muista konsernihallinnon ja palvelukeskusten omistajahallintaan perustuvista sopimuksista ja sitoumuksista.]

43 § Talous- ja strategiaryhmän johtajan erityinen toimivalta

Talous- ja strategiaryhmän johtajan erityiseen toimivaltaan konsernihallinnossa ja koko kaupungin tasolla kuuluvat seuraavat asiat:

- 1) rahoitusjärjestelyjen toteuttaminen valtuuston ja kaupunginhallituksen päätösten sekä kaupunginjohtajan ohjeiden mukaisesti,
- 2) lainojen siirtäminen ja kaupungin saatavien kiinnitysvakuuksien etuoikeusjärjestyksen muuttaminen,
- 3) rahoitus- ja sijoitusriskien hallintaan tarkoitettujen sopimusten tekeminen valtuuston hyväksymissä rajoissa ja kaupunginhallituksen hyväksymien periaatteiden sekä kaupunginjohtajan ohjeiden mukaisesti,
- 4) pitkä- ja lyhytaikaisten luottojen ottaminen, lainojen takaisinmaksu ja lainaehtojen muuttaminen sekä niitä koskevien velkakirjojen hyväksyminen valtuuston hyväksymissä rajoissa ja kaupunginhallituksen antamien ohjeiden mukaisesti,
- 5) vakuuden asettaminen kaupungin sitoumuksen täyttämiseksi,
- 6) lyhyt- ja pitkäaikaisten lainojen myöntäminen kaupungin määräysvallassa olevalle yhteisölle valtuuston hyväksymissä rajoissa,
- 7) kaupungin maksuvalmiuden edellyttämistä rahoitus- ja sijoitustoimista päättäminen valtuuston hyväksymien periaatteiden, kaupunginhallituksen päätösten sekä kaupunginjohtajan antamien ohjeiden mukaisesti,
- 8) kassanhallinnasta, käteiskassaoikeuksista ja maksuliikenteestä päättäminen, kaupungin rahoitusvarojen ja lainojen hallinnasta sekä konsernihallinnon hallinnassa olevien kaupungin arvo-osuuksien, arvopapereiden ja muiden asiakirjojen hoitamisesta ja säilyttämisestä,
- 9) arvopapereiden ostaminen ja myyminen takaisinostosopimuksilla kaupunginhallituksen ja kaupunginjohtajan antamien ohjeiden mukaisesti,
- 10) kaupungin hoitoon annettujen kaupungin tytäryhtiöiden varojen hoitaminen,
- 11) kaupungin rahastojen ja lahjoitusrahastojen varojen hoitaminen valtuuston hyväksymien periaatteiden mukaisesti,
- 12) pankkipalveluiden käytöstä päättäminen kaupunginhallituksen antamien ohjeiden mukaisesti,
- 13) kaupungin viranhaltijain ja työntekijäin eläkesääntöön sekä kaupungin leski- ja orpoeläkesääntöön perustuvien eläkkeiden ja avustusten myöntäminen,
- 14) kaupungin pankkitilien avaaminen ja lopettaminen sekä yhteisöjen ja säätiöiden pankkitilien liittäminen konsernitilikokonaisuuteen,
- 15) päättäminen henkilöistä, jotka valtuutetaan allekirjoittamaan otot ja siirrot kaupungin pankki- ja maksuliiketeileiltä sekä allekirjoittamaan maksuna saatujen sekkien siirrot ja muut varojen siirron edellyttämät maksuohjeet,
- 16) tytäryhteisöjen ja säätiöiden lyhytaikaisten talletusten vastaanottaminen sekä hyvityskorosta sopiminen annettujen ohjeiden mukaisesti.

44 § Kaupunkikehitysryhmän johtajan erityinen toimivalta

Kaupunkikehitysryhmän johtajan erityiseen toimivaltaan konsernihallinnossa ja koko kaupungin tasolla kuuluu:

- 1) tukea kaupunginjohtajaa elinkeino ja innovaatiotoimintojen kehittämisessä,
- 2) strategisen maankäytön, kiinteistökehityksen ja elinkeinopolitiikan välinen yhteensovittaminen,
- 3) kaupunkimarkkinoinnin ohjaaminen kaupunkikonsernissa,
- 4) kaupungin edustajien nimeäminen ryhmän tehtäväaluetta koskeviin neuvotteluihin ja sidosryhmätilaisuuksiin siltä osin, kun kaupunginjohtaja ei ole päättänyt asiasta,
- 5) elinkeinopoliittisten määrärahojen käyttäminen kaupunginjohtajan asettamissa rajoissa sekä
- 6) työllistämisen, maahanmuuttoasioiden ja työllisyyspalvelukeskuksen ohjaaminen.
- 7) Työllisyyspalvelukeskuksessa työskentelevien sosiaalityöntekijöiden, vastaavien urasuunnittelijoiden, urasuunnittelijoiden ja yksilövalmentajien tehtävänä on annettujen ohjeiden ja työnjaon mukaan tehdä työllisyyspalvelukeskuksen tehtäviin liittyvät viranhaltijapäätökset.

44 a § Tilapalvelujohtajan erityinen toimivalta

Tilapalvelujohtajan erityiseen toimivaltaan konsernihallinnossa ja koko kaupungin tasolla kuuluu

- 1) päättää konsernihallinnon ja palvelukeskusten hallinnoiman alle 0,5 miljoonan euron arvoisen omaisuuden luovuttamisesta ja hankkimisesta tai alle 150 000 euron vuosivuokran arvoisen omaisuuden vuokraamisesta sekä muista konsernihallinnon ja palvelukeskusten omistajahallintaan perustuvista sopimuksista ja sitoumuksista,
- 2) päättää toimitilojen vuokraamisesta, muista niihin liittyvistä sopimuksista sekä muun irtaimen omaisuuden kuin rakennusten hankkimisesta ja luovuttamisesta, mikäli niiden arvo on alle 0,5 miljoonaa euroa tai vuosivuokra alle 150 000 euroa,
- 3) hyväksyä tilahankkeiden hankekuvaukset ja hankesuunnitelmat alle 1 miljoonan euron tai vuosivuokraltaan alle 100 000 euron hankkeista, sekä
- 4) hyväksyä kustannusarvioltaan alle miljoonan euron arvoisen tilainvestointien investointisuunnitelman.

45 § Toimialajohtajan yleinen toimivalta

Toimialaa johtaa kaupunginjohtajan hallinnollisena alaisena toimiva toimialajohtaja, jonka tehtävänä on huolehtia toimialan toiminnan tuloksellisuudesta sekä sovittaa toimialan toiminta ja palvelut yhteen kaupunginhallituksen, muiden kaupungin toimialojen ja viranomaisien kanssa.

Toimialajohtajan tehtävänä toimialallaan on:

- 1) käyttää kaupungin puhevaltaa siltä osin, kun se ei kuulu lautakunnan tehtäviin,
- 2) vastata johtamisesta siten, että valtuuston, kaupunginhallituksen ja toimialan lautakunnan sekä kaupunginjohtajan asettamat tavoitteet saavutetaan,
- 3) vastata osaltaan toimialan ja konsernihallinnon sekä sisäisen yhteistyön järjestämisestä sekä toimialansa palvelualueiden välisen yhteistyön järjestämisestä ja sen kehittämisestä,
- 4) antaa kaupungilta pyydyt lausunnot ja selvitykset, jotka eivät edellytä toimialarajat ylittävää harkintaa tai kaupungin kokonaisnäkemysten muodostamista,
- 5) esitellä asiat toimielimissä ja kaupunginjohtajan määräämissä asioissa kaupunginhallituksessa. Toimialajohtaja ei kuitenkaan voi esitellä asiaa kaupunginhallituksessa, mikäli hän on esitellyt samaa asiaa lautakunnassa ja lautakunta on tehnyt päätöksen toimialajohtajan esittelystä poiketen,
- 6) huolehtia siitä, että lautakunnan puheenjohtajalla on ajantasaiset ja riittävät tiedot lautakunnan käsiteltäväksi tulevista olennaisista asioista,
- 7) laatia talousarvioesitys lautakunnalle
- 8) raportoida toiminnasta ja taloudesta lautakunnalle,
- 9) päättää henkilöstöasioista, joita ei ole siirretty muulle viranomaiselle, sekä määrätä henkilökunnan sijoittamisesta palvelualueille,

- 10) päättää palvelualueiden jakamisesta yksiköiksi ja määrätä palvelualueiden hallinnosta ja niiden johdon tehtävistä hallintosäännön asettamissa rajoissa sekä kaupunginhallituksen ja kaupunginjohtajan ohjeiden mukaisesti,
- 11) vastata talouden järjestämisestä kuten määrärahojen käytöstä hallintosäännön ja talousarvion asettamissa puitteissa,
- 12) hyväksyä hankintojen tarjouspyynnöt ja tehdä hankintapäätökset lautakunnan määräämissä rajoissa,
- 13) päättää toimialaa koskevista sitoumuksista ja allekirjoittaa lautakunnan ja toimialan sopimukset ja muut sitoumukset,
- 14) päättää vahingonkorvauksista kaupunginhallituksen määräämissä rajoissa,
- 15) hakea valtionosuudet ja avustukset, joita ei haeta keskitetysti kaupunkitasolla,
- 16) päättää tuomioistuimen ja viranomaisen päätökseen tyytymisestä ja muutoksenhausta,
- 17) päättää projektien perustamisesta ja niiden hallinnosta,
- 18) huolehtia yhteistoiminnasta ja työsuojelusta,
- 19) päättää viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetussa laissa tarkoitetun asiakirjan antamisesta,
- 20) vastata seudullisesta ja valtakunnallisesta yhteistyöstä sekä edunvalvonnasta,
- 21) huolehtia riskienhallinnasta ja varautumisesta,
- 22) vastata muista konsernijohdon määräämistä tehtävistä sekä
- 23) päättää toimialalle kuuluvat muut asiat, ellei laista, hallintosäännöstä tai muusta päätöksestä toisin johdu.
- 24) [hyväksyä tilahankkeen tarveselvitys, mikäli vuosivuokra on alle 100 000 euroa tai kustannusarvioltaan alle miljoona euroa sekä]

Toimialajohtajan tulee raportoida toimialansa toiminnasta ja taloudesta kaupunginjohtajalle sekä huolehtia siitä, että kaupunginjohtajalla on asianmukaista valvontaa varten riittävät tiedot toimialan toiminnasta.

Toimialajohtajan tulee huolehtia siitä, että hänen johtamallaan toimialalla noudatetaan hallintosäännössä mainittujen viranhaltijoiden toimivaltansa puitteissa antamia menettelytapoja toimintaohjeita.

Toimialajohtaja voi ennen päätöksen tekemistä ottaa toimialan muun viranhaltijan toimivaltaan kuuluvan asian päätettäväkseen, ellei lainsäädännöstä muuta johdu.

46 § Johtavien viranhaltijoiden sijaisuudet

Konsernihallinnon viranhaltijan ollessa estyneenä hänen tehtäviään hoitaa kaupunginjohtajan määräämä viranhaltija.

Kaupunginreviisorin ollessa estyneenä hänen tehtäviään hoitaa tarkastuslautakunnan määräämä revisiotoimiston viranhaltija. Revisiotoimiston muun viranhaltijan ollessa estyneenä hänen tehtäviään hoitaa kaupunginreviisorin määräämä henkilö.

Toimialajohtajan ollessa estyneenä hänen tehtäviään hoitaa kaupunginjohtajan määräämä viranhaltija. Palvelualuejohtajan ja muun toimialajohtajan esimiesasemassa olevan välittömän alaisen ollessa estyneenä hänen tehtäviään hoitaa toimialajohtajan määräämä viranhaltija.

7 Luku Erityinen toimivalta hyvinvointitoimialalla

47 § Viranhaltijoiden erityinen toimivalta

Hyvinvointitoimialan palvelualueetta johtavan viranhaltijan tehtävänä on vastuualueellaan vastata sosiaalihuollon asiakaslain ja potilaslain tarkoittamiin muistutuksiin, antaa viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetun lain ja henkilötietolain perusteella päätökset ja todistukset sekä toimia vastuualueellaan yksityisten sosiaali- ja terveystalouden valvonnasta annetun lain mukaisena paikallisena valvontaviranomaisena.

Esittelijä voi saattaa viranhaltijan ratkaisuvalltaan kuuluvan asian sosiaali- ja terveyslautakuntaan ensi asteena päätettäväksi, mikäli asian merkittävyys sitä edellyttää. Asiaa ei kuitenkaan voi saattaa lautakunnan tai jaoston päätettäväksi, mikäli asiasta päättäminen kuuluu lastensuojelulain 13 §:ssä tarkoitetun lastensuojelutoimenpiteistä päättävän viranhaltijan toimivaltaan.

Toimialajohtaja ja palvelualueita johtavat viranhaltijat voivat siirtää heille kuuluvaa toimivaltaa muulle viranhaltijalle. Toimialajohtaja ja palvelualueita johtava viranhaltija voivat ottaa itse valmisteltavakseen ja ratkaistavakseen alaisensa viranhaltijan toimivaltaan kuuluvan muun kuin yksilön sosiaali- ja terveydenhuoltoa koskevan asian.

Johtavan sosiaalityöntekijän, sosiaalityöntekijän ja erityissosiaalityöntekijöiden tehtävänä on annettujen ohjeiden ja määrätyn työnjaon mukaan

- 1) päättää asiakkaalle myönnettävistä sosiaalipalveluista ja niistä perittävistä maksuista, maksun perimättä jättämisestä ja alentamisesta,
- 2) päättää asioista, jotka kuuluvat lastensuojelulaissa tarkoitetun lapsen nimetyn sosiaalityöntekijän toimivaltaan ja suorittaa lapselle nimetyn sosiaalityöntekijän tehtäväksi lastensuojelulaissa sosiaalityöntekijän tehtäväksi määritellyt tehtävät sekä päättää avo-, sijais- ja jälkihuollon tukitoimista ja jälkihuollosta,
- 3) päättää kertyneiden itsenäistymisvarojen maksamisesta,
- 4) huolehtia yksityisesti sijoitettujen lasten hoidon valvonnasta ja siihen liittyvästä päätöksenteosta,
- 5) päättää perhehoitolain mukaisten palkkioiden ja korvauksien myöntämisestä sekä tehdä perhehoitajalain mukaiset toimeksiantosopimukset,
- 6) päättää toimeentulotuen ja muuhun toimeentuloturvaan liittyvien avustusten myöntämisestä, maksamisesta sekä takaisinperinnästä,
- 7) tehdä esitykset eläkelaitoksille ja vastaaville eläkkeiden tai muiden etuisuuksien maksamisesta sosiaali- ja terveyslautakunnalle käytettäväksi asiakkaan hoitoon ja huoltoon,
- 8) suorittavat ne tehtävät, jotka on määrätty sosiaaliviranomaiselle lapsen huoltoa ja tapaanmisoikeutta koskevissa asioissa,
- 9) panna vireille edunvalvojan ja huoltajan määräämistä sekä lapsen huoltoa ja tapaanmisoikeutta koskevat asiat, **sekä**
- 10) päättää passilain 7 §:n 2 momentin mukaisen suostumuksen antamisesta ja antaa tarvittaessa lausuntoja ja todistuksia asiakkaina olevien henkilöiden sosiaalisista olosuhteista. **sekä**
- 11) tehdä sosiaaliseen luototukseen liittyvät päätökset.**

Sosiaaliohjaajien, ohjaajien, **perheohjaajien**, palveluohjaajien, etuuskäsittelijöiden ja toimistosihiteerien tehtävänä on annettujen ohjeiden ja määrätyn työnjaon mukaan päättää toimeentulotuen myöntämisestä, takaisinperinnästä ja muuhun toimeentuloturvaan liittyvien avustusten myöntämisestä, maksamisesta sekä takaisinperinnästä.

Perhetyötä ja perhetukea johtava viranhaltija päättää lastensuojelulain ja sosiaalihuoltolain mukaisen perhetyön palveluista.

Perheohjaaja päättää kotipalvelun antamisesta lapsiperheille.

Viranhaltijat, joille on määrätty lastenvalvojan tehtäviä, tehtävänä on:

- 1) lapsen isyyttä, lapsen huoltoa ja tapaanmisoikeutta ja elatusta koskevan lain-säädännön mukaiset tehtävät,
- 2) sosiaalihuoltolain mukaisten valvottuihin ja tuettuihin tapaanmisiin ja valvottuihin vaihtoihin liittyvien päätösten tekeminen,
- 3) vahvistaa vanhempien välillä lapsen huollosta, elatusavusta ja tapaanmisoikeudesta tehdyt sopimukset, sekä
- 4) vahvistavat puolisoitten väliset sopimukset toiselle puolisolle suoritettavasta elatusavusta.

Johtavan sovitteluohjaajan ja sovitteluohjaajien tehtävänä on:

- 1) sovitteluun ottamisesta ja sovittelun keskeyttämisestä päättää johtava sovitteluohjaaja sekä muut hänen määräämänsä sovitteluohjaajat,
- 2) sovitteluohjaajan tehtävänä on vastata rikos- ja riita-asioiden käsittelyprosessista, sovittelupäätösten valmistelusta ja vapaaehtoissovittelijoiden työn ohjauksesta ja valvonnasta sekä vastata vapaaehtoissovittelijoiden perus- ja jatkokoulutuksesta sosiaali- ja terveysministeriön rikosasioiden sovittelun neuvottelukunnan antamien ohjeiden mukaisesti sekä sovittelijoiden toimintaedellytysten turvaamisesta.

Henkilön asuntoon pääseminen:

Toimistopäälliköillä, vammaispalvelujohtajalla, vammaispalvelusuunnittelijalla sekä johtavilla sosiaalityöntekijöillä on oikeus määrätä sosiaalityöntekijä pääsemään henkilön asuntoon tai muuhun olinpaikkaan, milloin sosiaalihuollon ilmeisessä tarpeessa olevan henkilön etu terveyden, kehityksen tai turvallisuuden vakavan vaarantumisen vuoksi sitä välttämättä vaatii eikä sosiaalihuollon tarve muutoin ole selvitettävissä.

Toimistopäälliköllä, vammaispalvelujohtajalla, vammaispalvelusuunnittelijalla, johtavalla sosiaalityöntekijällä, avopalvelujen johtajalla, kotihoidon palvelupäälliköllä, asumispalvelujen johtajalla ja asumispalvelupäälliköllä on sama toimivalta yksilöä koskevien päätösten tekemisessä kuin heidän alaisillaan viranhaltijoilla. Lisäksi heillä on oikeus pidättää yksittäistapauksessa itselleen ratkaisuoikeus alaisensa viranhaltijan käsiteltävänä olevassa yksilöä koskevassa asiassa.

Perhe- ja sosiaalityön palvelualuejohtaja on lastensuojelulain 13 §:n 2 momentin tarkoittama lastensuojelutoimenpiteistä päättävä johtava viranhaltija.

Asumispalvelupäälliköillä ja palvelukeskustoiminnasta vastaavalla palvelupäälliköillä on oikeus päättää toimintayksiköidensä yhteistilojen antamisesta tilapäisesti vuokralle.

Vanhus- ja vammaispalvelujen palveluesimiesten ja palveluohjaajien tehtävänä on annettujen ohjeiden ja työnjaon mukaan;

- 1) päättää kotihoidon palvelujen ja tukipalvelujen sekä osavuorokautisen hoidon antamisesta ja niistä perittävistä maksuista,
- 2) päättää osaltaan omaishoidon tuen myöntämisestä ja siitä perittävistä maksuista,
- 3) päättää lyhytaikaishoidon myöntämisestä,
- 4) päättää vammaispalvelulain ja sosiaalihuoltolain mukaisista kuljetuspalveluista sekä
- 5) päättää edellä mainittujen asiakasmaksujen perimättä jättämisestä tai alentamisesta.

Kehitysvammahuollon toiminnanohjaaja päättää annettujen ohjeiden mukaan kehitysvammaisten koululaisten aamu- ja iltapäivätoimintaan sekä kesäkerhotoimintaan ottamisesta ja toimintaan liittyvien maksujen määräämisestä ja perimättä jättämisestä.

Lautakunnan nimeämä erityishuollon johtoryhmä hyväksyy vammaisten koululaisten iltapäivätoiminnan toiminnanohjaajan, lasten palveluiden palveluohjaajien sekä Paletin sosiaalityöntekijöiden ja varhaiskuntoutuksen esittelijän valmistelemat erityishuolto-ohjelmat.

Tehostetun palveluasumisen yksikön esimiehen tehtävänä on annettujen ohjeiden ja työnjaon mukaan;

1. tehdä asukkaiden kanssa vuokrasopimukset
2. päättää osaltaan asukkailta perittävästä hoito- ja palvelumaksusta, tukipalvelumaksusta ja ateriapäivämaksusta
3. päättää muista mahdollisista palveluista ja niistä perittävistä maksuista
4. päättää edellä mainittujen asiakasmaksujen perimättä jättämisestä tai alentamisesta
5. huolehtia siitä, että asukkaalle haetaan korvaukset eläkelaitoksilta asiakkaiden etuuksista.

Palvelukeskusten asumispalveluyksiköiden toiminnasta vastaavien hoitajien tehtävänä on annettujen ohjeiden ja työnjaon mukaan tehdä asukkaiden kanssa vuokrasopimukset sekä

päätää asukkailta perittävistä palvelumaksuista, niiden alentamisesta ja perimättä jättämisestä, sekä hakea korvaukset eläkelaitoksilta asiakkaiden etuuksista.

Terveyspalvelut:

Palvelualueetta johtava viranhaltija toimii terveydenhuoltolain tarkoittamana terveyskeskuksen vastaavana lääkärinä ja vastaa hänelle terveydenhuoltolaissa ja mielenterveyslaissa määrättyistä tehtävistä ja velvoitteista.

Toimialan hallinto ja yhteiset palvelut:

Talous- ja hallintojohtajan tehtävänä on päättää sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuista annetuain lain ja asetuksen perusteella asukkailta perittävistä maksuista ellei näitä koskeva päätöksenteko ole hallintosäännössä erikseen määrätty toisen toimivaltaan kuuluvaksi sekä osaltaan tehdä esitykset eläkelaitoksille ja vastaaville eläkkeiden tai muiden etuuksien maksamisesta sosiaali- ja terveyslautakunnalle käytettäväksi asiakkaan hoitoon ja huoltoon.

8 Luku Erityinen toimivalta kaupunkiympäristötoimialalla

48 § Kaupunkiympäristölautakunnan erityinen toimivalta

Kaupunkiympäristölautakunta päättää:

- 1) toimialan hallinnollisena lautakuntana yleiseen toimivaltaan kuuluvista koko toimialaa koskevista tehtävistä,
- 2) asemakaavan tavoitteista,
- 3) kaavaehdotuksesta muistutuksen tehneille annettavasta kaupungin perustellusta kannanotosta,
- 4) muiden kuin vaikutuksiltaan merkittävien asemakaavojen hyväksymisestä,
- 5) asemakaavan laatimiskulujen kohtuullistamisesta,
- 6) asemakaavan olevan ajan mukainen tai esittää kaupunginhallitukselle, että asemakaava katsotaan vanhentuneeksi,
- 7) poikkeamispäätöksistä ja suunnittelutarveratkaisuista, jotka viranhaltija siirtää lautakunnan päätettäväksi,
- 8) maankäyttö- ja rakennuslain mukaisesta rakentamiskehotuksesta,
- 9) liikenne-, katu ja muiden yleisten alueiden suunnitelmista sekä hulevesisuunnitelmista, joita ei ole delegoitu viranhaltijalle, sekä
- 10) luonnon- ja ympäristönsuojeluun liittyvistä selvityksistä ja suunnitelmista, [- sekä]
- 11) kustannusarvioltaan yli miljoonan euron infrahankkeiden tarveselvityksistä ja hankesuunnitelmista lukuun ottamatta strategisten infrahankkeiden hankesuunnitelmia,
- 12) hyväksymänsä asemakaavan voimaantulosta siltä osalta, johon valitusten ei voida katsoa kohdistuvan, ennen kuin se on saanut lainvoiman (MRL 201 §) sekä
- 13) jätelain 134 §:n mukaisesti tiettyjen jätehuollon asioiden vireillepanosta.

49 § Rakennus- ja lupalautakunnan erityinen toimivalta

Rakennus- ja lupalautakunta toimii seuraavien lakien mukaisena viranomaisena ellei tehtävää ole osoitettu viranhaltijalle:

- 1) maankäyttö- ja rakennuslaissa tarkoitettuna rakennusvalvontaviranomaisena sekä hulevesi- ja ojitamisasioista vastaavana monijäsenisenä toimielimenä,
- 2) kadun ja eräiden yleisten alueiden kunnossa- ja puhtaanapidosta annetun lain sekä maankäyttö- ja rakennuslain 167[-2] §:n 2 momentin mukaisena kunnan valvontaviranomaisena ja maisematyölupahakemuksen ratkaisevana viranomaisena,
- 3) ympäristönsuojelulaissa tarkoitettuna kunnan ympäristönsuojeluviranomaisena, luonnonsuojelulaissa tarkoitettuna kunnan viranomaisena ja ulkoilulaissa tarkoitettuna leirintäalueviranomaisena, sekä

- 4) terveydensuojelulaissa tarkoitettuna terveydensuojeluviranomaisena, lääkelaisissa tarkoitettuna kunnan viranomaisena sekä elintarvikelain, tupakkalain, eläinlääkintähuoltolain tarkoittamana valvontaviranomaisena.

Lisäksi rakennus- ja lupalautakunta toimii yksityistielain mukaisena tielautakuntana.

Rakennus- ja lupalautakunta voi erityisestä syystä yksittäistapauksessa myöntää poikkeuksen rakennusvalvonnan henkilökunnan sivutoimia koskevaan rajoitukseen.

50 § Turun kaupunkiseudun joukkoliikennelautakunnan erityinen toimivalta

Lautakunnan yksinomaiseen toimivaltaan kuuluu toimivalta-alueellaan seuraavat tehtävät:

- 1) päättää joukkoliikenteen palvelutasosta ja sen toimeenpanosta,
- 2) päättää joukkoliikenteen järjestämistavasta,
- 3) päättää joukkoliikenteen hankinnasta perustuen niiden kuntien, jota kyseinen liikenne palvelee, esitykseen ja rahoituspäätökseen,
- 4) myöntää lupaviranomaisena reittiliikenteen ja kutsujoukkoliikenteen luvat liikenteenharjoittajien hakemuksesta,
- 5) päättää kuntien ja valtion joukkoliikenteeseen osoittamien tukien, avustusten ja määrärahojen hakemisesta ja käyttämisestä,
- 6) antaa lausunnot toisen joukkoliikenteen toimivaltaisen viranomaisen toimivalta-alueeseen kuuluvasta liikenteestä,
- 7) hoitaa muut joukkoliikennelaissa ja liikenteen palveluista annetussa laissa ja palvelusopimusasetuksessa paikalliselle toimivaltaiselle viranomaiselle määrätyt tehtävät sekä
- 8) vastaa joukkoliikennelain 5 § mukaisesta päättää palvelusopimusasetuksen mukaan harjoitetussa liikenteessä reittien ja aikataulujen suunnittelusta.

Lautakunnan on noudatettava sopijakuntien valtuustojen hyväksymää nettotavoitetta henkilöliikennetaksasta päätettäessä.

Lautakunnan on ennen päätöksentekoa pyydettävä sopijakunnilta lausunnot liikennesuunnitelmista ja palvelutasosta sekä joukkoliikenteen palvelutasoon ja kustannuksiin vaikuttavista merkittävistä järjestelyistä kuten lipputuotteiden myöntämisehdoista, niiden hinnoista ja vaapakorteista.

51 § Lounais-Suomen jätehuoltolautakunnan erityinen toimivalta

[Lautakunnan tehtävänä on huolehtia jätelain mukaan kunnan tai jätehuoltoviranomaisen tehtäväksi määrätyistä asioista lukuun ottamatta alla mainittuja asioita, joista kukin sopija puolena oleva kunta päättää itse:

- 1) vireillepano-oikeus tietyissä asioissa (jätelain 134 §:n 1 mom. 3 kohta) sekä
- 2) valitusoikeus (jätelain 138 §:n 1 mom. 3 kohta).

Lisäksi lautakunta huolehtii kuntien yhteisen jätepolitiikan valmistelusta ja sen toteutumisen seurannasta.]

Lautakunnan yksinomaiseen toimivaltaan toimivalta-alueellaan kuuluvat seuraavat tehtävät:

- 1) vastata jätelaissa jätehuoltoviranomaisen tehtäväksi määrätyistä tehtävistä,
- 2) päättää kiinteistöittaisen jätteenkuljetuksen järjestelmästä (JäteL 36-38 §),
- 3) päättää alueista, joilla kiinteistöittäistä jätteenkuljetusta ei järjestetä (JäteL 35.4 §),
- 4) seurata kiinteistönhaltijan järjestämän jätehuollon edellytysten täyttymistä (JäteL 37.3 §),
- 5) myöntää poikkeus velvollisuudesta luovuttaa jätteet kunnan jätehuoltoon (JäteL 42.1 §),
- 6) hyväksyä jätetaksa, jossa määrätään jätemaksuista ja niiden perusteista,
- 7) hyväksyä jätehuoltomääräykset sekä
- 8) huolehtia kuntien yhteisen jätehuoltopolitiikan valmistelusta ja sen toteutumisen seurannasta.

Lautakunnan on varattava kaikille sopijakunnille sekä Lounais-Suomen Jätehuolto Oy:lle tilaisuus antaa lausuntonsa alla mainituista asioista ennen lautakunnan päätöksentekoa:

- 1) jätehuoltomääräykset
- 2) jätetaksan perusteet
- 3) jätteenkuljetusjärjestelmä, n-valinta.

52 § Kaupunkiympäristötoimialan toimialajohtajan erityinen toimivalta

Kaupunkiympäristötoimialan toimialajohtaja vastaa maankäytön, asumisen ja liikenteen suunnittelun sekä kiinteistökehityksen operatiivisesta johtamisesta.

Kaupunkiympäristötoimialan toimialajohtajan erityiseen toimivaltaan kuuluu:

- 1) päättää maankäyttö- ja rakennuslain mukaisista haltuunotoista ja muista rakentamista varten tarpeellisista rasite- ym. sopimuksista,
- 2) päättää kiinteistöjen osoitenumeroinnista ja vahvistaa asemakaavan ulkopuolisilla alueilla teiden osoitenimet,
- 3) päättää kadun ja muun yleisen alueen nimen sekä kunnanosan ja korttelin numeron muuttamisesta,
- 4) päättää [hakemuksesta] aloitteesta asemakaavoituksen aloittamisesta sekä siitä, että kaavoitusta ei jatketa muiden kuin vaikutukseltaan merkittävien asemakaavojen osalta,
- 5) päättää maastoliikennelain tarkoittamien liikennemerkkien asettamisesta,
- 6) päättää hyväksytyissä yleis- ja asemakaavoissa mahdollisesti olevien kirjoitusvirheiden korjaamisesta hallintolain 51 §:n mukaisesti,
- 7) [ratkaisee] ratkaista maankäyttö- ja rakennuslaissa tarkoitettut poikkeamishakemukset sekä suunnittelutarveratkaisut,
- 8) päättää kadun- ja tienpitäjälle kuuluvista tehtävistä,
- 9) [vastaa] vastata ajoneuvojen siirtämisestä annetun lain mukaiset kunnalle kuuluvista tehtävistä,
- 10) [vastaa] vastata kadun ja eräiden yleisten alueiden kunnossa- ja puhtaanapidosta annetun lain mukaisista muista kuin valvonta-asioista,
- 11) [tekee] tehdä maankäyttö- ja rakennuslain mukaiset kadunpitopäätökset ja kadunpidon lopettamispäätökset,
- 12) [hyväksyy] hyväksyä vähäiset tai toimielimen periaatepäätökseen perustuvat liikenne-, katu- ja muiden yleisten alueiden suunnitelmat sekä katujen ja muiden yleisten alueiden rakennussuunnitelmapiirustukset,
- 13) [vastaa] vastata hulevesien hallinnan järjestämiseen liittyvistä tehtävistä, jos niitä ei ole osoitettu toimielimen tehtäväksi,
- 14) [päättää muiden kuin erillistä lunastuslupaa edellyttävien lunastusten vireillepanosta ja vastaa lunastustoimituksissa kaupungin maksettaviksi määrättyjen lunastuskorvausten maksamisesta] päättää kaupungin tarvitsemien muiden kuin erillistä lunastuslupaa edellyttävien kiinteistötoimitusten vireillepanosta ja toimitusten lopputulokseen tyytymisestä,
- 15) päättää öljyvahingon jälkitorjunnasta sekä vahinkoalueen ennallistamisesta,
- 16) [vastaa] vastata asuntolainsäädännön mukaisista kunnalle kuuluvista viranomaistehtävistä,
- 17) [toimii] toimia maankäyttö- ja rakennuslain tarkoittamana kaavoittajana,
- 18) [vastaa] vastata toimialan hankinnoista hankintavaltuuksien puitteissa, [sekä]
- 19) päättää kiinteän ja irtaimen omaisuuden hankkimisesta, luovutuksista ja vuokrauksista sekä muista näihin liittyvistä sopimuksista, jos niiden arvo on alle 0,5 miljoonaa euroa tai vuosivuokra alle 150 000 euroa lukuun ottamatta toimitilojen hallintaan oikeuttavista sopimuksista, [;]
- 20) päättää kaupunkiympäristötoimialan vuokrasaatavien osalta saamisten tileistä poistamisesta ja saamisten siirtämisestä ulosottoon,
- 21) päättää etuusto-oikeuden käyttämättä jättämisestä arvoltaan alle miljoonan euron kiinteistökaupoissa,
- 22) myöntää hallintosäännön 42 §:n 2 kohdassa tarkoitetun oikeuden yksittäisen kaupunkiympäristötoimialan vuokrasaatavan osalta enintään kuuden kuukauden pituiselta

ajalta helpotus sopimuksen tai sitoumuksen perusteella määräytyvän veloitteen suoritusajankäyttöön sekä päättää hallintosäännön 42 §:n 15 ja 16 kohdissa määrättyt asiat kaupunkiympäristötoimialan vuokrasaatavien osalta sekä
23) hyväksyä kustannusarvioltaan enintään miljoonan euron infrahankkeiden hankekortit.

53 § Kaupunkiympäristötoimialan johtavien viranhaltijoiden erityinen toimivalta

~~[Kiinteistömuodostamislain mukaisista asioista vastaava viranhaltija]~~ Kaupungeingeodeetti toimii kiinteistörekisterilain mukaisena kiinteistörekisterin pitäjän ja paikkatietoinfrastruktuurilain mukaisena paikkatietoa valvovana viranomaisena, maankäyttö- ja rakennuslain mukaisena kaavoitusmittauksen valvojana ~~[ja rakennuksen paikan ja korkeusaseman merkitsemisestä huolehtivana viranomaisena]~~ sekä päättää maankäyttö- ja rakennuslain tarkoittamien erillisten tonttijakojen hyväksymisestä.

[Rakennustarkastajana toimiva viranhaltija] Rakennustarkastaja toimii maankäyttö- ja rakennuslain mukaisena rakennustarkastajana ja ratkaisee rakennusvalvontaviranomaiselle määrätty tehtävät, maisematyöluvahakemukset, [sekä] maankäyttö- ja rakennuslain 161 a §:n mukaiset ojittamista koskevat asiat, huolehtii rakennuksen paikan ja korkeusaseman merkitsemisestä sekä vastaa kadun ja eräiden yleisten alueiden kunnossa- ja puhtaanapidosta annetun lain 15 §:n ja maankäyttö- ja rakennuslain 167[,-2] §:n 2 momentin mukaisista valvontatehtävistä, jos tehtävät eivät edellytä monijäsenisen toimielimen käsittelyä.

[Ympäristönsuojelusta vastaava viranhaltija] Ympäristöterveyspäällikkö päättää rakennus- ja lupalautakunnan asettamissa rajoissa kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle, leirintäalueviranomaiselle sekä luonnonsuojelulaissa [tarkoitettulle kunnan] kunnalle [viranomaiselle] määrättyistä tehtävistä ja asiantuntijapalveluista, jotka eivät edellytä monijäsenisen toimielimen käsittelyä, [sekä] huolehtii riistan- ja kalavesien hoitoon, metsästykseseen ja kalastukseen liittyvistä asioista kaupungin kokonaan tai osittain omistamilla maa- ja vesialueilla sekä suorittaa metsästyslain ja kalastuslain mukaista valvontaa näillä alueilla.

Ympäristöterveydenhuollosta vastaava viranhaltija päättää terveydensuojeluviranomaiselle ja lääkelaissa tarkoitettulle kunnan viranomaiselle kuuluvista tehtävistä sekä toimii elintarvikelain, tupakkalain, eläinlääkintähuoltolain tarkoittamana valvontaviranomaisena, jos tehtävät eivät edellytä monijäsenisen toimielimen käsittelyä.

Edellä momenteissa 1–4 mainittu viranhaltija voi antaa viranomaiselta pyydetyt lausunnot ja selvitykset, jotka eivät edellytä laajaa harkintaa.

54 § Rakennusvalvonnan henkilökunnan sivutoimet

Sen lisäksi, mitä henkilökunnan sivutoimista muualla on määrätty, on noudatettava tämän pykälän säännöksiä.

Rakennusvalvonnan viranhaltija tai työntekijä ei saa Turun kaupungissa toteutettavaan rakennusvalvonnan alaisiin rakennustoimenpiteisiin liittyen laatia piirustuksia tai muita suunnitelmia, toimia asiamiehenä taikka olla jäsenenä tai asiantuntijana palkintolautakunnissa, rakennustoimikunnissa tai muissa vastaavissa toimielimissä. Tämä ei kuitenkaan koske kunnallisia luottamuselimiä, joiden jäsenten esteellisyydestä säädetään kuntalaisia.

Rakennusvalvonnan viranhaltija tai työntekijä ei saa olla vastuullisena yhtiömiehenä avoimessa tai kommandiittiyhtiössä, osakeyhtiön tai osuuskunnan hallituksen jäsenenä taikka muussa johtavassa tai vastuullisessa tehtävässä tai siihen rinnastettavassa asemassa elinkeinotoiminnassa, jossa harjoitetaan 2 momentissa tarkoitettujen piirustusten tai suunnitelmien laatimista tai rakennusalan töiden suorittamista Turun kaupungin alueella taikka valmistetaan tai myydään rakennusalan tarvikkeita.

Rakennusvalvonnan viranhaltijan tai työntekijän on viipymättä ilmoitettava rakennus- ja lupalautakunnalle, jos hänen hallintolain 28 §:ssä tarkoitettu läheinen harjoittaa tässä pykälässä tarkoitettua elinkeinotoimintaa tai on vastaavassa asemassa tai tehtävässä kuin edellä 3 momentissa on mainittu.

9 Luku Erityinen toimivalta sivistystoimialalla

55 § Kasvatus- ja opetuslautakunnan erityinen toimivalta

Sen lisäksi, mitä muutoin on määrätty, kasvatus- ja opetuslautakunta päättää tehtäväalueellaan seuraavat asiat:

- 1) päättää päivähoitoyksiköiden perustamisesta ja lakkauttamisesta,
- 2) päättää lukuvuoden työajoista,
- 3) päättää perusopetuslain mukaisessa opetuksessa olevien lasten ja oppilaiden kuljetuksen perusteista,
- 4) vastaa yksityisistä sosiaalipalveluista annetussa laissa kunnalle määrättyistä tehtävistä ja
- 5) seuraa yhdenvertaisuuden toteutumista toimialalla kieliryhmien välillä.

56 § Kasvatus- ja opetuslautakunnan suomenkielisen varhaiskasvatus- ja perusopetusjaoston toimivalta

Suomenkielinen varhaiskasvatus- ja perusopetusjaosto päättää tehtäväalueellaan seuraavat asiat:

- 1) ratkaisee lautakunnan puolesta viranhaltijan varhaiskasvatuspaikan myöntämistä, asiakasmaksua ja palvelusetelin arvoa koskevista päätöksistä sekä suomenkielisen varhaiskasvatus- ja perusopetusjaoston päätöksistä tehdyt muutoksenhaut ja antaa lausunnot yksittäistä asia-kasta koskevissa asioissa,
- 2) ratkaisee lautakunnan puolesta viranhaltijan päätöksistä tehdyt oikaisuvaatimukset työntekijän tai viranhaltijan henkilöä taikka toimen tai viran täyttämistä koskevissa asioissa,
- 3) päättää perusopetuslain mukaisen esiopetuksen järjestämispaikoista ja esioppilaaksi ottamisen perusteista sekä enimmäisesioppilasmäärästä,
- 4) päättää perusopetuksen oppilasalueista ja oppilaaksi ottamisen perusteista sekä peruskoulujen enimmäisoppilasmäärästä,
- 5) hyväksyy kaupunkikohtaisen varhaiskasvatussuunnitelman,
- 6) hyväksyy esiopetuksen ja perusopetuksen kaupunki- ja yksikkökohtaiset opetussuunnitelmat,
- 7) päättää perusopetuksen kieliohjelmasta ja erikoisluokista,
- 8) tekee erityisen tuen päätöksen, mikäli huoltaja vastustaa päätöstä, ja
- 9) päättää oppilaan erottamisesta, mikäli sitä ei ole säädetty muun toimielimen tehtäväksi.

Jaosto voi saattaa asian, joka sillä on oikeus ratkaista, lautakunnan päätettäväksi, mikäli asian merkittävyys sitä edellyttää. Jaostolla on oikeus siirtää toimivaltaansa alaiselleen viranhaltijalle.

57 § Kasvatus- ja opetuslautakunnan suomenkielisen lukio- ja ammattiopetusjaoston toimivalta

Suomenkielinen lukio- ja ammattiopetusjaosto päättää tehtäväalueellaan seuraavat asiat:

- 1) ratkaisee lautakunnan puolesta viranhaltijan asiakasmaksua koskevista päätöksistä sekä suomenkielisen lukio- ja ammattiopetusjaoston päätöksistä tehdyt muutoksenhaut ja antaa lausunnot yksittäistä asiakasta koskevissa asioissa,
- 2) ratkaisee lautakunnan puolesta viranhaltijan päätöksistä tehdyt oikaisuvaatimukset työntekijän tai viranhaltijan henkilöä taikka toimen tai viran täyttämistä koskevissa asioissa,
- 3) hyväksyy lukiokoulutuksen kaupunki- ja koulukohtaiset opetussuunnitelmat,

- 4) päättää suomenkielisen ammatillisen [perus]koulutuksen [aloituspaikkojen] kohdentamisesta koulutusaloille neuvottelukuntia ja ruotsinkielistä jaostoa kuultuaan,
- 5) päättää lukiokoulutuksen aloituspaikoista [ja niiden kohdentamisesta yksiköihin],
- 6) asettaa ammatillisesta [perus]koulutuksesta annetun lain [35 a] 93 §:ssä tarkoitetun monijäsenisen toimielimen,
- 7) asettaa tarvittavat ammatillisen opetuksen neuvottelukunnat [ja ammattiosaamisen näyttöjen toimielimet] sekä
- 8) päättää opiskelijan erottamisesta, mikäli sitä ei ole säädetty muun toimielimen tai viranhaltijan tehtäväksi.

Jaosto voi saattaa asian, joka sillä on oikeus ratkaista, lautakunnan päätettäväksi, mikäli asian merkittävyys sitä edellyttää. Jaostolla on oikeus siirtää toimivaltaansa alaiselleen viranhaltijalle.

58 § Kasvatus- ja opetuslautakunnan ruotsinkielisen jaoston toimivalta

Ruotsinkielinen jaosto päättää tehtäväalueellaan ruotsinkielisen koulutuksen osalta niistä asioista, joista muut kasvatus- ja opetuslautakunnan jaostot päättävät suomenkielisen koulutuksen osalta.

Jaosto voi saattaa asian, joka sillä on oikeus ratkaista, lautakunnan päätettäväksi, mikäli asian merkittävyys sitä edellyttää. Jaostolla on oikeus siirtää toimivaltaansa alaiselleen viranhaltijalle.

59 § Sivistystoimialan toimialajohtajan erityinen toimivalta

Sen lisäksi, mitä muualla on määrätty, ja ellei tehtävää ole annettu muulle toimielimelle tai viranhaltijalle, varhaiskasvatusta, perusopetusta sekä perusopetuksen aamu- ja iltapäivätoimintaa, lukio-opetusta, ammatillista koulutusta sekä yleissivistävää [ja ammatillista] aikuiskoulutusta [sekä oppisopimuskoulutusta] koskevissa laeissa määrättyä kunnan toimivaltaa käyttää toimialajohtaja.

10 Luku Erityinen toimivalta vapaa-aikatoimialalla

60 § Kulttuurilautakunnan toimivalta

Kulttuurilautakunnan toimivaltaan kuuluu sen lisäksi, mitä muualla hallintosäännössä on määrätty, päättää vapaa-aikatoimialan useamman kuin yhden palvelualueen tai yksikön yhteisistä asioista siten kuin lautakunnan tehtävistä ja ratkaisuvallasta muualla hallintosäännössä on määrätty.

Kulttuurilautakunnan toimivaltaan kuuluu lisäksi taiteen perusopetuksen opetussuunnitelmien vahvistaminen.

61 § Vapaa-aikatoimialan toimialajohtajan erityinen toimivalta

Yleisistä kirjastoista annetun lain 15 §:n mukaisesta kirjaston käyttökiellosta päättää vapaa-aikatoimialan toimialajohtaja.

Nuorisolain 10 §:n mukaisen etsivän nuorisotyön toimeenpanosta vastaavan viranhaltijan tai kuntaan työsopimussuhteessa olevan henkilön nimeää vapaa-aikatoimialan toimialajohtaja.

11 Luku Toimivallan jakoa koskevat määräykset

62 § Toimivaltamääräysten tulkinta

Tässä hallintosäännössä olevia toimivaltaa koskevia määräyksiä on tarvittaessa tulkittava siten, että yleiset toimivaltaa koskevat määräykset ovat toissijaisia erityisiin toimivaltaa koskeviin määräyksiin nähden.

63 § Asian ottaminen ylempien toimielimen käsiteltäväksi (otto-oikeus)

Asian ottamisesta kuntalain mukaisesti kaupunginhallituksen käsiteltäväksi voi päättää kaupunginhallitus, sen puheenjohtaja, kaupunginjohtaja ja apulaiskaupunginjohtaja.

Asian ottamisesta kuntalain mukaisesti lautakunnan käsiteltäväksi voi päättää lautakunnan ja sen puheenjohtajan lisäksi toimialajohtaja toimialallaan.

64 § Hankintaoikaisun käsittelevä viranomainen

Hankintayksikön aloitteesta tehtävästä hankintaoikaisusta päättää sama taho, joka on tehnyt hankintapäätöksen. Mikäli asianosainen on vaatinut hankintaoikaisua, toimielin tekee hankintaoikaisua koskevan päätöksen myös alaisensa viranhaltijan hankintapäätöksestä.

65 § Viranhaltijan ratkaisuvallan siirtäminen

Viranhaltijalla on oikeus siirtää hänelle tässä hallintosäännössä annettua toimivaltaa muulle viranhaltijalle. Siirretystä toimivallasta on pidettävä luettelo, joka liitetään hallintosääntöön.

Viranhaltija voi toimielimen esittelijän suostumuksella saattaa asian, joka hänellä on oikeus ratkaista, lähinnä ylimmän toimielimen ratkaistavaksi, mikäli asian merkittävyys sitä edellyttää.

Kaupunginjohtaja voi ottaa itse ratkaistavakseen

- 1) muun viranhaltijan toimivaltaan kuuluvan työnjohdollisiin toimenpiteisiin kuuluvan asian sekä
- 2) konsernihallinnon viranhaltijan toimivaltaan muutoin kuin lakisääteisesti kuuluvan asian ennen päätöksen tekemistä.

12 Luku Taloudenhoito

66 § Talousarvio ja taloussuunnitelma

Kaupunginvaltuusto hyväksyy talousarviossa kaupunginhallitukselle sekä lautakunnille tehtäväkohtaiset ja hankekohtaiset toimintatavoitteet, määrärahat ja tuloarviot.

Kaupunginhallitus ja lautakunta laativat esityksensä talousarviosta ja taloussuunnitelmasta noudattaen kaupunginvaltuuston ja -hallituksen antamia määräyksiä ja ohjeita.

67 § Talousarvion täytäntöönpano

Kaupunginhallitus ja lautakunta hyväksyvät talousarvioon perustuvan käyttösuunnitelman. Käyttösuunnitelma voi muodostua myös sopimusohjausmalliin liittyvistä sopimuksista. Toimielin voi siirtää käyttösuunnitelman hyväksymiseen liittyvää toimivaltaa edelleen alaiselleen viranhaltijalle.

68 § Talousarvion sitovuus

Kaupunginvaltuusto antaa talousarvion noudattamista koskevat määräykset siitä, miten talousarvio ja sen perustelut sitovat kaupungin viranomaisia. Kaupunginhallituksella on oikeus antaa sitä täydentäviä ohjeita.

Kaupunginhallituksella on oikeus päättää sellaisen maksun suorittamisesta, joka on kaupunkia sitova ja kiireellinen, vaikka tarkoitukseen ei ole määrärahaa käytettävissä. Kaupunginhallituksen on tällöin viipymättä tehtävä valtuustolle esitys määrärahan myöntämisestä tai korottamisesta.

69 § Talousarvion muutokset

Talousarvion käyttötalousosaan ja investointiosaan tehtävät muutokset on esitettävä kaupunginvaltuustolle siten, että esitys ehtii käsiteltäväksi talousarviovuoden aikana.

Tuloslaskelmaosan ja rahoituslaskelmaosan yhteydessä vahvistettavia muutoksia voidaan esittää myös talousarviovuoden päättymisen jälkeen kuitenkin ennen kuin tilit ja tilinpäätös luovutetaan tilintarkastajille tarkastettavaksi.

Määrärahan muutosesityksessä on selvitettävä myös muutoksen vaikutus toiminnallisiin tavoitteisiin ja tuloarvioihin. Vastaavasti toiminnallisia tavoitteita tai tuloarvioita koskevassa muutosesityksessä on selvitettävä muutoksen vaikutus määrärahoihin.

Kaupunginhallitus päättää lautakuntien määrärahojen ja tavoitteiden muutoksista, kun kaupungin organisaatiota muutetaan talousarviovuoden aikana.

70 § Hankinnat ja muiden taloudellisten sitoumusten tekeminen

Hankinnoista päättää kaupunginhallitus ja lautakunta toimialallaan talousarvionsa puitteissa.

Kaupunginjohtaja päättää yhteishankinnoista ja niitä koskevista puitejärjestelyistä sekä määrää hankintaan ja tilaamiseen oikeutettuja sitovasti ne hankintapaikat, joista hankintaan ja tilaamiseen oikeutetut saavat tehdä hankintoja.

Kunkin viranomaisen oikeus tehdä hankintoja ja sitoumuksia kaupungin nimiin määritellään [tilinkäyttöoikeuksin] määrärahojen käyttöoikeuksin ja hankintarajoin talousarvion hyväksymisen yhteydessä taikka erillispäätöksin.

13 Luku Hallinnon ja talouden tarkastus

71 § Tietojensaantioikeus

Kuntalain 124 § mukaan tarkastuslautakunnalla on salassapitoa koskevien säännösten estämättä oikeus saada kunnan viranomaisilta tiedot ja nähtävikseen asiakirjat, joita se pitää tarpeellisina arviointitehtävän hoitamiseksi.

Tarkastuslautakunnan tietojensaantioikeuteen sovelletaan kuntalaissa säädetyn lisäksi tämän hallintosäännön määräyksiä.

Kaupungin viranomaisten on toimitettava tarkastuslautakunnalle ja revisiotoimistolle näiden pyytämät asiakirjat ja annettava tarkastus- ja arviointityössä tarvittavat tiedot, lausunnot ja selvitykset.

Tarkastuslautakunta voi kutsua strategiseksi yhteisöksi tai strategiseksi säätiöksi määritellyn tai muun kaupunkikonserniin kuuluvan tytäryhteisön ja kaupungin määräysvaltaan kuuluvan säätiön toimielimen jäsenen sekä niiden palveluksessa olevan henkilön kuultavaksi. Lautakunnalla on oikeus saada tietoja edellä mainittujen yhteisöjen ja säätiöiden sekä muiden tytäryhtiöiden ja kaupungin määräysvaltaan kuuluvien säätiöiden toiminnasta ja taloudesta sen arvioimiseksi onko kaupunginvaltuuston asettamat tavoitteet saavutettu ja onko omistajapoliittisia linjauksia noudatettu.

72 § Velvollisuus avustaa tilintarkastusta

Tarkastuksen kohteena oleva kaupungin viranomainen on velvollinen tarpeellisessa määrin avustamaan tilintarkastajia, tarkastuslautakuntaa ja revisiotoimistoa tarkastus- ja arviointityön suorittamisessa sekä luovuttamaan revisiotoimiston ja tilintarkastajan käytettäviksi tarpeelliset tilat, kaluston ja tietojärjestelmät.

73 § Tarkastuslautakunnan valmistelu kaupunginvaltuustolle

Tarkastuslautakunta valmistelee valtuustolle kuntalaissa säädetyn valmistelutehtävän lisäksi tässä hallintosäännössä määrätyt asiat.

Tarkastuslautakunta antaa valtuustolle kesäkuun loppuun mennessä arvionsa kaupunginvaltuuston asettamien toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutumisesta sekä toiminnan tuloksellisesta ja tarkoituksenmukaisesta järjestämisestä.

Tarkastuslautakunta päättää muiden selvitysten ja raporttien valmistelusta valtuustolle.

74 § Tilintarkastuksen suunnittelu ja raportointi

Tilintarkastaja laatii toimikaudekseen tarkastussuunnitelman ja vuosittain kullekin tilikaudelle työohjelman. Tarkastussuunnitelma ja työohjelma on toimitettava tarkastuslautakunnalle tiedoksi.

Tilintarkastaja raportoi tarkastuslautakunnalle tarkastussuunnitelman ja työohjelman toteutumisesta, tarkastustyön kulusta ja tarkastustyössä tehdyistä havainnoista lautakunnan päättämällä tavalla.

Tilintarkastaja antaa tilintarkastuskertomuksen huhtikuun loppuun mennessä tarkastuslautakunnalle edelleen kaupunginvaltuustolle toimitettavaksi. Mikäli tilintarkastuskertomusta ei tarkastuskohteesta johtuvista syistä voida antaa edellä mainittuun ajankohtaan mennessä, on kertomus annettava joka tapauksessa viimeistään toukokuun loppuun mennessä.

14 Luku Sisäinen valvonta ja riskienhallinta

75 § Valvonta ja riskienhallinta

Kaupungin toiminnot on järjestettävä ja johtamistehtävät hoidettava siten, että organisaation kaikilla tasoilla ja kaikissa toiminnoissa on riittävä sisäinen valvonta sekä riskienhallinta.

Kaupunginvaltuusto päättää sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteista.

Sisäisen valvonnan ohjaamisesta ja riskienhallinnasta vastaa keskitetysti kaupunginhallitus, joka antaa tarkempia ohjeita sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisen toimenpanoista.

Johtamansa toiminnan sisäisestä valvonnasta ja riskienhallinnasta vastaa kunkin toimielimen tehtäväalueen johtava viranhaltija.

76 § Sisäisen tarkastuksen tehtävät

Konsernihallinnossa toimii kaupunginjohtajan alaisuudessa sisäinen tarkastus. Sisäistä tarkastusta johtaa tarkastusjohtaja. Kaupunginjohtaja määrää tarkastusjohtajan yleisistä tehtävistä.

15 Luku Henkilöstö

77 § Luvun määräysten soveltaminen viranhaltijaan

Niistä virkasuhteeseen ja viranhaltijaan liittyvistä asioista, joista on säädetty kunnallisesta viranhaltijasta annetussa laissa, muussa laissa tai virkaehtosopimuksessa, päättää lähin ylempi monijäseninen viranomainen, ellei laissa ole toisin säädetty tai hallintosäännössä muuta määrätty.

78 § Toimivalta viran perustamisessa, muuttamisessa ja lakkauttamisessa sekä virkanimikkeen muuttamisessa

Kaupunginvaltuusto ja kaupunginhallitus päättävät niiden virkojen perustamisesta, muuttamisesta ja lakkauttamisesta, joiden täyttämistä ne päättävät.

Varsinais-Suomen aluepelastuslautakunta päättää Varsinais-Suomen aluepelastuslaitoksen virkojen perustamisesta ja lakkauttamisesta sekä virkanimikkeen muuttamisesta.

Tarkastuslautakunta päättää, siltä osin kuin asia ei kuulu kaupunginvaltuuston päätettäväksi, tarkastuslautakunnan alaisten virkojen perustamisesta, muuttamisesta, lakkauttamisesta sekä virkanimikkeen muuttamisesta.

Muiden virkojen perustamisesta, muuttamisesta ja lakkauttamisesta sekä virkanimikkeen muuttamisesta päättää kaupunginhallitus.

Sama viranomainen, joka päättää viran perustamisesta, päättää virkasuhteen muuttamisesta työsuhteeksi, ellei se ole siirtänyt päätösvaltaa asiassa muulle toimielimelle tai viranhaltijalle.

79 § Toimivalta työsopimussuhteen (toimen) perustamisessa, muuttamisessa ja lakkauttamisessa sekä toimen tehtävänimikkeen muuttamisessa

Varsinais-Suomen aluepelastuslautakunta päättää Varsinais-Suomen aluepelastuslaitoksen työsopimussuhteisten toimien perustamisesta ja lakkauttamisesta sekä toimen tehtävänimikkeen muuttamisesta.

Kaupunginreviisori päättää revisiotoimiston työsopimussuhteisten toimien perustamisesta, muuttamisesta ja lakkauttamisesta sekä toimien tehtävänimikkeen muuttamisesta.

Muiden työsopimussuhteisten toimien perustamisesta, muuttamisesta ja lakkauttamisesta sekä toimien tehtävänimikkeen muuttamisesta päättää kaupunginjohtaja.

80 § Henkilöstöjohtajan toimivalta eräissä asioissa

Ellei toimivallasta ole muutoin säädetty tai määrätty tai ellei henkilöstöjohtaja ole määrännyt tehtävää muulle viranhaltijalle, henkilöstöjohtajan tehtävänä on:

- 1) päättää virka- ja työehtosopimuksen mukaisesta viran tai toimen palkkaryhmittelystä ja hinnoittelukohdasta sekä viran tai toimen palkan tai palkanosan tarkistuksesta ja muista palkka-asioista,
- 2) toimia kaupungin palkka-asiamiehenä ja huolehtia kaupungin työnantajana käymästä lainsäädännön sekä virka- ja työehtosopimusten edellyttämästä paikallisesta neuvottelutoiminnasta ja hyväksyä henkilöstö- ja palkka-asioita koskevat paikalliset sopimukset ja yleisohjeet
- 3) tehdä esitys erillisestä virka- ja työehtosopimuksesta Kunnalliselle työmarkkinalaitokselle,
- 4) hyväksyä kunnallisen pääsopimuksen mukaiset paikalliset virka- ja työehtosopimukset, Kunnallisen työmarkkinalaitoksen antaman valtuutuksen nojalla tehtävät erilliset virka- ja työehtosopimukset ja kunnallisen alan työsuojelun yhteistoimintasopimuksen perusteella tehtävät paikalliset sopimukset sekä yhteistoiminta- ja työsuojeluasioiden organisoimista koskevat yleisohjeet,

- 5) nimetä koko kaupungin työsuojelupäällikkö, hyväksyä työterveyshuollon toimintasuunnitelma sekä korvaushakemus työterveyshuollon kustannuksista, huolehtia työsuojeluorganisaation vahvistamisesta ja työsuojeluväalien järjestämisestä sekä vahvistaa työsuojeluväalien tulokset,
- 6) hyväksyä muuhun kuin työ- ja virkaehtosopimuksen mukaiseen työsuojelu- ja työhyvinvointikoulutukseen osallistujat ja päättää osallistujille em. koulutuksen ajalta maksettavista palkkaeduista ja käytettävissään olevien varojen puitteissa muista eduista,
- 7) hyväksyä keskitettyyn henkilöstökoulutukseen, pääsopijajärjestöjen ylimpien päättävien elinten kokouksiin ja Kunnallisen työmarkkinalaitoksen suosituksen perusteella työ- ja virkaehtosopimuksen mukaiseen ammattiyhdistyskoulutukseen osallistujat sekä
- 8) päättää pääsopijajärjestöjen ylimpien päättävien elinten kokouksiin ja työ- ja virkaehtosopimuksen mukaiseen ammattiyhdistyskoulutukseen osallistuvilla maksettavista palkkaeduista ja käytettävissä olevien varojen puitteissa em. koulutuksen ajalta Kunnallisen työmarkkinalaitoksen suosituksen perusteella maksettavista muista eduista.

81 § Viran haettavaksi julistaminen

Viran julistaa haettavaksi se, jonka tehtävänä on valita viranhaltija avoimena olevaan virkaan, ellei se ole siirtänyt päätösvaltaa alaiselleen toimielimelle tai viranhaltijalle. Viran, johon valtuusto valitsee viranhaltijan, julistaa kuitenkin haettavaksi kaupunginhallitus. Kaupunginrevisiorin viran julistaa haettavaksi tarkastuslautakunta.

Kunnallisesta viranhaltijasta annetun lain 4 §:n 3 momentissa säädetyn lisäksi henkilö voidaan perustellusta syystä ottaa ilman julkista hakumenettelyä, kun kysymyksessä on:

- viran uudelleen täyttäminen sitä aiemmin hakeneiden joukosta virkaan valitun irtisanouttua ennen hänelle määrättyä virantoimituksen aloittamispäivää tai ilmoitettua ettei ota virkaa vastaan,
- kuntalain 43 §:ssä tarkoitettu kaupunginjohtajan siirtäminen toiseen virkaan,
- kaupungin toistaiseksi voimassa olevassa palvelussuhteessa olevan henkilön ottaminen hänelle soveltuvaan virkaan siinä tapauksessa, että hän terveydentilansa vuoksi on kykenemätön hoitamaan entistä tehtäväänsä,
- henkilön ottaminen sellaiseen virkasuhteeseen johon Turun kaupunki on hänet kouluttanut tai johon vaadittavaa pätevyyskoulutusta on tukenut.

Virkaa tai tointa haettavaksi julistettaessa tulee haettavaksi julistavan viranomaisen päättää, edellytetäänkö viran tai toimen kielitaitoa koskevan kelpoisuusvaatimuksen lisäksi suomen ja/tai ruotsin kielen taitoa, jota on pidettävä viran tai toimen tehtävien menestyksellisen hoidon edellyttämänä tai joka virka- tai työsuhteeseen otettaessa luetaan eduksi. Tällöin voidaan lisäksi ottaa huomioon myös muiden kielten kuin suomen ja ruotsin kielen tarve. Tämän momentin mukaisesti päätetystä kielitaitoedellytyksestä tai kielitaidon eduksi lukemisesta on oltava maininta viran tai toimen hakuilmoituksessa. Suomen ja ruotsin kielen taidon vaatimustason määrittämisestä ja sen edellyttämisen taidon osoittamisesta on voimassa, mitä tämän luvun 82 §:n 3, 4 ja 5 momenteissa määrätään.

82 § Virkojen ja toimien kelpoisuusvaatimukset

Virkaan tai toimeen otettavan tulee täyttää viran tai toimen vahvistetut kelpoisuusvaatimukset.

Viran tai toimen kelpoisuusvaatimuksista päättää sen perustava viranomainen, ellei niitä ole laissa, asetuksessa tai hallintosäännössä määrätty. Kelpoisuusvaatimukseen on sisällytettävä kielitaitovaatimus, mikäli tehtävän tai työn luonne sitä edellyttää eikä tämän luvun 81 §:n 3 momentin mukaista menettelyä katsota riittäväksi.

Suomen ja/tai ruotsin kielen kelpoisuusvaatimukseksi voidaan asettaa vain suullinen taito, kirjallinen taito tai ymmärtämisen taito. Kustakin taidosta voidaan vaatimustasoksi asettaa arvosana tyydyttävä, hyvä tai erinomainen sen mukaisesti kuin valtion henkilöstön osalta

on määrätty. Jos jonkin muun kielen taito on tarpeen asettaa kelpoisuusvaatimukseksi, kielitaitovaatimuksen tason määrää viran tai toimen perustava viranomainen.

Suomen ja ruotsin kielen taidon osoittamisen osalta sovelletaan valtion henkilöstöä koskevia säännöksiä. Muiden kielten taidon osoittamistavan määrää viran täyttävä viranomainen.

Jos tehtävä edellyttää vain suomen ja/tai ruotsin kielen enintään tyydyttävää suullista osaamista tai ymmärtämistä, kielitaito voidaan osoittaa todistuksen sijasta työhönottohaastattelussa.

Virkasuhteeseen ottava viranomainen päättää erityisestä syystä yksittäistapauksessa henkilön ottamisesta määräaikaiseen virkasuhteeseen erityisistä kelpoisuusvaatimuksista riippumatta kunnallisesta viranhaltijasta annetun lain 6 §:n 2 momentin nojalla. Vastaavin perustein voidaan ottaa henkilö määräajaksi työsopimussuhteeseen toimeen.

Henkilöstöltä vaadittavasta kelpoisuudesta pidetään erillistä luetteloa.

83 § Palvelussuhteeseen ottaminen

Kaupunginjohtajan, apulaiskaupunginjohtajan ja kaupunginreviisorin ottaa kaupunginvaltuusto.

Toimialajohtajat sekä konsernihallinnon hallinto-, talous- ja strategia- sekä kaupunkikehitysrhymien johtajat, tarkastusjohtajan ja muut kaupunginjohtajan välittömät esimiesasemassa olevat alaiset ottaa kaupunginhallitus. Kaupunginjohtaja ottaa kaupunginjohtajan toimialan muun henkilökunnan.

Varsinais-Suomen aluepelastuslaitoksen pelastusjohtajan ottaa kaupunginhallitus Varsinais-Suomen aluepelastuslautakuntaa kuultuaan. Revisiotoimiston viranhaltijat ottaa tarkastuslautakunta.

Lautakunta ottaa toimialajohtajien välittömät esimiesasemassa olevat alaiset ja toimialajohtaja muun henkilöstön, ellei siitä hallintosäännössä, laissa tai asetuksessa muuta määrätä.

Kaupunkiympäristötoimialan [palvelualuejohtajat, muut toimialajohtajan esimiesasemassa olevat välittömät alaiset sekä] luvat- ja valvonta -palvelualueen yksiköiden [johtajat] päälliköt ottaa kaupunkiympäristölautakunta.

Vapaa-aikatoimialalla museopalvelujohtajan ja kirjastopalvelujohtajan sekä hallinto- ja henkilöstöpäällikön ottaa kulttuurilautakunta, liikuntapalvelujohtajan ottaa liikuntalautakunta ja nuorisopalvelujohtajan ottaa nuorisolautakunta ja vapaa-aikatoimialan hallinto- ja henkilöstöpäällikön ottaa kulttuurilautakunta. Vapaa-aikatoimialan muut viran- ja toimenhaltijat ottaa vapaa-aikatoimialan toimialajohtaja.

Hyvinvointitoimialan palvelualueita johtavat viranhaltijat ottaa sosiaali- ja terveyslautakunta ja muut hyvinvointitoimialan viran- ja toimenhaltijat ottaa hyvinvointitoimialan toimialajohtaja.

Keskusvaalilautakunnan sihteerien ja muun tarvittavan henkilöstön sekä vaalilautakuntien avustavan henkilöstön ottamisesta säädetään vaalilaissa.

Kaupunginjohtajalla on oikeus antaa tarvittavia määräyksiä henkilöstön ottamisen rajoituksista.

Koeajan määräämisestä tai siitä sopimisesta ja koeajan pituudesta päättää se, joka ottaa palvelussuhteeseen.

Virantoimituksen tai työsuhteen alkamisajankohdan vahvistaa virka- tai työsuhteeseen ottava tai alempi täytäntöönpaneva viranomainen.

84 § Ehdollisen valintapäätöksen vahvistaminen

Ehdollisen valintapäätöksen vahvistaa palvelussuhteeseen ottamisesta päättänyt viranomainen. Valtuuston ehdollisen valintapäätöksen vahvistaa kuitenkin kaupunginhallitus.

Ehdollisen valintapäätöksen raukeamisen toteaa päätöksellään palvelussuhteeseen ottamisesta päättänyt viranomainen.

85 § Terveystietojen antaminen

Kunnallisesta viranhaltijasta annetun lain 19 §:ssä tarkoitetun työnantajan päätöksen tekee toimialajohtaja tai hänen määräämänsä viranhaltija.

Apulaiskaupunginjohtajan ja toimialajohtajan osalta päätöksen tekee kaupunginjohtaja ja kaupunginjohtajan osalta kaupunginhallitus. Muun konsernihallinnon ja palvelukeskusten henkilökunnan osalta päätöksen tekee kaupunginjohtaja.

86 § Virkasuhteen muuttaminen osa-aikaiseksi

Kunnallisesta viranhaltijasta annetun lain 21 §:ssä tarkoitetun virkasuhteen muutoksen osa-aikaiseksi tekee virkaan ottava viranomainen.

87 § Viranhaltijan siirtäminen toiseen virkasuhteeseen

Viranhaltijan siirtämisestä toiseen virkasuhteeseen kunnallisesta viranhaltijasta annetun lain 24 §:ssä tarkoitetuissa tapauksissa päättää kaupunginjohtaja tai se viranomainen, joka päättää molempiin virkasuhteisiin ottamisesta. Mikäli virat tai toinen niistä on kaupunginhallituksen täytettävä, siirtopäätöksen tekee kaupunginhallitus. Mikäli virat tai toinen niistä on kaupunginvaltuuston täytettävä, siirtopäätöksen tekee kuitenkin kaupunginvaltuusto.

88 § Viran ja toimen sekä sen haltijan siirtäminen yksiköstä toiseen

Perustetun viran ja toimen sekä virassa tai toimessa olevan henkilön sekä siirrettävää palvelussuhdetta varten tarvittavan määrärahan tai tarvittavien varojen siirtämisestä toimialasta toiseen päättää kaupunginjohtaja. Toimialan sisällä tapahtuvasta siirrosta päättää toimialajohtaja. Tässä pykälässä määrättyllä menettelyllä voidaan siirtää myös tuntipalkkainen henkilö ja hänen palkkaamiseensa tarvittavat varat. Siirtämisestä tulee kuulla niitä toimialoja, joita siirto koskee.

Niiden virkojen, jotka täyttää kaupunginhallitus tai kaupunginvaltuusto, siirtämisestä päättään asianomaisessa toimielimessä.

89 § Lakiin ja virka- tai työehtosopimukseen perustuvien eräiden virka- tai työvapaiden ja vapaapäivien myöntäminen

Virka- tai työvapaat ja vapaapäivät, joiden saamiseen viranhaltijalla tai työntekijällä on virka- tai työehtosopimuksen, lain tai kaupunginhallituksen hallintojooston aiemmin tekemän päätöksen perusteella oikeus, myöntää toimi-alajohtajalle, apulaiskaupunginjohtajalle ja muulle konsernihallinnon viranhaltijalle ja työntekijälle kaupunginjohtaja ja muille viranhaltijoille ja työntekijöille toimialajohtaja tai hänen määräämänsä.

Kaupunginjohtajalle em. edut myöntää kaupunginhallitus.

Työnantajan tavanomaiseen työnjohto-oikeuteen kuuluvan päätösvallan käyttämistä, kuten esim. työvuoroluettelon hyväksymistä tai vuosilomien vahvistamista, ei voida pitää julkisen vallan käyttämisenä. Tällaisista asioista voi päättää myös työsopimussuhteessa oleva.

Virkasuhteen alkamiseen, päättymiseen ja virasta pidättämiseen liittyvä päätöksenteko sekä harkinnanvaraisen virkavapauden tai muun harkinnanvaraisen etuuden myöntäminen on julkisen vallan käyttöä, josta päättää viranhaltija.

90 § Harkinnanvaraisen virka- tai työvapaan hakeminen ja myöntäminen

Hallintosäännössä mainitulla virkaan tai toimeen ottavalla viranomaisella on oikeus myöntää alaiselleen viranhaltijalle tai työntekijälle harkinnanvaraista palkatonta virka- tai työvapaata enintään kolme kuukautta.

Henkilöstöjohtaja voi myöntää enintään 12 kuukautta virkavapaata. Kaupunginjohtaja myöntää tätä pidemmät virkavapaat.

Kaupunginhallituksella on oikeus myöntää kaupunginvaltuuston ottamalle viranhaltijalle harkinnanvaraista palkatonta virkavapaata enintään 6 kuukautta.

Kaupunginvaltuusto myöntää ottamalleen viranhaltijalle harkinnanvaraiset palkkaedut yhtä kuukautta pidemmältä virkavapaa-ajalta.

Muut harkinnanvaraiset palkkaedut virka- tai työvapaan ajalta myöntää kaupunginhallitus.

Sama viranomainen, joka myöntää harkinnanvaraisen virka- ja työvapaan, päättää virka- ja työvapaan keskeyttämisestä sekä peruuttamisesta.

91 § Sijaisen määrääminen

Sijaisen hallintosäännössä tarkoitetun virkavapaan ajaksi määrää virkaan ottava viranomainen paitsi 90 §:n 3 momentissa tarkoitetussa tapauksessa kaupunginhallitus, jollei hallintosäännössä toisin määrätä.

92 § Sivutoimilupa ja -ilmoitus

Sivutoimiluvan myöntämisestä sekä sivutoimen vastaanottamisen ja pitämisen kieltämisestä päättää viranhaltijan lähin ylempi monijäseninen viranomainen.

Sivutoimi-ilmoitus tehdään toimialajohtajalle tai tämän määräämälle viranhaltijalle. Kaupunginjohtaja tekee sivutoimi-ilmoituksen kaupunginhallitukselle.

Muu konsernihallintoon kuuluva viranhaltija ja toimialajohtaja tekevät sivutoimi-ilmoituksen kaupunginjohtajalle.

93 § Virantoimituksesta pidättämisestä päättävä viranomainen

Kunnallisesta viranhaltijasta annetun lain 47 §:n mukaisesta virantoimituksesta pidättämisestä päättää enintään 2 kuukauden ajaksi toimialajohtaja ja tätä pidemmältä ajalta lähin ylempi monijäseninen viranomainen.

Mikäli 1 momentissa tarkoitetun virantoimituksesta pidättämisen kohteena on apulaiskaupunginjohtaja, toimialajohtaja tai konsernihallinnon viranhaltija, tekee päätöksen asiassa enintään 2 kuukauden ajaksi kaupunginjohtaja ja tätä pidemmältä ajalta kaupunginhallitus.

Kaupunginjohtajan osalta virantoimituksesta pidättämisestä päättää kaupunginvaltuusto.

94 § Lomauttaminen

Taloudellisella ja/tai tuotannollisella perusteella tehtävien lomautusten ja irtisanomisten käyttöönotosta päättää kaupunginhallitus.

Viranhaltijan tai työntekijän lomauttamisesta päättää se viranomainen, joka ottaa viranhaltijan virkaan tai työntekijän työsopimussuhteeseen.

Jos tehtävät tai työ taikka työnantajan edellytykset tarjota työtä ovat vähentyneet muusta kuin taloudellisesta syystä tilapäisesti enintään 90 päivän ajaksi, lomautusten käyttöön-otosta päättää asianomainen toimialajohtaja.

95 § Palvelussuhteen päättymisen

Palvelussuhteen purkamisesta koeajalla, irtisanomisesta, purkamisesta ja purkautuneena pitämisestä päättää palvelussuhteeseen ottava viranomainen.

Viranhaltijan ilmoitus virkasuhteen irtisanomisesta ja työntekijän ilmoitus työsuhteen irtisanomisesta saatetaan palvelussuhteeseen ottamisesta päättäneen viranomaisen tietoon.

96 § Luontoisedut

Kaupunginjohtaja päättää luontoisetujen myöntämisen perusteista.

Luontoisedun myöntämisestä päättää toimialallaan toimialajohtaja ja muiden osalta kaupunginjohtaja. Kaupunginjohtajan osalta luontoisedun myöntämisestä päättää kaupunginhallitus.

97 § Aiheettomasti maksetun palkan tai muun taloudellisen etuuden takaisinperintä

Aiheettomasti maksetun palkan tai muun palvelussuhteesta johtuvan taloudellisen etuuden takaisinperinnästä päättää konsernihallinnon ja palvelukeskusten viranhaltijan ja työntekijän, apulaiskaupunginjohtajan ja toimialajohtajan osalta kaupunginjohtaja ja muutoin toimialajohtaja. Kaupunginjohtajan osalta asiasta päättää kaupunginhallitus.

Aiheettomasti maksetun palkan tai muun palvelussuhteesta johtuvan taloudellisen etuuden takaisinperinnän suoritusaikataulusta päättää konsernihallinnon hallintoryhmän johtaja konsernihallinnossa ja koko kaupungin tasolla.

Aiheettomasti maksetun palkan tai muun palvelussuhteesta johtuvan taloudellisen etuuden takaisinperinnästä luopumisesta päättää kaupunginhallitus.

98 § Ratkaisovalta eräissä henkilöstöasioissa

Vapaamuotoisen eläkevakuutuksen ottamisesta tai ylimääräisen eläkkeen myöntämisestä yksittäistapauksessa kunnallisen eläkelain nojalla päättää kaupunginhallitus.

Mikäli tässä hallintosäännössä ei muuta määrätä, toimialajohtaja antaa alaiselleen henkilökunnalle koti- ja ulkomaan virka- ja työmatkamääräykset, oman ajoneuvon käyttöoikeuden, päättää koulutus-, opinto-, seminaari- ja tutustumismatkoista, lisä-, yli-, lauantai- ja sunnuntaiyöstä, varallaolosta ja varallaolojärjestelmästä sekä vuosilomista alaisensa henkilökunnan osalta.

Apulaiskaupunginjohtajan, toimialajohtajan ja konsernihallinnon ja palvelukeskusten henkilökunnan osalta 2 momentissa tarkoitetut päätökset tekee kaupunginjohtaja.

Kaupunginjohtajalla on oikeus antaa virka- ja työmatkoja koskevia ohjeita ja määräyksiä.

99 § Virka- tai työtehtävien poikkeuksellista suorituspaikkaa koskevan luvan antaminen

Toimialajohtajalla on oikeus antaa alaiselleen lupa suorittaa määrääjän virka- tai työtehtäviä viraston tai muun virka- tai työtehtävien varsinaisen suorituspaikan ulkopuolella, jos se on työn suorittamisen kannalta tarkoituksenmukaista.

Apulaiskaupunginjohtajan, toimialajohtajan ja konsernihallinnon sekä palvelukeskusten henkilökunnan osalta 1 momentissa tarkoitetut päätökset tekee kaupunginjohtaja.

100 § Nimikirjan pitämisestä ja henkilötietojärjestelmään kerättävistä tiedoista päättäminen

Henkilöstöjohtaja päättää nimikirjan pitämisestä ja siitä, mitä tietoja toimialat keräävät palveluksessaan olevista käytössä oleviin henkilötietojärjestelmiin ottaen huomioon tietojen keräämistä koskevat lainsäädännön määräykset, ellei hän ole siirtänyt päätösvaltaa muulle viranhaltijalle.

101 § Päättävä viranomaisen työsopimussuhteisten osalta

Työsopimussuhteessa kaupunkiin olevaa henkilöä koskevan päätöksen tekeminen kuuluu soveltuvin osin samalle viranomaiselle kuin hallintosäännössä on määrätty viranhaltijaa koskevan päätöksen tekemisestä, ellei toimielimen hallintosäännössä muuta määrätä.

102 § Varahenkilön, johtavassa ja itsenäisessä asemassa olevien sekä työnantajan edustajien määrääminen

Viranhaltijan ja työntekijän varahenkilön määrää toimialajohtaja ja konsernihallinnossa kaupunginjohtaja. Toimialajohtajan varahenkilön määrää kaupunginjohtaja.

Varahenkilö määrätään määrääjäksi tai toistaiseksi hoitamaan viranhaltijan tai työntekijän sellaisia tehtäviä, jotka ovat asioiden hoidon kannalta tarpeellisia ja joita tämä ei voi tilapäisen poissaolon tai muun esteen takia hoitaa. Julkista valtaa käyttävän viranhaltijan varahenkilöksi voidaan määrätä vain viranhaltija.

Johtavassa ja itsenäisessä asemassa olevat ja työnantajan edustajina toimialoilla toimivat määrää henkilöstöjohtaja ja konsernihallinnossa kaupunginjohtaja.

103 § Eräiden viranhaltijoiden asema ja toimivallan siirtäminen

Mitä tässä luvussa määrätään toimialajohtajasta, koskee myös pelastusjohtajaa.

Tässä luvussa mainitulla viranhaltijalla on oikeus siirtää tässä luvussa mainittua toimivaltaa, ellei sitä ole nimenomaisesti kielletty.

16 Luku Hallintomenettely

104 § Kaupungin nimenkirjoitus ja asiakirjojen allekirjoitus

Kaupunginvaltuuston ja kaupunginhallituksen sekä kaupunginhallituksen **jaoston** jaostojen päätökseen perustuvat sopimukset ja sitoumukset allekirjoittaa kaupunginjohtaja tai apulaiskaupunginjohtaja ja varmentaa **hallintoryhmän johtaja**, johtava kaupunginlakimies tai kaupunginlakimies, ellei valtuusto, kaupunginhallitus tai jaosto ole yksittäistapauksessa päättänyt toisin.

Päätöksentekotasosta riippumatta kiinteän **ja-irtaimen** omaisuuden **ja rakennusten** hankkimiseen ja luovuttamiseen liittyvät sopimukset ja sitoumukset allekirjoitetaan kaupunkiympäristötoimialalla, ellei täytäntöönpanosta ole yksittäistapauksissa päätetty toisin.

Päätöksentekotasosta riippumatta osakehuoneistojen hankkimiseen ja luovuttamiseen sekä toimitilojen vuokraamiseen liittyvät sopimukset ja sitoumukset allekirjoitetaan tilapalvelukeskuksessa, ellei täytäntöönpanosta ole yksittäistapauksissa päätetty toisin.

Lautakunnan päätökseen perustuvat sopimukset ja sitoumukset allekirjoittaa toimialajohtaja ja varmentaa lautakunnan sihteeri ellei toimielin ole valtuuttanut toisia henkilöitä.

Viranhaltijan päätökseen perustuvat sopimukset ja sitoumukset allekirjoittaa päätöksen tehnyt viranhaltija, ellei hän ole yksittäistapauksessa valtuuttanut toista henkilöä.

Toimielimen toimituskirjat, mukaan lukien pöytäkirjan otteet allekirjoittaa toimielimen sihteeri. Muiden viranomaisten toimituskirjat allekirjoittaa päätöksen tehnyt viranhaltija.

Kaupungin valtakirjat allekirjoittaa konsernihallinnossa kaupunginjohtaja tai apulaiskaupunginjohtaja ja varmentaa johtava kaupunginsihteeri, kaupunginsihteeri, johtava kaupunginlakimies tai kaupunginlakimies. Toimialalla valtakirjat allekirjoittaa toimialajohtaja ja varmentaa toimialalautakunnan sihteeri.

Johtava kaupunginlakimies ja kaupunginlakimies ovat kaupunginjohtajan ohella oikeutetut kaupungin puolesta ottamaan vastaan haasteita ja muita tiedoksiantoja.

105 § Asiakirjahallinnon järjestäminen

Arkistotoimen järjestäminen kaupungissa kuuluu kaupunginhallitukselle. Kaupunginhallitus määrää sen viranhaltijan tai toimihenkilön, joka johtaa kaupungin arkistotointa ja arkistonmuodostusta sekä huolehtii kaupungin pysyvästi säilytettävistä asiakirjoista.

106 § Kaksikielisyys ja palvelujen antaminen eri kielillä

Kaupunginhallituksen ja muiden viranomaisten on viranhaltijoita ja työntekijöitä ottaessaan ja muutoin huolehdittava siitä, että kaupungin hallinto-, palvelu- ja liiketoiminnassa on saatavissa kielilain edellyttämiä palveluja suomen ja ruotsin kielillä sekä mahdollisuuksien mukaan tarvittaessa myös muilla kielillä.

107 § Kokouskutsujen, toimielinten ja pöytäkirjojen kielestä

Kaupunginvaltuuston ja kuntien yhteisen toimielimen kokouskutsun ja pöytäkirjan kielestä säädetään kielilaisissa. Muun toimielimen kokouskutsun, esityslistan ja pöytäkirjan kieli on suomen kieli lukuun ottamatta kasvatus- ja opetuslautakunnan ruotsinkielistä jaostoa, jonka kokouskutsun, esityslistan ja pöytäkirjan kieli on ruotsin kieli.

Kaupunginhallitus, lautakunnat, kaupunginjohtaja sekä toimialajohtajat huolehtivat, että kaupungin asukkaat ja palvelujen käyttäjät saavat riittävästi tietoja valmisteltavina olevista yleisesti merkittävistä asioista ja voivat osallistua ja vaikuttaa näiden asioiden valmisteluun.

17 Luku **Kaupunkilaisten ja palvelunkäyttäjien osallistumisoikeus**

108 § Valmistelussa olevista asioista tiedottaminen

Kaupunginhallitus, lautakunnat, kaupunginjohtaja sekä toimialajohtajat huolehtivat, että kaupungin asukkaat ja palvelujen käyttäjät saavat riittävästi tietoja valmisteltavina olevista yleisesti merkittävistä asioista ja voivat osallistua ja vaikuttaa näiden asioiden valmisteluun.

109 § Aloitteiden käsittely

Kunnan asukkaalla sekä kunnassa toimivalla yhteisöllä ja säätiöllä on oikeus tehdä aloitteita kunnan toimintaa koskevissa asioissa. Lisäksi palvelun käyttäjällä on oikeus tehdä aloitteita kyseistä kunnan palvelua koskevassa asiassa.

Kaupunginhallituksen ja lautakunnan tehtäväalueella tehdyt kaupungin toimintaa koskevat aloitteet ja niiden johdosta suoritettavat toimenpiteet on vietävä tiedoksi asianomaiseen toimielimeen vuosittain helmikuun loppuun mennessä. Toimielin voi samalla päättää, mitkä aloitteista on käsitelty loppuun.

Kaupunginhallituksen on vuosittain maaliskuun loppuun mennessä vietävä valtuuston tiedoksi valtuuston toimivaltaan kuuluvissa asioissa tehdyt kaupungin toimintaa koskevat

aloitteet ja niiden johdosta suoritettavat toimenpiteet. Valtuusto voi samalla päättää, mitkä aloitteista on käsitelty loppuun.

Aloitteen tekijälle on ilmoitettava aloitteen vastaanottamisesta sekä aloitetta käsittelevän henkilön yhteystiedot ilman tarpeetonta viivytyksiä. Aloitteen tekijälle on ilmoitettava aloitteen johdosta suoritettavat toimenpiteet kuuden kuukauden kuluessa aloitteen jättämisestä.

Jos aloitteen tekijöinä on vähintään kaksi prosenttia kaupungin asukkaista, aloite on kuuden kuukauden kuluessa vireille tulosta otettava toimivaltaisen viranomaisen käsiteltäväksi.

Toimielimen jäsen voi tehdä kokouksen lopuksi kirjallisen aloitteen toimielimen toimivaltaan kuuluvasta asiasta. Aloitetta ei oteta heti käsiteltäväksi, vaan se lähetetään valmisteltavaksi. Vastaus aloitteeseen tulee tuoda toimielimen käsiteltäväksi neljän kuukauden kuluessa.

18 Luku Päätöksenteko- ja kokousmenettely

110 § Luvun määräysten soveltaminen

Tämän luvun määräyksiä noudatetaan kaupungin toimielimissä. Toimikuntien osalta määräyksiä noudatetaan kuitenkin vain soveltuvin osin.

Luvun määräyksiä noudatetaan soveltuvin osin myös toimitus- ja katselmusmiesten kokouksissa sekä viranhaltijapäätösten tekemisessä.

111 § Kokousaika ja -paikka

Kaupunginhallitus päättää puheenjohtajan esittelystä viimeistään kunkin vuoden joulukuussa seuraavan vuoden kevätkauden sekä viimeistään kesäkuussa seuraavan syyskauden varsinaisten kokoustensa ajankohdat, joista ilmoitetaan niin kuin [kunnallisten] kunnan ilmoitusten julkaisemisesta kunnassa on voimassa.

Muun toimielimen kokoukset pidetään toimielimen päättäminä aikoina.

Kokous pidetään myös, milloin puheenjohtaja tai hänen estyneenä ollessaan varapuheenjohtaja katsoo kokouksen tarpeelliseksi. Lisäksi kokous on pidettävä, mikäli enemmistö toimielimen jäsenistä tai esittelijä sitä puheenjohtajalta pyytää ilmoittamansa asian käsittelemistä varten.

Toimielimen kokoukset pidetään toimielimen päättämässä paikassa. Toimielimen puheenjohtaja voi kuitenkin erityisestä syystä määrätä muunkin kokouspaikan.

112 § Kokouksen koollekutsuminen

Kokouskutsussa on ilmoitettava kokouksen aika ja paikka sekä, mikäli mahdollista, siinä käsiteltävät asiat. Esityslista toimitetaan mahdollisuuksien mukaan kokouskutsun yhteydessä.

Kokouskutsu toimitetaan jäsenille ja muille kokouksessa läsnäoloon oikeutetuille toimielimen päättämällä tavalla, mikäli mahdollista, vähintään kaksi päivää ennen kokousta. Kokouskutsu tai tieto siitä, milloin ja mistä kutsu on sähköisesti noudettavissa, toimitetaan sähköposti- ja postiosoitteeseen. Kokouskutsu tai tieto siitä, että kutsu on noudettavissa, voidaan toimittaa myös puhelimitse tai tekstiviestinä.

113 § Jatkokokous

Jos jotakin asiaa ei saada kokouksessa käsitellyksi, toimielin voi päättää asian siirtämisestä käsiteltäväksi toimielimen päättämänä aikana jatkokokouksessa, johon ei tarvitse antaa erillistä kokouskutsua. Kokouksesta poissaolevalle on kuitenkin toimitettava tieto jatkokokouksesta. Jatkokokouksesta on muutoin voimassa, mitä toimielimen kokouksesta on määrätty.

114 § Varajäsenen kutsuminen

Toimielimen jäsenen, joka on estynyt saapumasta kokoukseen, on kutsuttava varajäsen sijaansa. Milloin jäsen on esteellinen käsittelemään jotakin asiaa kokouksessa tai esteen vuoksi ei voi osallistua jonkin asian käsittelyyn, hän voi kutsua varajäsenensä kokoukseen sitä asiaa käsittelemään. Myös puheenjohtaja tai esittelijä voi toimittaa kutsun varajäsenelle.

115 § Kokouksen pitäminen

Avattuaan kokouksen puheenjohtajan on todettava, onko kokous kutsuttu laillisesti koolle ja onko se päätösvaltainen. Toimielimen sihteeri kirjaa läsnäolijat ja läsnäolon perusteet.

Asiat käsitellään esityslistan mukaisessa järjestyksessä, jollei puheenjohtaja toisin päättä.

Toimielin voi yksimielisesti ottaa käsiteltäväksi sellaisenkin asian, jota ei ole mainittu kokouskutsussa.

116 § Kokouksen johtaminen

Puheenjohtajan tehtävänä on johtaa asioiden käsittelyä sekä pitää huolta järjestyksestä toimielimen kokouksessa. Puheenjohtaja saa varoituksen annettuaan määrätä poistettavaksi henkilön, joka varoituksesta huolimatta jatkaa sopimatonta käyttäytymistä. Jos syntyy epäjärjestys, jota puheenjohtaja ei voi hillitä, hänen on keskeytettävä tai lopetettava kokous.

117 § Tilapäinen puheenjohtaja

Milloin sekä puheenjohtaja että varapuheenjohtaja ovat poissa tai esteellisiä jossakin asiassa, valitaan kokousta tai sanotun asian käsittelyä varten tilapäinen puheenjohtaja toimielimen jäsenistä.

118 § Läsnäolo ja puheoikeudet

Kaupungin eri toimielimissä on jäsenten lisäksi läsnäolo- ja puheoikeus seuraavasti:

Kaupunginhallitus:

- kaupunginvaltuuston puheenjohtaja ja varapuheenjohtajat sekä kaupunginhallituksen esittelijät, toimialajohtajat, johtava kaupunginsihteeri, kaupunginsihteerit ja konsernihallinnon ryhmien johtajat

Kaupunginhallituksen jaostot:

- jaoston esittelijä sekä jaoston määräämä sihteeri, apulaiskaupunginjohtaja, toimialajohtajat ja konsernihallinnon ryhmien johtajat

Tarkastuslautakunta:

- Tarkastuslautakunnan esittelijä. Muiden läsnäolo- ja puheoikeudesta tarkastuslautakunnan kokouksessa päättää lautakunta. Kaupungin palveluksessa olevat ja kaupungin luottamushenkilöt ovat velvollisia olemaan saapuvilla lautakunnan kokouksessa lautakunnan päätösten mukaisesti.

Tilintarkastajalla on läsnäolo- ja puheoikeus ja velvollisuus olla saapuvilla tarkastuslautakunnan kokouksessa lautakunnan päätösten mukaisesti.

Muut toimielimet:

- asianomaiset esittelijät, toimielimen sihteeri, kaupunginhallituksen puheenjohtaja, kaupunginhallituksen määräämä edustaja tai tämän varaedustaja, kaupunginjohtaja ja apulaiskaupunginjohtaja. Kaupunginjohtajan tai apulaiskaupunginjohtajan ollessa estynyt tämän tilalla voi läsnäolo- ja puheoikeutta käyttää kaupunginjohtajan tai apulaiskaupunginjohtajan nimeämä varaedustaja. Lautakuntien puheenjohtajilla on puhe- ja läsnäolo-oikeus lautakuntien jaostoissa.

Muiden kuin edellä mainittujen henkilöiden läsnäolo- ja puheoikeudesta päättää asianomainen toimielin.

Toimialajohtajalla on velvollisuus olla läsnä kaupunginhallituksen ja valtuuston kokouksissa kaupunginjohtajan määräämissä asioissa.

119 § Kaupunginhallituksen edustus muissa toimielimissä

Kaupunginhallitus voi määrätä edustajansa muihin toimielimiin. Edustajaksi voidaan määrätä kaupunginhallituksen jäsen tai varajäsen, kaupunginjohtaja tai apulaiskaupunginjohtaja. Kaupunginhallitus voi määrätä edustajalle varaedustajan.

120 § Esittely

Asiat päätetään toimielimen kokouksessa viranhaltijan esittelystä. Esittelijän ehdotus on käsittelyn pohjana. Mikäli esittelijä on muuttanut esityslistalla olevaa ehdotustaan ennen kuin toimielin on tehnyt päätöksen asiasta, muutettu ehdotus on pohjaehdotus. Jos esittelijä on peruuttanut ehdotuksensa, asia on poistettava esityslistalta, jollei toimielin toisin päättä.

Toimielimen tai kaupunginhallituksessa puheenjohtajan vaatiessa esittelijän on esiteltävä muukin kuin esityslistalla mainittu asia. Samalla tulee päättää esittelyn määräajasta.

Esittelijän ollessa poissa tai esteellinen esittelijänä toimii hänen sijaisekseen tai varahenkilökseen määrätty taikka kaupunginjohtaja. Toimielin voi erityisestä syystä päättää, että asia käsitellään puheenjohtajan selostuksen pohjalta ilman viranhaltijan esittelyä. Tällöin puheenjohtajan ehdotus on käsittelyn pohjana.

Kaupunginjohtaja esittelee asiat kaupunginhallituksessa ja sen jaostoissa.

Kaupunginjohtaja voi perustellusta syystä, ilmoittamalla siitä toimialajohtajalle, ottaa lautakunnan tai sen jaoston toimivaltaan kuuluvan asian esiteltäväkseen, ellei laissa ole toisin säädetty.

Kaupunginjohtaja voi määrätä alaisensa viranhaltijan esittelemään määrätty asiakokonaisuudet taikka yksittäisen asian.

Esittelijällä on oikeus merkitä eriävä mielipiteensä pöytäkirjaan tai päätökseen.

121 § Esteellisyyden toteaminen

Esteellisen henkilön on ilmoitettava esteellisyytensä.

Tarvittaessa toimielin päättää, voiko toimielimen jäsen tai puheenjohtaja tai muu kokouksessa läsnä oleva osallistua asian käsittelyyn. Henkilön, jonka esteellisyyttä käsitellään, on tarvittaessa annettava toimielimelle selvitys esille nousseen esteellisyyden perusteista.

122 § Pöytäkirja

Pöytäkirjan laatii pöytäkirjanpitäjä. Tarvittaessa puheenjohtaja ratkaisee pöytäkirjan sisällön. Pöytäkirjan allekirjoittaa puheenjohtaja ja varmentaa pöytäkirjanpitäjä. Pöytäkirja tarkastetaan toimielimen päättämällä tavalla. Pöytäkirja voidaan tarkastaa myös sähköisesti. Mikäli kokouksen valitsevat pöytäkirjantarkastajat ovat eri mieltä puheenjohtajan kanssa, toimielin päättää pöytäkirjan oikeasta sisällöstä.

Pöytäkirja pidetään yleisesti nähtävänä toimielimen päättämänä aikana ja paikassa. Nähtäväksi asettamispäivää ei saa merkitä kahta viikkoa aikaisemmaksi ennen seuraavaa kaupunginhallituksen tiedossa olevaa kokouspäivää, jotta kaupunginhallituksen mahdollisuus ottaa pöytäkirjassa oleva asia käsiteltäväkseen ei esty, ellei asian kiireellisyydestä muuta johdu.

Pöytäkirjaan merkitään

1. järjestäytymistietoina
 - toimielimen nimi,
 - kokouksen alkamis- ja päättymisaika,
 - kokouspaikka,
 - saapuvilla olleet ja missä ominaisuudessa kukin on ollut läsnä,
 - kokouksen koollekutsumisen laillisuus sekä
 - kokouksen päätösvaltaisuus.
2. asian käsittelytietoina
 - asiaotsikko,
 - asian selostus,
 - päätösehdotus,
 - asian esittelijä,
 - esteellisyys,
 - ne tehdyt ehdotukset ja niiden kannatukset, jotka ovat voimassa, kun puheenjohtaja keskustelun päätyttyä tekee yhteenvedon keskustelusta,
 - äänestykset (äänestystapa, äänestysjärjestys, äänestysesitys, äänestyksen tulos siten, että kunkin jäsenen kannanotto ilmenee pöytäkirjasta),
 - vaalit (vaalitapa ja vaalin tulos),
 - päätös sekä
 - eriävä mielipide.
3. laillisuustietoina
 - tieto asian salassa pitämisestä ja salassapidon perusteesta,
 - oikaisuvaatimusohjeet ja valitusosoitus,
 - puheenjohtajan allekirjoitus,
 - pöytäkirjanpitäjän varmennus,
 - merkintä pöytäkirjan tarkastamisesta sekä
 - merkintä pöytäkirjan nähtävänä pidosta.

Pöytäkirjaan on liitettävä muutoksenhakuohjaus.

Päätökseen, josta ei saa tehdä oikaisuvaatimusta eikä valitusta, on liitettävä tästä ilmoitus ja samalla mainittava, mihin lain tai asetuksen kohtaan kielto perustuu.

Mikäli asia on poistettu esityslistalta, pöytäkirjaan merkitään tieto siitä, että asia on poistettu esityslistalta.

Mitä edellä tässä pykälässä on määrätty, noudatetaan soveltuvin osin viranhaltijoiden ja luottamushenkilöiden tekemiin päätöksiin.

Kaupunginhallitus antaa tarvittaessa ohjeet pöytäkirjan laadinnan yhtenäistämisestä.

123 § Viranhaltijoiden ja luottamushenkilöiden päätöspöytäkirjat

Luottamushenkilön ja viranhaltijan päätöksistä pidetään kuntalain 107 §:n 2 momentin mukaan pöytäkirjaa, ellei se ei ole tarpeetonta päätöksen luonteen vuoksi.

Päätöspöytäkirja on tehtävä aina silloin, kun päätös koskee julkisen vallan käyttämistä. Päätöspöytäkirja on tehtävä myös silloin, kun muutoksenhakuun oikeutettu ilmoittaa tekevänsä päätöksestä oikaisuvaatimuksen tai valituksen ja pyytää tätä varten pöytäkirjanotteen. Pyyntö voidaan tehdä myös ennen päätöksen tekemistä.

Päätöspöytäkirjaan merkitään

- viranomaisen nimike,
- päätöksentekijän nimi ja virka-asema, jossa päätös on tehty,
- päiväys,
- pykälänumerointi,
- otsikko,
- tieto asian salassa pitämisestä ja salassapidon perusteesta,
- selostus asiasta perusteluineen,
- varsinainen päätös,
- allekirjoitus,
- jakelutiedot ja
- muutoksenhakuosoitus.

Päätöspöytäkirjan nähtävälle asettamisesta kuulutetaan asianomaisen toimielimen pöytäkirjan kuuluttamisen yhteydessä. Toimielimen pöytäkirjaa koskevaan kuulutukseen liitetään tällöin ilmoitus siitä, että ne toimielimen alaisten viranhaltijoiden tekemät päätöspöytäkirjat, jotka on ilmoitettu toimielimelle mahdollista kuntalain 92 §:n tarkoittamaa ottamista varten, ovat nähtävillä samaan aikaan kuin se toimielimen pöytäkirja, jossa toimielin merkitsee mainitut viranhaltijoiden tekemät päätökset tiedokseen.

Pöytäkirja voidaan erityisestä syystä kuuluttaa myös omana asiakirjanaan erillään toimielimen pöytäkirjasta, jolloin tästä tulee mainita toimielimen edellä tarkoitettussa pöytäkirjassa.

124 § Ilman päätöspöytäkirjaa tehtävät viranhaltijoiden ja luottamushenkilöiden päätökset

Erillistä viranhaltijan päätöspöytäkirjaa ei yleensä tarvitse pitää, jos päätös koskee jotakin seuraavista asiaryhmistä:

- lakiin taikka virka- tai työehtosopimukseen perustuvan muun kuin palkkausta koskevan etuuden myöntäminen,
- koti- ja ulkomaiseen koulutukseen lähettäminen sekä koti- ja ulkomainen virkamatka,
- tavanomaisen huomaavaisuuden osoittaminen,
- kaupungin sisäiseen hallintoon kuuluva asia, jota koskevan päätöksen tekeminen ei muutoin edellytä päätöspöytäkirjan tekemistä,
- työsuhteeseen ottaminen,
- enintään vuoden mittaiseen virkasuhteeseen ottaminen silloin, kuin palvelukseen ottaminen ei perustu julkiseen hakuun,
- vuokrasopimuksen tekeminen, kun sen arvo vuodessa on alle 20 000 euroa,
- puitesopimukseen perustuvan tilauksen tekeminen toimielimen mahdollisesti asettamissa rajoissa,
- hankinnan tekeminen silloin, kun sen arvo on alle 20 000 euroa tai
- muu tavanomaiseen toimintaan liittyvä merkitykseltään vähäinen asia, joka ei edellytä päätöspöytäkirjan tekemistä.

Näistä päätöksistä ei ilmoiteta toimielimille.

Ilman päätöspöytäkirjaa tehty päätös tehdään erillisellä asiakirjalla, joka voi olla esimerkiksi päätös, lasku, tilaus, työsopimus, sopimus, toimituskirja taikka muu edellä mainitun asian päättämiseen tarkoitettu sähköinen asiakirja tai vakiolomake.

Päätöksen tekemiseen oikeutetun tulee päivätä ja allekirjoittaa tai varmentaa ratkaisunsa edellä tarkoitettuun asiakirjaan.

125 § Ottokelpoisen päätöksen ilmoittaminen ja päätösten täytäntöönpano

Kaupunginhallituksen alaisen viranomaisen on ilmoitettava kaupunginhallitukselle päätöspöytäkirjalla tekemistään päätöksistä. Kaupunginhallitus voi kuitenkin päättää, että joitakin asioita tai asiaryhmiä koskevia päätöksiä ei tarvitse ilmoittaa.

Lautakunnan alaisen viranomaisen on ilmoitettava lautakunnalle päätöspöytäkirjalla tekemistään päätöksistä. Lautakunta voi kuitenkin päättää, että joitakin asioita tai asiaryhmiä koskevia päätöksiä ei tarvitse ilmoittaa.

Ilmoitus on tehtävä neljän päivän kuluessa kokouksen pitämisestä tai päätöksen tekemisestä siitä riippumatta, onko pöytäkirja tarkastettu.

Päätökset niissä asioissa, joita ei tarvitse ilmoittaa, voidaan otto-oikeuden estämättä päätöksentekijän harkinnan mukaan panna täytäntöön, jollei täytäntöönpanosta ole muutoin säädetty tai määrätty tai jollei yksittäistapauksessa ole ilmoitettu asian ottamisesta kaupunginhallituksen tai lautakunnan käsiteltäväksi.

126 § Päätöksestä perittävästä maksusta päättäminen

Päätöksestä perittävästä maksusta päättää sama taho, joka tekee ratkaisun varsinaisessa lupa- tai muussa asiassa.

3 OSA KAUPUNGINVALTUUSTOA KOSKEVAT MÄÄRÄYKSET

19 Luku Yleiset kaupunginvaltuustoa koskevat määräykset

127 § Valtuuston toiminnan järjestelyt

Valtuustolla on puheenjohtaja sekä I, II III ja IV varapuheenjohtaja, jotka valitaan vuosittain valtuuston ensimmäisessä kokouksessa.

Valtuuston toiminnan sisäistä järjestelyä koskevien asioiden valmistelua johtaa valtuuston puheenjohtaja, jollei valtuusto toisin päättä.

Valtuuston kokousten pöytäkirjanpito- ja muiden sihteerintehtävien järjestämisestä huolehtii johtava kaupunginsihteeri.

128 § Valtuustoryhmän muodostaminen ja lakkaaminen

Kaupunginvaltuutetut voivat valtuustotyöskentelyä varten muodostaa valtuustoryhmiä. Valtuustoryhmän voi muodostaa yksikin valtuutettu.

Valtuustoryhmän muodostamisesta, nimestä ja puheenjohtajasta sekä yhteystiedoista on annettava valtuustolle kirjallinen ilmoitus, joka on kaikkien ryhmään liittyvien valtuutettujen allekirjoitettava. Ilmoitus jätetään valtuuston puheenjohtajalle.

129 § Valtuustoryhmään liittyminen sekä siitä eroaminen tai erottaminen

Liittymisestä valtuustoryhmään ja siitä eroamisesta valtuutetun on ilmoitettava kirjallisesti valtuustolle. Liittymisilmoitukseen on liitettävä asianomaisen ryhmän kirjallinen hyväksyminen.

Jos valtuutettu on erotettu valtuustoryhmästä, valtuustoryhmän on ilmoitettava tästä kirjallisesti valtuustolle.

130 § Istumajärjestys

Valtuutetut istuvat kokouksessa valtuustoryhmittäin valtuuston puheenjohtajan hyväksymän istumajärjestyksen mukaisesti.

20 Luku Valtuutetun aloiteoikeus

131 § Valtuutettujen aloitteet

Kokouskutsussa mainittujen asioiden käsittelyn jälkeen valtuutetulla on oikeus tehdä kirjallisia aloitteita kaupungin toimintaa ja hallintoa koskevista asioista. Aloite annetaan puheenjohtajalle.

Aloitetta ei oteta heti käsiteltäväksi, vaan se lähetetään kaupunginhallituksen valmisteltavaksi.

Kaupunginhallituksen on vuosittain helmikuun loppuun mennessä esitettävä valtuustolle luettelo valtuutettujen tekemistä ja kaupunginhallitukselle lähetetyistä aloitteista, joita valtuusto ei edellisen vuoden loppuun mennessä ole lopullisesti käsitellyt. Samalla on ilmoitettava, mihin toimenpiteisiin niiden johdosta on ryhdytty. Valtuusto voi todeta, mitkä aloitteista on käsitelty loppuun.

Käsiteltäessä valtuustossa 3 momentissa tarkoitettua luetteloa katsotaan ne aloitteet, joiden tekemisestä on luettelon käsittelyä edeltävän vuoden loppuun mennessä kulunut neljä vuotta, rauenneiksi, ellei valtuusto jonkin aloitteen osalta toisin päättä.

132 § Kaupunginhallitukselle osoitettava kysymys

Vähintään 23 valtuutettua voi tehdä kaupunginhallitukselle osoitetun kirjallisen kysymyksen kaupungin toimintaa ja hallintoa koskevasta asiasta.

Kaupunginhallituksen on vastattava kysymykseen viimeistään siinä valtuuston kokouksessa, joka ensiksi pidetään kolmen viikon kuluttua kysymyksen tekemisestä.

Jos kysymystä käsiteltäessä tehdään ehdotus tilapäisen valiokunnan asettamisesta tutkimaan kysymyksessä tarkoitettua asiaa, valtuuston on päätettävä tästä. Muuta päätöstä ei kysymyksen johdosta saa tehdä.

133 § Kyselytunti

Valtuuston puheenjohtaja voi neuvoteltuaan valtuustoryhmien puheenjohtajien kanssa kutsua koolle valtuuston kyselytunnin.

Valtuutetulla on oikeus esittää kyselytunnilla kaupunginhallituksen puheenjohtajan, kaupunginjohtajan tai apulaiskaupunginjohtajan vastattavaksi lyhyitä, kulloinkin yhteen asiaan kohdistuvia kysymyksiä kaupungin hallinnon ja talouden hoitoa koskevista asioista. Valtuutettu saa samalla kyselytunnilla tehdä enintään kaksi kysymystä.

Kysymys on kirjallisena toimitettava konsernihallintoon viimeistään kyselytuntia edeltävän viikon keskiviikkona. Myöhemmin toimitetut kysymykset sekä kysymykset, joihin ei kyselytunnilla ehditä vastata, siirtyvät seuraavaan kyselytuntiin. Kysymykset otetaan vastattaviksi

niiden saapumisjärjestyksessä. Puheenjohtajalla on kuitenkin oikeus määrätä tasapuolisuutta noudattaen muukin vastaamisjärjestys.

Kun kysymykseen on vastattu, kysymyksen esittäjällä ja muulla valtuutetulla on oikeus tehdä asiaan liittyviä lyhyitä lisäkysymyksiä valtuuston puheenjohtajan harkinnan mukaan. Kysymyksen ja ensimmäisen vastauksen enimmäiskesto on kaksi minuuttia. Lisäkysymyksen ja siihen annetun vastauksen enimmäiskesto on minuutti.

Puheenjohtajana kyselytunnilla toimii valtuuston puheenjohtaja. Kyselytunti on julkinen.

21 Luku Kaupunginvaltuuston kokoukset

134 § Kokouskutsu

Kutsu valtuuston kokoukseen on vähintään neljä päivää ennen kokousta toimitettava erikseen kullekin valtuutetulle sekä niille, joilla on kokouksessa läsnäolo- ja puheoikeus. Samassa ajassa on kokouksesta annettava yleisesti tieto julkaisemalla se yleisessä tietoverkossa. Kokouskutsussa on ilmoitettava kokouksen aika ja paikka sekä käsiteltävät asiat.

Kokouskutsun yhteydessä on valtuutetuille ja muille läsnäoloon oikeutetuille lähetettävä esityslista, joka sisältää selostuksen käsiteltävistä asioista ja päätösehdotukset. Erityisestä syystä voidaan esityslistan lähettämisestä poiketa.

Valtuusto on kutsuttava koolle myös kaupunginhallituksen tai vähintään neljäsosan valtuutetuista sitä pyytäessä ilmoittamansa asian käsittelyä varten. Tällainen asia on valmisteltava kiireellisesti.

135 § Esityslista

Esityslista, joka sisältää selostuksen käsiteltävistä asioista ja ehdotukset valtuuston päätöksiksi, on lähetettävä kokouskutsun yhteydessä, elleivät erityiset syyt ole esteenä.

136 § Pöytäkirja

Valtuuston pöytäkirjan tarkastaa kaksi kullakin kerralla sitä varten valittua valtuutettua, jollei valtuusto päättä jonkin asian tarkastamisesta toisin.

Valtuuston pöytäkirjasta on muutoin soveltuvin osin voimassa, mitä muualla hallintosäännössä määrätään pöytäkirjasta.

137 § Kokouksesta tiedottaminen

Sen lisäksi, mitä kuntalain 94 §:n 4 momentissa säädetään, kaupunginvaltuuston kokouksen ajasta ja paikasta tiedotetaan ennen kokousta niissä tiedotusvälineissä, joissa valtuusto on päättänyt kokouksistaan ilmoittaa.

138 § Varavaltuutetun kutsuminen

Valtuutetun, joka on estynyt hoitamasta valtuutetun tointaan tai joka on esteellinen käsittelemään jotakin asiaa, on viipymättä ilmoitettava asiasta valtuuston puheenjohtajalle. Puheenjohtajalle tehtävä ilmoitus voidaan jättää myös valtuuston sihteerille.

Saatuun valtuutetulta tai muuten luotettavasti tiedon esteestä tai esteellisyydestä puheenjohtajan on kutsuttava valtuutetun sijaan kuntalain 17 §:n 1 momentissa tarkoitettu varavaltuutettu.

Puheenjohtajan on tarvittaessa saatettava valtuutetun ja muun läsnäoloon oikeutetun henkilön esteellisyys valtuuston ratkaistavaksi.

139 § Kaupunginhallituksen edustus valtuuston kokouksessa

Kaupunginhallituksen puheenjohtajan, kaupunginjohtajan ja apulaiskaupunginjohtajan on oltava läsnä valtuuston kokouksessa. Heidän poissaolonsa ei estä asioiden käsittelyä.

Kaupunginhallituksen jäsenellä on läsnäolo-oikeus.

Edellä mainitulla henkilöllä on oikeus ottaa osaa keskusteluun, mutta ei päätöksen tekemiseen, jollei hän ole valtuutettu.

140 § Puheenjohtajan luovuttaminen varapuheenjohtajalle ja tilapäinen puheenjohtaja

Puheenjohtaja voi tarvittaessa luovuttaa puheenjohtajan kokouksessa varapuheenjohtajalle ja osallistua sinä aikana kokoukseen jäsenenä.

Jos sekä puheenjohtaja että varapuheenjohtajat ovat poissa tai esteellisiä jossakin asiassa, valitaan kokoukselle valtuuston vanhimman jäsenen puheenjohtajalla tilapäinen puheenjohtaja.

141 § Nimenhuuto

Valtuuston kokous aloitetaan toteamalla läsnäolijat koneellisesti toimitettavalla nimenhuudolla, ellei puheenjohtaja toisin ilmoita.

Nimenhuudon jälkeen puheenjohtaja toteaa esteen ilmoittaneet valtuutetut ja läsnä olevat varavaltuutetut sekä onko valtuusto laillisesti koolle kutsuttu ja päätösvaltainen.

142 § Läsnä olevat valtuutetut ja varavaltuutetut

Läsnä oleviksi katsotaan valtuutetut ja varavaltuutetut, jotka ovat saapuneet kokoukseen eivätkä ole ilmoittaneet siitä poistuvansa tai joita muuten ei ole todettu poissa oleviksi.

Puheenjohtaja voi toimittaa kokouksen kestäessä tai kokousta uuden nimenhuudon, jos se läsnä olevien toteamiseksi on tarpeen.

Valtuutettu on velvollinen ilmoittamaan valtuuston puheenjohtajalle poistuessaan kokouksesta ennen sen päättymistä.

143 § Asioiden käsittelyjärjestys

Asiat esitellään valtuustolle esityslistan mukaisessa järjestyksessä, jollei valtuusto toisin päättä.

Käsittelyn pohjana on kaupunginhallituksen ehdotus taikka, milloin tarkastuslautakunta tai tilapäinen valiokunta on valmistellut asian, niiden ehdotus.

Jos kaupunginhallitus, tarkastuslautakunta tai tilapäinen valiokunta on muuttanut esityslistalla olevaa ehdotustaan ennen kuin valtuusto on tehnyt päätöksen asiasta, pohjaehdotus on muutettu ehdotus.

144 § Puheenvuorot

Kun asia on esitelty, siitä on varattava tilaisuus keskustella.

Puheenvuoro on pyydettävä koneellisesti tai mikäli konetta ei ole käytettävissä selvästi havaittavalla tavalla tai toimittamalla puheenjohtajalle kirjallinen puheenvuoropyyntö.

Puheenvuorot annetaan pyydettyssä järjestyksessä. Tästä järjestyksestä poiketen puheenjohtaja voi antaa:

- 1) asian käsittelyn alussa ryhmäpuheenvuoron kunkin valtuustoryhmän edustajalle ryhmien suuruuden mukaisessa järjestyksessä,
- 2) puheenvuoron kaupunginhallituksen puheenjohtajalle, kaupunginjohtajalle ja apulaiskaupunginjohtajalle sekä tarkastuslautakunnan ja tilapäisen valiokunnan puheenjohtajalle, jos käsitellään asianomaisten toimielinten valmistelemia asioita,
- 3) vastauspuheenvuoron sekä
- 4) puheenvuoron, jonka hyväksyminen keskeyttäisi asian asiallisen käsittelyn.

Puheenjohtaja myöntää vastauspuheenvuoron harkintansa mukaan.

Vastauspuheenvuorolla tarkoitetaan puheenvuoroa, jonka valtuutettu on pyytänyt vastataksseen johonkin puheenvuoroon ja hän on tätä pyytänyt joko tuon puheenvuoron aikana tai heti sen päätyttyä koneellisesti tai mikäli konetta ei ole käytettävissä ilmoittamalla selvästi havaittavalla tavalla "vastauspuheenvuoro" tai toimittamalla puheenjohtajalle kirjallisen puheenvuoropyynnön. Vastauspuheenvuorossa ei saa esittää muuta kuin selvityksiä ja oikaisuja toisen puheenvuoron johdosta tai vastineen siinä esitettyyn väitteeseen. Vastauspuheenvuoro saa kestää enintään kaksi minuuttia tai yhden minuutin puheenjohtajan niin harmitessa.

Asian käsittelyjärjestystä koskeva työjärjestyspuheenvuoro on annettava ennen muita.

145 § Puheenvuorojen kesto

Kokouksen sujuvan kulun turvaamiseksi puheenjohtajalla on oikeus yksittäisessä asiassa rajoittaa valtuutettujen puheenvuorojen pituutta niin, että puheenvuoro voi kestää enintään viisi minuuttia, ryhmäpuheenvuoro kuitenkin enintään kymmenen minuuttia.

146 § Puheenvuorojen käyttäminen

Puheenvuoron saaneen on puhuttava puhujakorokkeelta. Vastauspuheenvuorot sekä muutkin enintään kaksi minuuttia kestävät puheenvuorot esitetään kuitenkin paikallaan seisoen.

147 § Pöydällepanoehdotus

Jos keskustelun kuluessa tehdään kannatettu ehdotus asian pöydällepanosta tai jokin muu ehdotus, jonka hyväksyminen keskeyttäisi asian asiallisen käsittelyn, seuraavien puhujien on puheenjohtajan kehotuksesta rajoitettava puheenvuoronsa koskemaan vain tätä ehdotusta kuitenkin siten, että lyhyet, paikalla pidetyt kysely- ja evästyspuheenvuorot sallitaan. Ehdotuksesta on tehtävä päätös ennen kuin keskustelua itse asiasta jatketaan. Jos ehdotus hyväksytään, puheenjohtaja keskeyttää asian käsittelyn; jos se hylätään, käsittely jatkuu.

Asia, joka esitetään ensimmäisen kerran valtuustolle tai esityslistaa ei ole toimitettu kokouksutsun yhteydessä, pannaan pöydälle seuraavaan kokoukseen, jos vähintään seitsemäntoista valtuutetuista sitä pyytää. Muussa tapauksessa asian pöydällepanosta päätetään äänten enemmistöllä.

148 § Ehdotukset

Keskustelun kuluessa tehty muu kuin asian pöydälle panemista, palauttamista tai hylkäämistä koskeva ehdotus on annettava kirjallisena, jos puheenjohtaja niin vaatii.

Kun kaikki puheenvuorot on käytetty, puheenjohtaja julistaa keskustelun päättyneeksi. Tämän jälkeen hänen on esitettävä valtuuston hyväksyttäväksi selostus keskustelun kuluessa tehdyistä ehdotuksista.

Ehdotusta, jota ei ole kannatettu tai joka on tehty vaihtoehtoisena taikka ehdotusta, joka menee käsiteltävän asian ulkopuolelle, ei oteta äänestettäväksi, joten se raukeaa. Pohjaehdotus otetaan kuitenkin äänestettäväksi, vaikka sitä ei olisi kannatettu.

Jollei ole muita äänestyskseen otettavia ehdotuksia kuin pohjaehdotus, puheenjohtajan on julistettava se valtuuston päätökseksi.

149 § Äänestystapa

Äänestys on toimitettava avoimesti. Jos äänestys on toimitettu muulla tavalla kuin nimenhuudolla tai äänestyskoneella, äänestys on vaadittaessa tai puheenjohtajan katsoessa sen selvyden vuoksi tarpeelliseksi toimitettava uudelleen nimenhuudolla tai äänestyskoneella.

150 § Äänestysjärjestys

Jos ehdotuksista on äänestettävä, puheenjohtaja esittää valtuuston hyväksyttäväksi äänestysjärjestyksen, jota laadittaessa on otettava huomioon, että:

- 1) ensiksi asetetaan äänestettäväksi pohjaehdotuksesta kaksi eniten poikkeavaa ehdotusta. Niistä voittanut asetetaan jäljellä olevista ehdotuksista eniten pohjaehdotuksesta poikkeavaa ehdotusta vastaan, ja näin jatketaan, kunnes saadaan lopullinen vastaehdotus pohjaehdotukselle. Kuitenkin jos äänestyskseen on otettava pohjaehdotuksen kokonaan hylkäämistä tarkoittava ehdotus, se on asetettava viimeisenä äänestettäväksi muista ehdotuksista voittanutta vastaan
- 2) jos asia koskee määrärahan myöntämistä, asetetaan ensin äänestettäväksi määrältään suurimman ehdotuksen hyväksyminen tai hylkääminen ja näin jatketaan ehdotusten suuruuden mukaisessa järjestyksessä, kunnes jokin ehdotus hyväksytään, minkä jälkeen pienemmistä ehdotuksista ei enää äänestetä sekä
- 3) jos ehdotus on sellainen, että sen hyväksyminen tai hylkääminen on riippumaton muista ehdotuksista, sen hyväksymisestä tai hylkäämisestä on äänestettävä erikseen.

Jos päätöksen tekemiseen vaaditaan lain mukaan määräänemmistön kannatus, puheenjohtajan on ilmoitettava siitä ennen äänestyksen toimittamista ja otettava se huomioon äänestyksen tuloksen todetessaan.

151 § Toivomusponsi

Keskustelun aikana valtuutettu voi esittää kaupunginhallitukselle osoitettavan lyhyen toivomusponnen, jonka tulee liittyä käsiteltävään asiaan ja joka ei saa olla ristiriidassa valtuuston päätöksen kanssa eikä muuttaa taikka laajentaa sitä. Kun valtuusto on tehnyt asiassa varsinaisen päätöksen, toivomusponsi saatetaan ilman äänestysmenettelyä kaupunginhallituksen tietoon, mikäli toivomusponnista on kannatettu.

152 § Kokouksen keskeyttäminen myöhäisen ajankohdan perusteella

Kaupunginvaltuuston kokouksen jatkuessa klo 23:een saakka sanottuna ajankohtana esitetään valtuutettujen päätettäväksi yksinkertaisella äänenenemmistöllä, keskeytetäänkö kokous ja käsittelemättä jääneet asiat siirretään käsiteltäväksi seuraavassa kokouksessa.

22 Luku Vaalit

153 § Äänestyslippu

Milloin vaali toimitetaan suljetuin lipuin, äänestyslipun on oltava kokoon taitettu niin, ettei sen sisältö ole näkyvässä. Muussa tapauksessa lippu on mitätön. Samoin mitätön on lippu, josta ei käy selvästi ilmi, ketä ehdokasta lipussa tarkoitetaan, ja lippu, jossa on asiaankuulumattomia nimikirjoituksia tai muita merkintöjä.

Äänestysliput pudotetaan urnaan nimenhuudon määräämässä järjestyksessä.

Vaalissa annetut äänestysliput on säilytettävä, kunnes päätös vaalissa, jossa niitä on käytetty, on saanut lainvoiman. Sama koskee arvonnassa käytettyjä lippuja. Jos vaali on toimitettu suljetuin lipuin, ne on säilytettävä suljetussa päällyksessä.

154 § Kaupunginvaltuuston vaalilautakunta

Valtuusto valitsee toimikaudekseen suhteellisten vaalien toimittamista varten vaalilautakunnan. Lautakunnassa on viisi jäsentä ja kullakin henkilökohtainen varajäsen.

Valtuusto valitsee jäseniksi valituista lautakunnan puheenjohtajan ja yhden varapuheenjohtajan.

Lautakunnalla on oikeus käyttää apunaan asiantuntijoita ja ottaa itselleen sihteeri.

155 § Ehdokaslistojen jättäminen ja vaalitoimituksen nimenhuuto

Valtuusto määrää ajankohdan, milloin ehdokaslistat on viimeistään annettava valtuuston puheenjohtajalle sekä milloin vaalitoimituksen nimenhuuto aloitetaan.

156 § Ehdokaslistojen laatiminen

Ehdokaslistassa saa olla enintään niin monen ehdokkaan nimi kuin vaalissa on valittavia jäseniä ja varajäseniä.

Ehdokaslistan otsikossa on mainittava, missä vaalissa sitä käytetään. Ehdokaslista on vähintään kahden valtuutetun allekirjoitettava. Ensimmäinen allekirjoittaja toimii listan asiamiehenä, antaa sen valtuuston puheenjohtajalle ja on oikeutettu tekemään siihen 156 §:ssä tarkoitetut oikaisut.

157 § Ehdokaslistojen tarkastus ja oikaiseminen

Kun ehdokaslistojen antamisen määräaika on päättynyt, valtuuston puheenjohtaja antaa ehdokaslistat vaalilautakunnalle, joka tarkastaa, ovatko ne asianmukaisesti laaditut. Jos listassa on virheellisyys, annetaan asiamiehelle tilaisuus sen korjaamiseen vaalilautakunnan asettamassa määräajassa.

Jos sama henkilö on asiamiehen toimittaman ehdokaslistan korjaamisen jälkeenkin ehdokkaana kahdella tai useammalla listalla, vaalilautakunnan on, mikäli mahdollista, tiedusteltava ehdokkaalta, mille listalle hänen nimensä jätetään. Kun ehdokas on valinnut listan, johon hänen nimensä jätetään, muut ehdotukset hylätään.

158 § Ehdokaslistojen yhdistelmä

Lautakunta laatii hyväksymistään ehdokaslistoista yhdistelmän, johon jokaiselle ehdokaslistalle merkitään järjestysnumero.

Ehdokaslistojen yhdistelmä on pantava ennen vaalitoimituksen nimenhuudon alkamista valtuuston istuntohuoneeseen nähtäväksi. Vaalissa saa nimenhuudon toimittaa aikaisintaan neljännestunnin kuluttua yhdistelmän nähtäville panosta.

159 § Vaalitoimitus

Kunkin valtuutetun on nimenhuudon määräämässä järjestyksessä pudotettava urnaan äänestyslippu, johon hän on merkinnyt äänestämänsä ehdokaslistan numeron.

160 § Vaalin tuloksen toteaminen

Nimenhuudon päätyttyä valtuuston puheenjohtaja antaa äänestysliput vaalilautakunnalle, joka tutkii niiden pätevyyden sekä laskee ja toteaa vaalin tuloksen noudattaen soveltuvin osin, mitä kuntavaaleista säädetään.

Vaalilautakunta antaa vaalin tuloksesta kirjallisen ilmoituksen valtuuston puheenjohtajalle, joka ilmoittaa vaalin tuloksen valtuustolle.

161 § Ehdokkaat

Ääniä voidaan antaa jokaiselle vaalissa kysymykseen tulevalle ehdokkaalle, vaikkei häntä olisi keskustelussa ehdotettu tai kannatettu. Mikäli valitaan henkilökohtaisia varajäseniä, ehdokkaat on kuitenkin hyväksyttävä ennen vaalia ja ehdokkaana tulee olla sekä varsinainen jäsen että tämän varajäsen. Jos sama henkilö on ehdokkaana kahdessa tai useammassa jäsen-varajäsen -parissa, ehdokkaalta on mikäli mahdollista tiedusteltava, missä jäsen-varajäsen -parissa hän on ehdokkaana. Ehdokkaan valittua jäsen-varajäsen -parinsa, muut ehdotukset, joihin hänen nimensä sisältyy, hylätään.

162 § Vaalitoimituksen avustajat

Toimitettaessa enemmistövaali suljetuin lipuin, kokouksen pöytäkirjantarkastajat toimivat samalla ääntenlaskijoina ja avustavat muutenkin vaalitoimituksessa, jollei valtuusto toisin päättä.

4 OSA LUOTTAMUSHENKILÖIDEN TALOUDELLISTEN ETUUKSIEN PERUSTEET

23 Luku Luottamushenkilöiden taloudellisten etuuksien perusteet

163 § Soveltamisala

Luottamushenkilöille suoritetaan palkkiota luottamustoimen hoitamisesta, korvausta ansionmenetyksestä ja kustannuksista, joita luottamustoimen vuoksi aiheutuu sijaisen palkkaamisesta, lastenhoidon järjestämisestä tai muusta vastaavasta syystä sekä matkakustannusten korvausta ja päivärahaa tämän luvun mukaisesti.

164 § Vuosipalkkiot

Jäljempänä mainituille luottamushenkilöille suoritetaan kokouspalkkion lisäksi seuraavat vuosipalkkiot, jotka sisältävät korvauksen heidän kokousten ulkopuolella suorittamistaan luottamustehtävistä:

- kaupunginvaltuuston puheenjohtaja	9 000 [€].
- kaupunginvaltuuston varapuheenjohtaja	3 700 [€].
- kaupunginhallituksen varapuheenjohtaja	6 300 [€].
- kaupunginhallituksen jaoston puheenjohtaja	5 800 [€].
- kaupunginhallituksen jaoston varapuheenjohtaja	2 700 [€].
- kaupunginhallituksen jäsen	3 200 [€] ja
- kaupunginhallituksen jaoston jäsen	1 100 [€] euroa.

Kasvatus- ja opetuslautakunnan, kaupunkiympäristölautakunnan sekä sosiaali- ja terveyslautakunnan puheenjohtajalle maksetaan vuosipalkkiota 5 800 euroa ja varapuheenjohtajalle 2 900 euroa. Muiden lautakuntien puheenjohtajalle maksetaan 4 200 euron ja varapuheenjohtajalle 2 100 euron vuosipalkkio. Keskusvaalilautakunnan puheenjohtajalle maksetaan vaalien osalta 2 100 euron vuosipalkkio. Lautakunnan jaoston puheenjohtajalle maksetaan vuosipalkkiota 2 100 euroa ja varapuheenjohtajalle 1 000 euroa.

Kaupunginhallitus voi määrätä asettamansa toimikunnan jäsenille ja puheenjohtajille vuosipalkkion enintään edellä määritetyn lautakunnan puheenjohtajan vuosipalkkion suuruisena. Puheenjohtajatoimikunnan jäsenille maksetaan vuosipalkkio, joka määräytyy seuraavasti:

- suurimman valtuustoryhmän puheenjohtajalle maksetaan puheenjohtajatoimikunnan osalta 2 000 euron suuruinen vuosipalkkio
- muiden puheenjohtajatoimikunnan jäsenten vuosipalkkio saadaan jakamalla em. 2 000 euroa seitsemällätoista (suurimman valtuustoryhmän valtuutettujen määrä) ja kertomalla saatu osamäärä kunkin valtuustoryhmän valtuutettujen määrällä ja pyöristämällä euromäärä lähimpään tasalukuun.

Mikäli saman kalenterivuoden aikana sellaista luottamustehtävää, josta tämän pykälän nojalla maksetaan vuosipalkkiota, hoitaa kaksi tai useampi luottamushenkilö, kullakin heistä on oikeus saada luottamustoimen hoitoaikaansa vastaava suhteellinen osuus vuosipalkkiosta.

Milloin tässä pykälässä mainittu luottamushenkilö on tilapäisesti estynyt hoitamasta tehtävänsä, hänen oikeutensa vuosipalkkioon keskeytyy, kun este on jatkunut yhtäjaksoisesti kuukauden. Mikäli este tämänkin jälkeen jatkuu, hänen tehtävänsä hoitavalla varapuheenjohtajalla tai varajäsenellä on oikeus saada estyneen luottamushenkilön vuosipalkkiosta tehtävän hoitoaikaan vastaava suhteellinen osuus estyneen luottamushenkilön tehtävästä määrätystä vuosipalkkiosta. Varapuheenjohtajalla ei ole oikeutta varapuheenjohtajan vuosipalkkioon siltä ajalta, jolta hänelle maksetaan puheenjohtajan esteestä johtuen puheenjohtajan vuosipalkkiota.

165 § Kaupunginhallituksen puheenjohtajan palkkiot

Päätoimenaan kaupunginhallituksen puheenjohtajan tehtävää hoitavalle luottamushenkilölle (kaupunginhallituksen puheenjohtaja) maksetaan hänelle hallintosäännössä määriteltävien tehtävien hoitamisesta 69 600 euron suuruinen vuosipalkkio, josta kuukausittain maksetaan 1/12 osa 5 800 euroa). Vuosipalkkio sisältää korvauksen ~~71~~ 169 §:ssä mainituista ansionmenetyksistä ilman erillistä selvitystä.

Vuosipalkkio maksetaan luottamushenkilölle, joka on ennen valintaansa ilmoittanut kaupunginvaltuustolle hoitavansa tehtävää päätoimenaan. Mikäli luottamushenkilö on ilmoittanut valtuustolle hoitavansa tehtävää muun päätoimen ohessa, ei tässä pykälässä mainittua vuosipalkkiota makseta vaan hänelle maksetaan vuosipalkkiota 18 000 euroa.

Päätoimenaan kaupunginhallituksen puheenjohtajan tehtävää hoitavalla luottamushenkilöllä on oikeus saada sairauslomaa ja perhevapaata samoin perustein kuin kunnallisella viranhaltijalla siitä huolimatta, että päätoimista puheenjohtajaa ei katsota työntekijäksi. Päätoimenaan kaupunginhallituksen puheenjohtajan tehtävää hoitavalla on myös oikeus kaupungin työterveyshuoltoon.

Mikäli saman kalenterivuoden aikana kaupunginhallituksen päätoimisen puheenjohtajan luottamustointa hoitaa kaksi tai useampi luottamushenkilö, kullakin heistä on oikeus saada luottamustoimen hoitoaikaansa vastaava suhteellinen osuus vuosipalkkiosta.

166 § Kokouspalkkiot

Hallintoelimet jaetaan kokouspalkkion suuruuden määrittämistä varten palkkioluokkiin seuraavasti:

- 1) kaupunginvaltuusto, kaupunginhallitus ja sen jaostot
- 2) lautakunnat ja niiden jaostot
- 3) muut hallintoelimet.

Kokouspalkkioita maksetaan hallintoelimen jäsenelle ensimmäisessä palkkioluokassa 175 euroa kokoukselta, toisessa palkkioluokassa 140 euroa kokoukselta ja kolmannessa palkkioluokassa 100 euroa kokoukselta.

Hallintoelimellä tarkoitetaan tässä säännössä myös toimikuntaa tai kaupunginhallituksen asettamaa työryhmää. Muita työryhmiä ei katsota tämän säännön tarkoittamaksi hallintoelimeksi.

Hallintoelimen puheenjohtajana toimivalle suoritetaan ao. hallintoelimen jäsenen kokouspalkkio kaksinkertaisena. Korotettu palkkio voidaan suorittaa vain yhdelle henkilölle kokousta kohti.

Sihteerinä toimivalle luottamushenkilölle, jolle ei makseta vuosipalkkiota tai muuta erityistä korvausta sihteerin tehtävien hoitamisesta, suoritetaan ao. hallintoelimen jäsenen kokouspalkkio 50 prosentilla korotettuna.

Valtuuston puheenjohtajalle ja varapuheenjohtajalle maksetaan osallistumisesta kaupunginhallituksen ja sen jaoston kokouksiin sama palkkio kuin kaupunginhallituksen ja sen jaoston jäsenelle.

Kaupunginvaltuustoon kuulumattomalle kaupunginhallituksen jäsenelle suoritetaan hänen osallistuessaan kaupunginvaltuuston kokoukseen palkkio samojen perusteiden mukaisesti kuin valtuutetulle.

Luottamushenkilölle, joka osallistuu toisen toimielimen kokoukseen, kuten kaupunginhallituksen edustajalle lautakunnassa tai sen jaostossa tai kutsuttuna asiantuntijana tai muutoin, suoritetaan kokousta pitävän toimielimen jäsenelle määrätty palkkio.

Kaupunginvaltuuston, kaupunginhallituksen, **sen jaostojen** ja lautakuntien **sekä niiden jaostojen** seminaareista, joista laaditaan asianmukainen muistio, osanottajille saadaan maksaa kokouspalkkio yksinkertaisena.

Kokouksen yhteydessä pidetystä katselmuksesta ei makseta erillistä palkkiota. Erillisestä katselmuksesta maksetaan puolet toimielimen kokouspalkkiosta.

Jos kokous kestää yli kolme tuntia, korotetaan tämän pykälän mukaista jäsenen ja muun kokouksessa läsnä olevan peruspalkkiota 50 prosentilla jokaiselta alkavalta tunnilta, jonka luottamushenkilö yli kolmen tunnin on kokouksessa saapuvilla. Tällä perusteella palkkio voi kuitenkin nousta enintään kaksinkertaiseksi.

Jos luottamushenkilö toimii kokouksessa puheenjohtajana yli kolme tuntia, puheenjohtajalle maksettavaa palkkion korotusosaa korotetaan lisäksi 50 prosentilla jokaiselta alkavalta tunnilta, jonka luottamushenkilö toimii kokouksen puheenjohtajana yli kolmen tunnin. Tällä perusteella palkkion korotusosa voi kuitenkin nousta enintään kaksinkertaiseksi.

167 § Vaalilautakunnan palkkiot

Keskusvaalilautakunnan, vaalilautakunnan ja vaalitoimikunnan puheenjohtajalle ja jäsenelle maksetaan kultakin toimituspäivältä seuraavan suuruiset palkkiot, joihin sisältyy palkkio vaalitoimituksen päätyttyä suoritettavasta laskentatehtävästä:

- keskusvaalilautakunnan, vaalilautakunnan ja vaalitoimikunnan puheenjohtajat ja sihteeri 270 euroa toimituspäivältä **sekä**
- keskusvaalilautakunnan, vaalilautakunnan ja vaalitoimikunnan muu jäsen 150 euroa toimituspäivältä.

Toimituspäiviä edeltävistä ja niitä seuranneista kokouksista maksetaan tämän säännön 166 §:n mukaisesti määräytyvä lautakunnan jäsenen kokouspalkkio.

168 § Kaupungin oman organisaation ulkopuolisten toimielinten kokoukset

Mikäli luottamushenkilö valitaan sellaiseen edustajakokoukseen, toimikuntaan, neuvottelukuntaan, yhtiökokoukseen taikka muuhun vastaavanlaiseen tehtävään, jossa hän edustaa kaupunkia tai valvoo toimialaansa ja josta ei makseta muuta palkkiota, suoritetaan hänelle 3. palkkioluokan mukainen palkkio.

169 § Kuntalain 82 §:n tarkoittamat korvaukset

Luottamushenkilölle suoritetaan korvausta ansionmenetyksestä samoin kuin kustannuksista, joita luottamustoimen vuoksi aiheutuu sijaisen palkkaamisesta, lastenhoidon järjestämisestä tai muusta vastaavasta syystä.

Luottamustoimen hoitamiseksi katsotaan tässä pykälässä osallistuminen

- toimielimen kokoukseen,
- toimielimen hyväksymään koulutus- tai seminaarilaisuuteen,
- toimielimen järjestämään talousarvio- tai muuhun seminaariin ja muuhun tämän säännön 170 §:ssä tarkoitettuun toimeen,
- kaupunginvaltuuston ja kaupunginhallituksen puheenjohtajan sekä kaupunginjohtajan ja apulaiskaupunginjohtajan kutsumaan neuvotteluun sekä
- kaupunginhallituksen tai sen jaoston määräämän kaupungin ulkopuolisen toimielimen luottamustehtävään, johon kaupunki on valinnut luottamushenkilön edustajakokoukseen.

Tässä pykälässä tarkoitettu korvaus maksetaan todellisen ansionmenetyksen ja todellisten kustannusten mukaisena ottaen kuitenkin huomioon tässä pykälässä mainitut rajoitukset. Korvaukseen oikeuttavaksi ajaksi katsotaan edellä mainittuihin toimiin osallistumisen lisäksi tarpeellinen matka-aika.

Luottamushenkilölle voidaan korvata luottamustoimen hoitamisen johdosta aiheutuvaa ansionmenetystä ja tässä pykälässä mainittuja muita kustannuksia kultakin alkavalta tunnilta, ei kuitenkaan enemmältä kuin kahdeksalta tunnilta kalenterivuorokaudessa. Korvauksen määrä on yhteensä enintään 55 euroa tunnilta.

170 § Ansionmenetykskorvauksen hakeminen

Saadakseen korvausta ansionmenetyksestä luottamushenkilön tulee esittää työnantajan todistus, josta käy ilmi että luottamustoimen hoitamiseen käytetty aika olisi ollut hänen työaikaansa ja että hänelle ei makseta siltä ajalta palkkaa. Todistuksesta on myös käytävä ilmi ansionmenetyksen määrä.

Mikäli luottamushenkilö ei ole luottamustehtävän hoitamiseen käytettynä ajankohtana työsuhteessa taikka virka- tai muussa julkisoikeudellisessa toimsuhteessa, hänen tulee korvauksen saadakseen esittää kirjallisesti riittävä selvitys siitä, että hän menettää luottamustehtävän hoitamisen vuoksi ansiotuloja. Mikäli muuta ei ole esitetty, tässä momentissa tarkoitettujen luottamushenkilön ansionmenetyksen määräksi tunnilta katsotaan viimeksi vahvistetun valtionverotuksen ansiotulojen määrä jaettuna luvulla 1620. Yrittäjien osalta ansiotuloksi lasketaan verotuksessa vahvistetut ansiotulot sekä sellaiset osinkotulot, jotka on nostettu yhtiöistä, joista ansionmenetykskorvausten hakija omistaa yli 50 prosenttia.

Mikäli luottamushenkilön vaatiman ansionmenetykskorvauksen määrä on enintään 18 euroa tunnissa, selvitykseksi riittää perusteen ilmoittamisen lisäksi luottamushenkilön vakuutus ansion menettämisestä ja sen määrästä.

Mikäli työnantaja maksaa luottamustoimen haltijalle luottamustoimen hoitamiseen käytetyltä ajalta tämän palkan, voidaan työnantajalle suorittaa laskun perusteella korvauksena enintään se määrä, mikä olisi maksettu luottamustoimen haltijalle menetetyin työansion korvauksena, mikäli työnantaja olisi pidättänyt kyseiseltä ajalta luottamustoimenhaltijan palkan. Laskutus voidaan kohdentaa tiettyyn ajanjaksoon, joka ei saa olla vuotta pitempi.

Edellä olevia ansionmenetyksen korvaamista koskevia määräyksiä sovelletaan myös sellaiseen henkilöön, jonka kaupungin toimielin tai viranhaltija on nimennyt yhteisöön tai säätiöön, johon kaupungilla on osakkuuden tai sääntöjen nojalla oikeus nimetä jäseniä. Säätiön tai yhteisön toimielimen toiminnasta aiheutunut ansionmenetys korvataan samoin perustein, kuin edellä tässä pykälässä määritelty kaupungin luottamustoimen hoitamisesta.

171 § Korvauksen hakeminen muista kustannuksista

Saadakseen korvausta muista kuntalain 82 §:ssä tarkoitetuista kustannuksista luottamushenkilön tulee esittää kirjallinen selvitys kustannusten perusteesta ja määrästä. Ulkopuoliselle suorittamistaan kustannuksista (esim. lapsenhoitopalkkio) luottamushenkilön tulee esittää tosite. Luottamushenkilön tulee anomuksessaan vakuuttaa, että kustannus on ollut tarpeellinen luottamustoimen hoitamisen vuoksi.

172 § Palkkioiden ja korvausten maksamisen perusteet

Tässä säännössä mainittujen palkkioiden ja korvausten tulee perustua kokouspöytäkirjoihin tai luottamustehtävän hoitamisesta laadittuihin muistioihin. Toimielinten sihteerin tai tehtävänantajan tulee tehdä palkkioiden maksamista koskevat ilmoitukset asiasta annettujen erillisten ohjeiden mukaisesti.

Ansionmenetyksen ja luottamustoimen vuoksi aiheutuneiden kustannusten korvaamista koskeva vaatimus on, mikäli mahdollista, esitettävä kahden kuukauden kuluessa kaupunginhallituksen määräämälle viranhaltijalle.

Jos ansionmenetyksen ja kustannusten korvaamista koskevaa vaatimusta ei ole esitetty edellä mainitulle viranhaltijalle sitä seuraavan kalenterivuoden kuluessa, jona oikeus korvauksiin on syntynyt, on oikeus niihin menetetty.

Toimielimet määräävät edellä mainitun kaupunginhallituksen määräämän viranhaltijan hyväksymään edellä 171 §:ssä tarkoitettuja korvauksia koskevat menot.

173 § Matkakustannusten korvaaminen

Luottamushenkilön oikeudesta saada luottamustehtävän hoitamisesta johtuen matkakustannusten korvausta, päivärahaa, ateriakorvausta, majoittumiskorvausta, yömatkarahaa, kurssipäivärahaa ja korvausta ulkomaille tehdystä virkamatkasta sekä korvausten saamisessa noudatettavasta menettelystä ovat soveltuvin osin voimassa kunnallisen yleisen virka- ja työehtosopimuksen matkakustannusten korvausta koskevat määräykset, kuitenkin siten, että kaupunginhallituksella on yksittäistapauksessa oikeus määrätä toisin majoittumiskorvauksesta.

Kaupungin tai toimielimen toimivalta-alueella suoritettujen edustus- yms. tehtäviin liittyvien matkojen matkakulut voidaan korvata myös taksin tai oman auton käyttämisestä aiheutuneiden kustannusten mukaisesti. Näiden matkojen maksamista varten kaupunginhallitus

voi harkintansa mukaan ja määräämillään ehdoilla myöntää luottamushenkilöille etukäteen taksin luottokuljetuskuitteja.

Kaupungin tai toimielimen toimivalta-alueella suoritetuista kokousmatkoista aiheutuneet matkakulut korvataan, milloin matka ylittää yhteen suuntaan viisi kilometriä, yleisten liikennevälineiden taksan mukaan, mikäli asianomaisella ei ole vapaalippua. Korvaus voidaan suorittaa myös taksimatkan tai oman auton käyttämisen johdosta aiheutuneista kuluista kaupunginhallituksen päättämällä ehdoilla.

Seudullisen lautakunnan kokouksiin kokouspaikkakunnan ulkopuolelta saapuville jäsenille suoritetaan matkakulujen korvausta oman auton käytöstä aiheutuneiden kulujen mukaan jäsenen asunnolta tai työpaikalta kilometrikorvauksena yksilöidyn korvaushakemuksen perusteella.

Korvaus muista tarkoitettuista luottamustoimen hoitamisesta aiheutuneista kustannuksista, joita ei ole mainittu em. virkaehtosopimuksessa, suoritetaan todellisten kustannusten mukaan huomioon ottaen kuitenkin, ettei aikaan perustuva korvaus saa ylittää 169 §:ssä mainittua enimmäismäärää.

174 § Viranhaltijoiden kokouspalkkiot

Mitä tässä säännössä on sanottu luottamushenkilön oikeudesta kokouspalkkioon, sovelletaan vastaavasti myös viranhaltijaan tai työntekijään, kuitenkin siten, että viranhaltijan ja työntekijän palkkio on 2/3 osaa 166 §:ssä määrätystä palkkiosta.

Kokouspalkkion viranhaltijalle tai työntekijälle maksamisen ehtona on, että kokous kestää vähintään puoli tuntia muulloin kuin viranhaltijan tai työntekijän säännöllisenä työaikana tai, että kokous alkaa vähintään kaksi tuntia hänen varsinaisen työaikansa päättymisen jälkeen. Tämä määräys ei kuitenkaan koske viranhaltijaa tai työntekijää, joka luottamushenkilönä osallistuu kokoukseen tai toimitukseen.

175 § Kaupunginhallituksen päätösvalta

Sen lisäksi, mitä muualla on päätetty, kaupunginhallitus päättää seuraavista asioista:

- 1) määrää konsernihallinnon viranhaltijan, jonka tehtävänä on käsitellä tämän säännön 169 §:ään perustuvat vaatimukset ja huolehtia niiden maksamisesta;
- 2) ratkaisee ensi asteena luottamushenkilön vaatimuksen häneltä evätyn luottamustoisuhteeseen perustuvan palkkion tai korvauksen suorittamisesta sekä päättää tarvittaessa liikaa maksetun palkkion tai korvauksen takaisinperimisestä;
- 3) voi harkintansa mukaan päättää, että tässä säännössä mainitsemattomasta luottamustoimen hoitamisesta maksettava palkkio määrätään jonkin 166 §:ssä mainitun palkkioluokan mukaan;
- 4) voi antaa sääntöä koskevia tulkintaohjeita; sekä
- 5) voi yksittäistapauksessa päättää palkkioista tästä säännöstä poiketen.

176 § Erinäisiä määräyksiä

Tässä luvussa mainitut palkkiot maksetaan neljännesvuosittain. Kaupunginhallituksen puheenjohtajan vuosipalkkion maksamisesta on määrätty 165 §:ssä.

24 Luku Voimaantulo- ja siirtymäsäännökset

177 § Voimaantulo

Tämä hallintosääntö tulee voimaan 1. päivänä kesäkuuta 2017.

Turun kaupunginvaltuuston 29.1.2018 § tähän hallintosääntöön hyväksymät muutokset tulevat voimaan 1. päivänä helmikuuta 2018.

178 § Kumottavat säännöt

Tällä hallintosäännöllä kumotaan kaupunginvaltuuston 26.10.2015 § 183 hyväksymä ympäristötoimialan ja kiinteistötoimialan johtosääntö, 15.12.2014 § 193 hyväksymä hallintosääntö sekä kaupunginhallituksen ja vapaa-aikatoimialan johtosäännöt, 27.10.2014 § 155 hyväksymät sivistystoimialan ja hyvinvointitoimialan johtosäännöt, 17.12.2012 § 252 hyväksymä palkkiosääntö, 17.9.2007 § 193 hyväksymät valtuustoaloitteiden käsittelyohjeet, 29.8.2005 § 208 hyväksymä kestävän kehityksen ohjelman, 19.1.2004 § 8 hyväksymän kaupunginvaltuuston pöytäkirjan tarkastamista koskevan määräys, 9.12.2002 § hyväksymä kaupunginvaltuuston työjärjestys, 17.6.2002 § 159 hyväksymä helpotuksen tai vapautuksen myöntäminen kaupungille tulevan yksityisoikeudellisen maksun, korvauksen tai muun saatavan suorittamista koskeva määräys, 2.2.1998 § 29 hyväksymät kilpailuttamisen periaatteet ja ohjeistus, 18.11.1996 § 6 hyväksymä hallinnon ja talouden tarkastuksen johtosääntö, 30.3.1987 § 41 hyväksymä luontoissuoritusääntö, 16.6.1986 § 7 hyväksymän kunnallisten ilmoitusten julkaisemista koskevan määräys.

Tällä hallintosäännöllä kumotaan Turun kaupunginvaltuuston 19.12.2011 § 236 hyväksymä seudullisen joukkoliikennetoimen johtosääntö, Turun kaupunkiseudun joukkoliikennelautakunnan 1.2.2012 § 5 hyväksymä seudullisen joukkoliikennetoimen toimintäsääntö, kaupunginvaltuuston 15.6.2015 § 125 hyväksymä Lounais-Suomen jätehuoltolautakunnan johtosääntö ja Lounais-Suomen jätehuoltolautakunnan 4.2.2016 § 3 hyväksymä Lounais-Suomen jätehuoltolautakunnan toimintasääntö.

Jos muualla säännöstössä viitataan tämän hallintosäännön voimaan tullessa voimassa olleeseen hallintosääntöön tai muuhun johtosääntöön, on sen sijasta sovellettava tätä hallintosääntöä.

179 § Siirtymäsäännökset

[Edellä 2 luvun 5, 11 ja 12 §:ää, 3 luvun 29 ja 35 §:ää ja 8 lukua sovelletaan 1. tammiukuuta 2018 lukien. Tätä ennen ympäristötoimialaan ja kiinteistötoimialaan sovelletaan, mitä tämän hallintosäännön voimaan tullessa voimassa olleessa ympäristötoimialan, kiinteistötoimialan johtosäännöissä, jotka ovat tämän hallintosäännön liitteitä, määrätään.]

Edellä 8 luvun 50 §:n 1 momentin 7 ja 8 kohtaa sovelletaan 1. heinäkuuta 2018 lukien. Tätä ennen Turun kaupunkiseudun joukkoliikennelautakunnan erityiseen toimivaltaan sovelletaan, mitä tämän hallintosäännön voimaan tullessa voimassa olleen hallintosäännön 8 luvun 50 §:ssä määrätään.

Litteet

[Varsinais-Suomen aluepelastustoimen johtosääntö](#)

Kaupunginvaltuusto 16.11.2009 § 250.

[Varsinais-Suomen aluepelastuslaitoksen toimintasääntö](#)

Varsinais-Suomen aluepelastuslautakunta 15.6.2011 § 51

[Kiinteistötoimialan johtosääntö](#)

Kiinteistötoimialan johtosääntö, Kv 26.10.2015 § 183

[Ympäristötoimialan johtosääntö](#)

Kaupunginvaltuusto 26.10.2015 § 183

[Kaupunginhallituksen johtosääntö](#)

Kaupunginvaltuusto 15.12.2014 § 193

